

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทางระบบประกันราคา
ในจังหวัดตรัง

**Costs and Returns Analysis of Broiler Production
Under Contract Farming in Trang Province**

อุไรวรรณ จูสวัสดิ์
Uraiwan Jusawat

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Agribusiness Management
Prince of Songkla University**

2554

ชื่อสารนิพนธ์	การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระต๊วงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง
ผู้เขียน	นางสาวอุไรวรรณ จูสวัสดิ์
สาขาวิชา	การจัดการธุรกิจเกษตร
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ศึกษาการจัดการเลี้ยงไก่กระต๊วงระบบประกันราคา 3) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระต๊วงระบบประกันราคา และ 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงไก่กระต๊วงระบบประกันราคา โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระต๊วงระบบประกันราคาเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิดและผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ ในพื้นที่อำเภอรัษฎาและอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน 40 ราย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและใช้เทคนิคการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41.1 ปี ร้อยละ 87.5 มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 75 มีการศึกษาไม่เกินระดับปวส./อนุปริญญา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.1 คน เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไก่กระต๊วงเป็นอาชีพหลัก และมีอาชีพรองทำสวนยางพารา รายได้เฉลี่ยของอาชีพเดิม 18,488 บาทต่อเดือน รายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือนเฉลี่ย 43,325 บาทต่อเดือน และรายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือนเฉลี่ย 29,200 บาทต่อเดือน มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 2.9 ไร่ เกษตรกรร้อยละ 67.5 มีหนี้สิน และมีหนี้เฉลี่ย 768,518.5 บาท ร้อยละ 63 ใช้แหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 72.5 มีการกู้เงินมาลงทุนเริ่มแรก โดยกู้เฉลี่ย 553,448 บาท

เกษตรกรมีประสบการณ์เลี้ยงไก่กระต๊วงเฉลี่ย 5 ปี และเลี้ยงมาแล้วเฉลี่ย 27.7 รุ่น เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งประกันราคากับสรวิฟาร์ม เนื่องจากพอใจในเงื่อนไขและผลตอบแทน เกษตรกรใช้พื้นที่ตั้งโรงเรือนเฉลี่ย 2.1 ไร่ มูลค่าที่ดินที่ตั้งโรงเรือนเฉลี่ย 338,750 บาทต่อราย มีพื้นที่โรงเรือนเฉลี่ย 771.4 ตารางเมตร เกษตรกรเลี้ยงไก่กระต๊วงเฉลี่ย 9,955 ตัวต่อรุ่น อัตราการเลี้ยงเฉลี่ย 13.1 ตัวต่อตารางเมตร ใช้เวลาเลี้ยงเฉลี่ย 38.8 วันต่อรุ่น เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไก่พันธุ์รอส เกษตรกรร้อยละ 40 ใช้บ่อน้ำตื้นเป็นแหล่งน้ำหลักในการเลี้ยงไก่กระต๊วง เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งใช้แรงงานจ้างควบคู่กับแรงงานตนเอง มีการจ้างแรงงานเฉลี่ย 1.28 คน อัตราค่าจ้างเฉลี่ย 9,456 บาทต่อรุ่น ไก่มีอัตราการรอดเฉลี่ย 95.6 เปอร์เซ็นต์ เกษตรกรใช้อาหาร

เฉลี่ย 35,113.5 กิโลกรัมต่อรุ่น เกษตรกรเลี้ยงไก่โดยมีอัตราแลกเนื้อเฉลี่ย 1.76 เลี้ยงไก่ได้ขนาด น้ำหนักเฉลี่ย 2.1 กิโลกรัมต่อตัว ได้น้ำหนักไก่อรวมเฉลี่ย 20,002 กิโลกรัมต่อรุ่น หรือ 25.93 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ขายไก่ในราคาประกันเฉลี่ย 38.43 บาทต่อกิโลกรัม มีมูลไก่เฉลี่ย 923 กระสอบต่อรุ่น

ในการเลี้ยงไก่กระทง 1 รุ่น มีต้นทุนทั้งหมด 970.60 บาทต่อตารางเมตร หรือ 37.43 บาทต่อกิโลกรัม เป็นต้นทุนผันแปร 936.56 บาทต่อตารางเมตร (96.49%) และมีต้นทุนคงที่ทั้งหมด 34.03 บาทต่อตารางเมตร (3.51%) มีรายได้จากการเลี้ยงเฉลี่ย 1,028.20 บาทต่อตารางเมตร มีรายได้สุทธิ 91.64 บาทต่อตารางเมตร หรือ 3.53 บาทต่อกิโลกรัม กำไรสุทธิ 57.60 บาทต่อตารางเมตร หรือกำไรสุทธิเฉลี่ย 2.22 บาทต่อกิโลกรัม ราคาต้นทุนเท่ากับ 37.43 บาทต่อกิโลกรัม ผลผลิตคัมพูนเท่ากับ 25.26 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

ปัญหาหลักในการเลี้ยงไก่กระทงของเกษตรกรคือ ปัญหาลูกไก่อ่อนแอ ขาดความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระทง อาหารสัตว์ไม่มีคุณภาพ และระยะเวลาในการจับไก่ไม่แน่นอน สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อบริษัทที่ประกันราคา คือ ต้องการปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ราคาปัจจัยการผลิตมีความเหมาะสม ต้องการคำแนะนำและความช่วยเหลือด้านการเลี้ยงจากบริษัท โดยต้องการให้สัตวบาลของบริษัท ให้คำแนะนำด้านการเลี้ยงและเทคนิคการเลี้ยงเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เมื่อฟาร์มลูกไก่มีปัญหาเกิดโรคต่าง ๆ ก็สามารถเข้ามาช่วยเหลือได้อย่างทันที่

Minor Thesis Title	Costs and Returns Analysis of Broiler Production Under Contract Farming in Trang Province
Author	Miss Uraiwan Jusawat
Major Program	Agribusiness Management
Academic Year	2010

Abstract

The research aims to study 1) the social and economic features of the farmers 2) the broiler production management under contract farming 3) costs and returns analysis of broiler production under contract farming and 4) problems and threats on broiler production under contract farming. The data was collected through the interview of 40 broiler farmers under contract farming, who implemented the evaporative cooling system and the farms were certified by Department of Livestock Development in Rasada and Huaiyod District, Trang Province. The data was analyzed by the descriptive analysis; meanwhile, costs and returns analysis was applied in the study.

The results reveal that 92.5% of the farmers are male. The average age is 41.1 years old. The farmers, 87.5%, are married status and staying as couples; meanwhile, 75% of them are vocational level educated. Most of them are Buddhists. The average household members are 4.1 people. The majorities raise broilers as their main career and do rubber plantations as supplementary career. The average income deriving from the previous occupation is 18,488 baht a month. The average household income deriving from their main career is 43,325 baht a month. The average household income deriving from their supplementary career is 29,200 baht a month in average. The average land ownership is 2.9 rai. The farmers, 67.5%, are in debt condition; in addition, the average debt amount is 768,518.5 baht. The farmers, 63%, are financed by Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) while 72.5% of them apply the loan for the initial investment. The average loan amount is 553,448 baht.

The farmers have averagely experienced in the broiler production for 5 years. The production has been implemented for 27.7 batch. More than half of the farmers implement the broiler production under contract farming with Soravee Farm since they are satisfied with the condition and returns. The average building area is 2.1 rai. The average land cost is 338,750 baht per farmer. The average land area is 771.4 square meter. The farmers raise 9,955 broilers per batch. The average density is 13.1 broilers per square meter. The average raising period is 38.8 days a batch. "Ross" is preferable species among the farmers. The farmers, 40%, depend on shallow ponds as main water sources for the broiler production. More than half of the farmers depend on the employees as well as their own workforce. The average

workforce is 1.28 people, and the average wage is 9,456 per batch. The average survival rate is 95.6%. The feeds are 35,113.5 kg per batch in average. The feed conversion ratio (FCR) is 1.76 The average weight is 2.1 kg a broiler. The total weight is 20,002 kg a batch in average or 25.93 kg per square meter. The selling price under contract farming is 38.43 baht a kg. The broiler dung is 923 sacks a batch in average.

The total production cost is 970.60 baht per square meter or 37.43 baht a kg. The variable cost is 936.56 baht per square meter (96.49%). The total fixed cost is 34.03 baht per square meter (3.51%). The average return is 1,028.20 baht per square meter. The net return is 91.64 baht per square meter or 3.53 baht a kg. The net profit is 57.60 baht per square meter or the average net profit is 2.22 baht a kg. The break-even price is 37.43 baht a kg while the break-even output is 25.26 kg per square meter.

The major problems faced by the broiler farmers are : weak broilers, lack of knowledge, low quality of feed, and uncertain harvesting period. The suggestions raised by the farmers towards the contractor are described as following. The quality of production factors are required and the price should be reasonable. The proper instructions and support on broiler production should be advised to the farmers. For instance, the animal husbandman should provide regular advices and raising techniques. The immediate actions and supports should be implemented once the farms under the contract facing the disease problems.

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานสารนิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ กระทั่งระบบประกันราคาในจังหวัดตรังฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากความพยายาม และความมุ่งมั่นในการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ กระทั่งระบบประกันราคาในโรงเรือนระบบปิดในครั้งนี้ โดยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งให้ผลงานมีความสมบูรณ์และเกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับประกอบการตัดสินใจลงทุนแก่ผู้ที่สนใจทั่วไป

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุธัญญา ทองรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเอาใจใส่ดูแลอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การเขียนโครงร่างสารนิพนธ์ การเก็บข้อมูล การแนะนำการเขียนสารนิพนธ์ คอยชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ และช่วยตรวจสอบความถูกต้องของงานอย่างละเอียด และขอขอบพระคุณสำหรับกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัยเสมอมาทำให้ผู้วิจัยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล ในความกรุณาให้คำปรึกษาแนวทางการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน และเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ร่วมกับดร.สิริรัตน์ เกียรติปฐมชัย ในการแนะนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเกษตรกรเลี้ยงไก่กระทั่งระบบประกันราคาในอำเภอรัษฎา และอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาย่างดียิ่ง

สำหรับบุคคลที่สำคัญยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณบิดาผู้ให้กำเนิด มารดาและครอบครัวที่ให้ความอบอุ่น คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของคณะเศรษฐศาสตร์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาด้วยดีเสมอมา และสุดท้ายขอขอบคุณสำหรับทุกกำลังใจจากเพื่อน ๆ MAB 11 ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้แก่ทุก ๆ ท่านที่กล่าวมา

อุไรวรรณ จูสวัสดิ์

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามคำศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	
2.1 องค์ความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับไถ่กระถางและการจัดการ	5
2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน	13
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	
4.1 ลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไถ่กระถางระบบ ประกันราคาในจังหวัดตรัง	34
4.2 การจัดการเลี้ยงไถ่กระถางระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง	44
4.3 ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไถ่กระถางระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา	55
4.4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไถ่กระถางระบบประกันราคา ในจังหวัดตรัง	63
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	72
5.2 ข้อเสนอแนะ	75
5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวกที่ 1 แบบสอบถาม	82
ภาคผนวกที่ 2 ทะเบียนฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตรัง	93
ภาคผนวกที่ 3 ค่าใช้จ่ายดำเนินการสำหรับการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา ในจังหวัดตรัง	95
ภาคผนวกที่ 4 มูลค่าและประมาณการค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สำหรับการเลี้ยง ไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง	98
ภาคผนวกที่ 5 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบ ประกันราคาในจังหวัดตรัง (ต่อฟาร์มต่อรุ่น)	105
ประวัติผู้เขียน	107

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	จำนวนไก่และเกษตรกรที่เลี้ยง แสดงเป็นรายภาค ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2553	6
ตารางที่ 2.2	จำนวนไก่และเกษตรกรที่เลี้ยง ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2553	7
ตารางที่ 3.1	ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามอำเภอในจังหวัดตรัง	29
ตารางที่ 4.1	ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา	35
ตารางที่ 4.2	ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา	37
ตารางที่ 4.3	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา ของเกษตรกร	45
ตารางที่ 4.4	การจัดการด้านการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกร	48
ตารางที่ 4.5	การจัดการด้านการผลิตไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกร ในรุ่นที่ผ่านมา	51
ตารางที่ 4.6	โครงสร้างต้นทุนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา	56
ตารางที่ 4.7	ผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง	60
ตารางที่ 4.8	รายได้สุทธิ กำไร ราคาคุ้มทุน และผลผลิตคุ้มทุน จากการเลี้ยงไก่กระทุง ระบบประกันราคา	62
ตารางที่ 4.9	ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา	63
ตารางที่ 4.10	ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา	71

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ไก่เนื้อหรือไก่กระທง เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของโลก เนื่องจากในภาวะการณ์ปัจจุบันที่มีจำนวนประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความต้องการอาหารสำหรับการบริโภคจึงมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้น เนื้อไก่จึงเป็นแหล่งอาหารประเภทโปรตีนที่ได้รับความนิยมบริโภค เนื่องจากเนื้อไก่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ไขมันต่ำ ย่อยง่าย และราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งโปรตีนที่มาจากเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ อีกทั้งการบริโภคเนื้อไก่ไม่ได้มีข้อจำกัดทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องเหมือนการบริโภคเนื้อสุกร หากพิจารณาในแง่การผลิตไก่กระທงหรือไก่เนื้อในระดับฟาร์มจะพบว่า ไก่กระທงหรือไก่เนื้อเป็นแหล่งโปรตีนที่สามารถให้ผลผลิตเร็วกว่าสัตว์เศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ เช่น สุกร โค กระบือ ฯลฯ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการให้ผลผลิตนานกว่า สำหรับสถานการณ์ด้านการผลิตไก่เนื้อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2553) ได้รายงานการผลิตเนื้อไก่ของโลกในปี 2553 ว่ามีจำนวน 74.41 ล้านตัน โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญคือ สหรัฐอเมริกา จีน บราซิล และสหภาพยุโรป จำนวนผลผลิตเท่ากับ 16.35, 12.55, 11.42 และ 8.92 ล้านตัน ตามลำดับ ส่วนประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ที่สำคัญคือ ประเทศไทย ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และจีน โดยนำเข้าเท่ากับ 1,189, 716, 605 และ 343 พันตัน ตามลำดับ ด้านประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่ที่สำคัญคือ บราซิล สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย โดยมีปริมาณการส่งออกเท่ากับ 3,450, 3,016, 840 และ 440 พันตัน ตามลำดับ โดยประเทศไทยนับว่าเป็นผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลก มีมูลค่าการส่งออกรวม 53,670 ล้านบาท

จากสถิติ กรมปศุสัตว์ (2553) พบว่า ประเทศไทยมีการเลี้ยงไก่เนื้อจำนวน 139.58 ล้านตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 40,262 ครัวเรือน หากพิจารณาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ 9 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสงขลา พัทลุง ตรัง สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบว่า จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อมากเป็นอันดับที่ 2 รองจากจังหวัดพัทลุง โดยมีจำนวนไก่เนื้อ 1,249,523 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน 268 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อการค้าและจะได้รับการรับรองฟาร์มมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ ส่วนรูปแบบการเลี้ยงโดยทั่วไปสามารถจำแนกได้ 3 รูปแบบ คือ ประเภทผู้เลี้ยงอิสระ ประเภทประกันราคา หรือการเลี้ยงแบบพันธะสัญญา (Contact Farming) และประเภทรับจ้างเลี้ยง ซึ่งทั้ง 3 รูปแบบ มีความแตกต่างกันในด้านของความถี่ด้านการตลาดและผลตอบแทนที่ได้รับ แต่สิ่งที่เหมือนกันคือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการลงทุน โรงเรือน อุปกรณ์การเลี้ยง

รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง) ประเภทผู้เลี้ยงอิสระเป็นรูปแบบการเลี้ยงที่ผู้เลี้ยงจะต้องแบกรับความเสี่ยงด้านการตลาดเอง หรือกล่าวได้ว่า จะต้องหาตลาดรองรับสินค้าที่ออกมาในแต่ละรอบการผลิต สามารถเลือกซื้อปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร ยา วัคซีน ฯลฯ ได้ตามอิสระ แต่ต้องจ่ายเงินสดเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตดังกล่าว แต่หากมีตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน ผลตอบแทนที่ได้รับจากการเลี้ยงในแต่ละรุ่นจะสูงกว่าการเลี้ยงในรูปแบบอื่น ๆ ในขณะที่ความเสี่ยงในการลงทุนก็จะสูงกว่าเช่นกัน สำหรับรูปแบบการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา เกษตรกรจะต้องทำสัญญาผูกพันในการซื้อลูกไก่ อาหารสัตว์ และเวชภัณฑ์จากบริษัท และตกลงราคารับซื้อกันไว้ล่วงหน้า เกษตรกรจะมีความเป็นเจ้าของสินทรัพย์ทุกอย่าง รวมถึงพันธุ์สัตว์ อาหาร และยาที่ใช้ในฟาร์ม ในขณะที่เดียวกันก็จะตกอยู่ในฐานะลูกหนี้ของบริษัทตั้งแต่วันที่เริ่มเลี้ยง แต่การเลี้ยงในลักษณะนี้เกษตรกรจะมีรายได้ค่อนข้างแน่นอนเพราะไม่ต้องแบกรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงราคาไก่เนื้อในท้องตลาด แต่เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มราคาขายได้ หากในขณะนั้นราคาตลาดไก่เนื้อปรับสูงขึ้นเนื่องจากคู่สัญญาได้กำหนดปริมาณการเลี้ยงไก่แต่ละรุ่นไว้ล่วงหน้า และราคาที่รับซื้อผลผลิตก็เป็นราคาที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า ผู้เลี้ยงจะขาดทุนก็ต่อเมื่อเลี้ยงไม่ดี ซึ่งมีผลทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงกว่าราคาที่ประกัน ส่วนการเลี้ยงไก่เนื้อแบบจ้างเลี้ยง ผู้เลี้ยงจะไม่ต้องรับผิดชอบเงินลงทุนในส่วนของค่าใช้จ่ายด้านลูกไก่ อาหาร และยา-เวชภัณฑ์ เพราะบริษัทแม่หรือตัวแทนจะเป็นผู้ลงทุนทุกอย่างให้ รวมทั้งเข้ามาช่วยเหลือในด้านการจัดการฟาร์มและวิธีการเลี้ยงที่ถูกต้อง เมื่อไก่โตได้ขนาดบริษัทหรือตัวแทนจะเป็นผู้จับไก่ไปส่งโรงฆ่า ผลตอบแทนที่ผู้เลี้ยงไก่ได้รับขึ้นอยู่กับจำนวนไก่ที่รอดตาย ปริมาณอาหารที่ใช้ และน้ำหนักของไก่ คิดเป็นรายตัวหรือคิดเป็นน้ำหนักรวมของไก่

เนื่องจากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระถงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง ยังไม่เคยมีการศึกษาวิจัยมาก่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำขึ้นเพื่อตอบคำถามว่าการจัดการเลี้ยงไก่กระถงระบบประกันราคาเป็นอย่างไร ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระถงในระบบประกันราคาเป็นอย่างไร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงมีอะไรบ้าง องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์และประกอบการตัดสินใจสำหรับเกษตรกรและผู้สนใจลงทุนเลี้ยงไก่กระถงระบบประกันราคาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระถงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง
- 2) เพื่อศึกษาการจัดการเลี้ยงไก่กระถงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

3) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา ในจังหวัดตรัง

4) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่ ประชากร ประเด็นการวิเคราะห์ และเวลาในการเก็บข้อมูล ไว้ดังนี้

1) เป็นการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง โดยเจาะจงศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอห้วยยอด และอำเภอรษฎา จังหวัดตรัง เพราะเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่กระทุงแบบระบบประกันราคามากที่สุดในจังหวัดตรัง

2) ประชากร คือ เกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาที่เลี้ยงแบบโรงเรือนระบบปิด (Evaporative System : EVAP) ในอำเภอห้วยยอด และอำเภอรษฎา จังหวัดตรัง และเป็นฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์มของกรมปศุสัตว์ จำนวน 40 ราย

3) ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงที่ศึกษา ได้ให้ความสำคัญทั้งต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด โดยเน้นการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการเลี้ยงไก่กระทุงในรุ่นที่ผ่านมา

4) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2553

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจลงทุนเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนยังสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาหาแนวทางในการส่งเสริมการเลี้ยงไก่กระทุงได้อย่างเหมาะสม

1.5 นิยามคำศัพท์

1) ไก่กระทุงหรือไก่เนื้อ (Broilers) หมายถึง ไก่พันธุ์ลูกผสมอายุ 6-7 สัปดาห์ หรือมีน้ำหนักเฉลี่ย 1.8-2.0 กิโลกรัม ใช้เวลาเลี้ยงประมาณ 35 วัน เจริญเติบโตเร็ว มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อดี เนื้ออ่อนนุ่ม ผิวหนังสีเหลืองหรือขาว กระดูกอ่อน และมีขนสีขาว

ไก่กระตังที่เลี้ยงในปัจจุบันคือพันธุ์ลูกผสมที่บริษัทต่าง ๆ ผลิตออกมาจำหน่าย และมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามบริษัทผู้ทำการผลิตลูกไก่

2) โรงเรือนระบบปิด (Evaporative Cooling Houses System : EVAP) หมายถึง โรงเรือนเลี้ยงไก่กระตังที่มีลักษณะปิดทุกด้านโดยใช้ผ้า PVC ซึ่งสามารถม้วนปิดเปิดได้ทั้งสองด้านของโรงเรือน และสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรือน เช่น อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และแสงสว่างให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของไก่ ซึ่งประกอบไปด้วยอุโมงค์ลม และระบบแผ่นรังผึ้งทำความเย็น (Cooling Pad) รวมกันโดยการระบายอากาศภายในโรงเรือน จะอาศัยการทำงานของพัดลมเป็นหลัก ส่วนการลดอุณหภูมิจะใช้ระบบแผ่นรังผึ้งทำความเย็นเข้ามาช่วย โดยใช้หลักการระเหยของน้ำให้เป็นไอที่แผ่นรังผึ้งทำความเย็น แล้วให้ลมดูดอากาศที่เย็นเข้าไปทดแทนความร้อนที่อยู่ภายในโรงเรือน ซึ่งจะมีผลทำให้อุณหภูมิภายในโรงเรือนเย็นลง ทั้งนี้ ลมและความเร็วลมที่เหมาะสมจะทำให้ไก่ภายในโรงเรือนรู้สึกเย็นสบาย รวมทั้งการระบายอากาศในโรงเรือน การควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น การระบายกลิ่นก๊าซแอมโมเนียจากภายในโรงเรือน จะช่วยให้การเลี้ยงไก่กระตังมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) การเลี้ยงไก่กระตังแบบประกันราคา หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงไก่กระตังต้องใช้จ่ายลงทุนของตนเองหรือกู้มาลงทุนในการสร้างโรงเรือน ซื่ออุปกรณ์การเลี้ยง รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง) เกษตรกรจะต้องทำสัญญาผูกพันในการซื้อลูกไก่ อาหารสัตว์ และเวชภัณฑ์ จากบริษัทเท่านั้น ผู้เลี้ยงสามารถซื้อปัจจัยการผลิตในรูปแบบสินเชื่อ และมีการตกลงราคารับซื้อกันไว้ล่วงหน้า การเลี้ยงรูปแบบนี้จะมีตลาดรองรับผลผลิตที่ชัดเจน แต่ผู้เลี้ยงอาจจะประสบปัญหาขาดทุนได้หากมีการจัดการเลี้ยงที่ไม่ดี โดยที่เกษตรกรต้องแบกรับภาระความเสี่ยงในการเลี้ยงไก่กระตังหลังจากการส่งมอบปัจจัยการผลิตจากบริษัท เช่น กรณีเกิดโรคระบาดภายในฟาร์ม กรณีไฟฟ้าดับโดยไม่มีระบบสัญญาณเตือนภัยทำให้ไก่ตาย การจัดการในการกักลูกไก่ระยะแรกที่ไม่ดี ส่งผลให้ไก่อ่อนแอและเกิดโรคท้องมาน และการจัดการไก่ในช่วงหน้าร้อนที่ไม่ถูกวิธีส่งผลให้ไก่ช็อกตายมากขึ้น เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นผลตอบแทนจากการเลี้ยงในแต่ละรุ่นจะมากหรือน้อยขึ้นจึงขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้เลี้ยงด้วย

4) มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่กระตัง หมายถึง วิธีปฏิบัติ การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้ฟาร์มที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ได้ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

การตรวจสอบเอกสาร เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงในระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาโดยจำแนกการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย

- 2.1 องค์ความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับไก่กระทงและการจัดการ
- 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 องค์ความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับไก่กระทงและการจัดการ

2.1.1 ความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับไก่กระทง

ไก่เนื้อ (Broiler) หมายถึง ไก่ที่เลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์ใช้เนื้อเป็นอาหาร อาจเรียกได้หลายชื่อ ได้แก่ ไก่กระทง ไก่เนื้อวัยอ่อน ไก่เนื้อ ไก่พันธุ์ ซึ่งจากเดิมไก่เนื้อที่นำมาเลี้ยงนั้นเป็นไก่พันธุ์พื้นเมือง เลี้ยงไว้สำหรับเป็นอาหารในครัวเรือน ปล่อยให้หากินเอง จึงทำให้อัตราการเจริญเติบโตเป็นไปอย่างเชื่องช้า แต่ในปัจจุบันพันธุ์ไก่เนื้อแต่ละพันธุ์ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ และมีอัตราการเจริญเติบโตรวดเร็ว เพื่อให้มีสมรรถภาพในการให้ผลผลิตที่ดีขึ้น จนกลายเป็นการเลี้ยงเพื่อการค้าหรือรูปแบบอุตสาหกรรมในปัจจุบัน (พัชรินทร์ ก้อนทอง, 2550)

2.1.2 สถานการณ์การเลี้ยงและการผลิตไก่กระทงในประเทศไทย

การเลี้ยงไก่เนื้อในปัจจุบันเป็นการเลี้ยงในรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ในแต่ละปีมีการผลิตไก่เนื้อทั่วโลกเพิ่มมากขึ้น มีการพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์ อาหาร การจัดการ และการควบคุมโรคที่ดี เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเลี้ยง ลดระยะเวลาและปริมาณอาหารที่ใช้ในการเลี้ยง เพิ่มอัตราการแลกเนื้อ และมีระยะเวลาการผลิตในแต่ละรอบการผลิตสั้นกว่าสินค้าปศุสัตว์ชนิดอื่น ๆ ดังนั้น การผลิตเนื้อไก่จึงถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย เพราะสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งประเภทไก่สดแช่แข็งและเนื้อไก่แปรรูป อีกทั้งความต้องการบริโภคเนื้อไก่ในตลาดโลกมีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อในประเทศไทยสามารถจำแนกกลุ่มผู้ผลิตเนื้อไก่ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการผลิตครบวงจร และกลุ่มผู้ประกอบการอิสระหรือผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องสั่งซื้อลูกไก่ และอาหารไก่จากบริษัทที่มีการผลิตครบวงจร ดังนั้นการผลิตเนื้อไก่ในประเทศไทยเกือบทั้งหมดจึงอยู่ภายใต้การดำเนินการของบริษัทอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะเป็นผู้ควบคุมการผลิตเกือบทั้งหมดของอุตสาหกรรม ตั้งแต่การนำเข้าไก่พันธุ์เพื่อเข้ากระบวนการผลิต จนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เนื้อไก่เพื่อส่งออกและจำหน่ายในประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ อันเป็นปัจจัยในการผลิตที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2553) ได้สรุปเกี่ยวกับสถานการณ์การผลิตไก่เนื้อในประเทศไทยในช่วง 5 ปี (2549-2553) พบว่า การผลิตไก่เนื้อของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.59 ต่อปี และในปี 2553 มีการผลิตไก่เนื้อ 945.86 ล้านตัว ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ภายในประเทศ 879,070 ตัน สำหรับสถานการณ์ด้านการส่งออกพบว่า ในช่วง 5 ปี (2549-2553) การส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.72 ต่อปี เนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกในปี 2547 ส่งผลให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการส่งออกจากไก่สดมาเป็นไก่แปรรูป ทำให้การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น และแนวโน้มในปี 2553 คาดว่าประเทศไทยจะสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้รวม 417,500 ตัน คิดเป็นมูลค่า 51,109 ล้านบาท

จากข้อมูลทางสถิติซึ่งรายงานโดยกรมปศุสัตว์ (2553) แสดงจำนวนประชากรไก่เนื้อที่เลี้ยงในประเทศไทย (ตารางที่ 2.1) พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนประชากรไก่เนื้อทั้งสิ้น 139,589,756 ตัว จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงเท่ากับ 40,262 ครัวเรือน โดยภาคกลางมีจำนวนประชากรไก่เนื้อสูงที่สุดจำนวน 94,426,131 ตัว คิดเป็นร้อยละ 67.65 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 23,751,393 ตัว คิดเป็นร้อยละ 17.02 ภาคเหนือจำนวน 13,538,552 ตัว คิดเป็นร้อยละ 9.70 และภาคใต้จำนวน 7,873,680 ตัว คิดเป็นร้อยละ 5.64

ตารางที่ 2.1 จำนวนไก่และเกษตรกรที่เลี้ยงแสดงเป็นรายภาค ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2553

ภาค	จำนวนไก่เนื้อ (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)
เหนือ	13,538,552	6,872
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23,751,393	20,944
กลาง	94,426,131	6,680
ใต้	7,873,680	5,766
รวม	139,589,756	40,262

ที่มา : ดัดแปลงจากกรมปศุสัตว์, 2553

สำหรับการเลี้ยงไก่เนื้อในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง หรือเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สำนักสัตวศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จำนวนประชากรไก่เนื้อในจังหวัดพัทลุง ตรัง สงขลา ปัตตานี สตูล นราธิวาส และยะลา เท่ากับ 1,478,624, 1,249,523, 855,649, 281,019, 160,096, 79,622 และ 34,976 ตัว ตามลำดับ (ตารางที่ 2.2) (กรมปศุสัตว์, 2553) จากตารางที่ 2.2 จะเห็นได้ว่า จังหวัดพัทลุงมีการเลี้ยงไก่เนื้อในปริมาณที่มากที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

ตารางที่ 2.2 จำนวนไก่และเกษตรกรที่เลี้ยง ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ณ วันที่ 27 ตุลาคม 2553

จังหวัด	จำนวนไก่เนื้อ (ตัว)	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)
สงขลา	855,649	633
สตูล	160,096	133
ตรัง	1,249,523	268
พัทลุง	1,478,624	415
ปัตตานี	281,019	313
ยะลา	34,976	798
นราธิวาส	79,622	462
รวม	4,139,509	3,022

ที่มา : ดัดแปลงจากกรมปศุสัตว์, 2553

2.1.3 พันธุ์ไก่เนื้อที่นิยมเลี้ยง

พันธุ์ไก่เนื้อที่เลี้ยงส่วนใหญ่ มีการพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์เพื่อให้ได้เป็นพันธุ์ลูกผสม (Cross-Breed) ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ โตเร็ว อัตราการแลกเนื้อสูง เนื้อมาก เลี้ยงง่าย กินอาหารน้อย ลักษณะของซากเป็นที่ต้องการของตลาด มีการออกของขนรวดเร็วเพื่อสะดวกในการถอน มีขนสีอ่อนหรือขาวเพื่อที่ซากจะดูไม่สกปรกเมื่อนำแล้ว และผิวหนังของไก่จะต้องมีสีขาวหรือเหลืองตามความต้องการของตลาด ลักษณะเหล่านี้ล้วนเกิดจากการผสมข้ามทั้งสิ้น โดยการนำไก่เนื้อพันธุ์แท้หรือที่เรียกว่าไกรุ่นปู่-ย่าพันธุ์ (Grand Parent Stock) เช่น ไวท์พลิมัทธ์ร็อก (White Plymouth Rock) ไวท์คอร์นิช (White Cornish) และพันธุ์ซัสเซก (Sussex) ซึ่งนำเข้ามาจากประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป มาผสมข้ามกันเพื่อให้ได้เป็นลูกผสมเพื่อการค้า (Commercial Hybrid) เช่น พันธุ์คอปปี (Copp) ซีพี 707 (C.P. 707) หรือพันธุ์อาร์เบอร์ เอเคอร์ (Arbor Acre) รอสวัน (Ross I) ฮับบาร์ด (Hubbard) เอเนค (Anak) และเซฟเวอร์ (Shaver) ซึ่งลูกผสมเพื่อการค้าเหล่านี้สามารถใช้เป็นไกรุ่นพ่อ-แม่พันธุ์ (Parent Stock) เพื่อผลิตลูกไก่จำหน่ายต่อไป

2.1.4 การจัดการด้านการเลี้ยงไก่เนื้อหรือไก่กระตัง

การเลี้ยงในปัจจุบัน อาศัยการจัดการหลายอย่างที่สัมพันธ์กันเพื่อจุดประสงค์คือ การได้ไก่กระตังสำหรับส่งตลาดตามระยะเวลาที่กำหนด ได้น้ำหนักของไก่ตามเป้าหมาย และ ต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุด การจัดการฟาร์มที่ดีอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดของการเลี้ยง ไก่ให้ได้กำไร การเลี้ยงไก่กระตังจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงจะต้องมีความรู้ และความชำนาญด้านการเลี้ยง เป็นคนรักสัตว์ ไม่เบียดเบียน มีความตั้งใจจริงจัง และพยายาม หาความรู้อยู่เสมอ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว นอกจากคุณลักษณะเฉพาะ ของผู้เลี้ยงแล้วการจัดการเลี้ยงไก่กระตังให้ประสบความสำเร็จมีหลักในการพิจารณาดังนี้

1) การจัดการด้านโรงเรือน

การจัดวางผังฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเป็นจุดเริ่มต้นของการเลี้ยง ไก่ กระตังและเป็นหัวใจของการเลี้ยงไก่ หากขาดการวางผังตามหลักวิชาการที่ถูกต้องแล้ว เมื่อจะ ขยายกิจการต่อไปในภายหน้าจะทำได้ลำบากเพราะต้องลงทุนสูงและยากแก่การควบคุมโรค นอกจากนี้การจัดตั้งโรงเรือนควรเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม มีการระบายน้ำและอากาศที่ดี ควรเป็น ที่ดอน ห่างไกลจากแหล่งชุมชนพอสมควรและการคมนาคมสะดวก และที่สำคัญคือพื้นที่ของ โรงเรือนและจำนวนไก่ที่เลี้ยงต้องมีความเหมาะสม

กรมปศุสัตว์ (2547) ได้กำหนดรูปแบบฟาร์มไก่เนื้อแบบโรงเรือนปิด ดังนี้

(1) รั้วควรอยู่ห่างจากโรงเรือนอย่างน้อย 30 เมตร ความสูงของรั้ว 1.5 เมตร สามารถป้องกันสัตว์อื่นเข้า-ออกได้

(2) ประตูทางเข้าฟาร์มให้แยกสำหรับบุคคลเข้าออกยานพาหนะ

- ประตูทางเข้าฟาร์มสำหรับบุคคลต้องมีห้องอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้า/ รองเท้า และสเปรย์ฆ่าเชื้อโรค

- ประตูทางเข้าฟาร์มสำหรับยานพาหนะ มีเครื่องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค (ชนิดแรงดันสูง / เครื่องปั๊มปี) บ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรค หรือโรงพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

(3) โรงเก็บอาหารและอุปกรณ์

- มีความแข็งแรง ถาวร มิดชิด และสะอาด สามารถอบรมควันฆ่าเชื้อโรค รวมทั้งสามารถป้องกันนก หนู หรือแมลงได้

- มีชั้นวางสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร และมีตู้ยาอยู่ในห้องเก็บ อุปกรณ์ที่สามารถล็อกได้

(4) ลักษณะโรงเรือน

- สร้างด้วยวัสดุที่คงทนถาวร

- มีอ่างน้ำยาจุ่มเท้าหน้าประตูทางเข้าโรงเรือน

- ต้องติดตามขนาด 4 หุน ($\frac{1}{2}$ นิ้ว) ล้อมรอบโรงเรือนตั้งแต่หลังคาจรดพื้น เพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าโรงเรือนได้

- รอบโรงเรือนรัศมี 1 เมตร ให้เทพื้นซีเมนต์และมีรางระบายน้ำขนาด กว้าง 30 เซนติเมตร

(5) บ้านพักอยู่นอกพื้นที่เลี้ยงสัตว์

(6) พื้นที่ทำลายซากควรอยู่ท้ายฟาร์มและอยู่ห่างจากโรงเรือนอย่างน้อย 20 เมตร

2) การจัดการด้านพันธุ์สัตว์

การจัดการลูกไก่กระทงที่ดี ควรมีการพิจารณาถึงสายเลือดของพ่อ-แม่พันธุ์ มีอัตราการแลกเปลี่ยนอาหารให้เป็นเนื้อสูง มีลักษณะเด่นคือหน้าอกกว้าง ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้น อัตราการตายต่ำ และควรซื้อจากฟาร์มที่มีมาตรฐานและเชื่อถือได้

3) การจัดการด้านอาหาร

ต้นทุนการผลิตไก่กระทงที่เป็นค่าอาหารถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายส่วนที่สูงที่สุด มากถึง 60-70% ของต้นทุนการเลี้ยงไก่กระทง ดังนั้น การเลี้ยงไก่กระทงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเลี้ยงให้โตเร็วในระยะเวลาที่สั้น การจัดการด้านอาหารไก่กระทงมีหลักในการให้อาหาร คือ ต้องการให้ไก่กินอาหารให้มากที่สุด การให้อาหารจึงมักให้กินแบบเต็มที่ (Ad Libitum) อาหารที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นอาหารอัดเม็ดหรืออาหารผง โดยทั่ว ๆ ไป การให้อาหารจะให้ตามอายุของไก่ คือ

(1) อายุ 1 วัน – 4 สัปดาห์ อาหารระยะนี้มีระดับโปรตีนร้อยละ 22 และระดับพลังงาน 3,000 กิโลแคลอรี สำหรับการจัดการด้านการให้อาหารควรจะให้ทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นการกินอาหารของลูกไก่

(2) อายุตั้งแต่ 5 สัปดาห์ จนถึงจำหน่าย (6-8 สัปดาห์) อาหารระยะนี้มีระดับโปรตีนร้อยละ 20 และระดับพลังงาน 3,100 – 3,200 กิโลแคลอรี (สุพจน์ วงศ์ดี, 2544)

การจัดการให้อาหารไก่ควรระมัดระวังอาหารหกหล่นเพราะจะเป็นการสิ้นเปลือง และอาจเป็นสาเหตุการป่วยของไก่เนื่องจากการกินอาหารที่มีเชื้อโรคปนเปื้อน อีกทั้งการเก็บรักษาอาหารในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม มีผลทำให้อาหารเสื่อมคุณภาพ เกิดเชื้อราและสารพิษจากเชื้อรา หรืออาจมีการปนเปื้อนของแบคทีเรียซึ่งอาจมีผลเสียต่อสุขภาพไก่

4) การจัดการด้านการเลี้ยงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการของไก่พันธุ์นั้น ๆ

การเลี้ยงที่ถูกตามหลักวิชาการนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การเลี้ยงไก่มีอัตราการเลี้ยงรอดสูง อัตราการแลกเนื้อต่ำ สามารถจัดการเลี้ยงไก่เพื่อให้ได้น้ำหนักตามความต้องการของตลาดในระยะเวลาสั้น ๆ ได้ ซึ่งการ

จัดการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ฟาร์มมีต้นทุนต่อตัวที่ต่ำกว่า และสำหรับการจัดการโดยทั่วไปประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ เช่น ที่ให้น้ำ อาหาร พัดลมอุตสาหกรรม และอุปกรณ์กัก ควรมีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดของโรงเรือนและจำนวนไก่ที่เลี้ยง โดยเฉพาะอุปกรณ์การให้น้ำและอาหารควรมีเพียงพอและกระจายอย่างทั่วถึงทั้งโรงเรือน เพื่อจะทำให้ฝูงไก่มีน้ำหนักที่สม่ำเสมอ

(2) การดูแลในระยะกก โดยเฉพาะสัปดาห์แรกเป็นระยะที่ต้องดูแลเป็นพิเศษเพราะการขนส่งลูกไก่จากโรงฟักไข่มายังฟาร์มอาจมีผลให้ลูกไก่เกิดความเครียด อ่อนเพลีย หรือขาดน้ำ จึงเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคที่อาจหลงเหลืออยู่ในโรงเรือน จากไก่ตัวอื่น ๆ ที่มาด้วยกัน รวมทั้งจากไก่ฝูงอื่นในฟาร์ม จึงต้องดูแลไก่ให้อยู่ในที่ที่อบอุ่น มีอาหารและน้ำเพียงพอ และกระจายสม่ำเสมอทั่วบริเวณที่กักลูกไก่

(3) มีน้ำสะอาดให้ไก่กินตลอดเวลา ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้น้ำหรือรางน้ำสม่ำเสมอ รวมทั้งการเก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจคุณภาพเป็นครั้งคราว

(4) การระบายอากาศ เพื่อลดความชื้นและแอมโมเนียภายในโรงเรือน เนื่องจากระดับแอมโมเนียสูงทำให้เกิดอาการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ ซึ่งจะไวต่อการติดเชื้อโรคต่าง ๆ

(5) การทำความสะอาดและการฆ่าเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพภายหลังจากการจับไก่แต่ละรุ่นส่งโรงฆ่าสัตว์ และมีระยะเวลาพักโรงเรือนก่อนนำไกรุ่นต่อไปเข้ามาเลี้ยง

(6) การควบคุมโรค เลือกกำหนดการควบคุมโรคที่เหมาะสมตามสภาวะการระบาดของโรคในแต่ละท้องที่และสัมพันธ์กับการจัดการฟาร์ม

(7) การจับไก่ส่งโรงฆ่าควรทำด้วยความระมัดระวัง ขนอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ ออกจากโรงเรือนก่อน และควรจับไก่ในเวลากลางคืนเพื่อไม่ให้ไก่ตื่นตกใจ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง เพราะจะทำให้ไก่ช้ำและอาจถูกโรงฆ่าสัตว์ตัดราคาได้

5) การจัดการด้านการสุขาภิบาลและป้องกันโรค

เพื่อให้ฝูงไก่มีสุขภาพที่แข็งแรงและมีภูมิคุ้มกันโรคที่ดี ซึ่งจะช่วยลดอัตราการสูญเสียให้น้อยลง ทำให้การเจริญเติบโตมีความสม่ำเสมอ

6) การจัดการตลาดที่แน่นอนเพื่อรองรับผลผลิต

การตลาดเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด ซึ่งก่อนที่จะดำเนินการเลี้ยงไก่กระทง ควรพิจารณาถึงปัญหาด้านการตลาด ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับช่องทางการตลาด ความต้องการของตลาดเป็นอย่างไร เพราะจะทำให้ทราบว่าควรจะมีต้นทุนเลี้ยงไก่จำนวนเท่าไรจึงจะเพียงพอต่อความต้องการของตลาด และควรคาดคะเนถึงการขยายตัวของตลาดในอนาคตด้วยเช่นกัน

2.1.5 ระบบของโรงเรือนเลี้ยงไก่

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเลี้ยงไก่ 2 วิธี คือ การเลี้ยงไก่ในโรงเรือนระบบเปิด (Open Houses or Conventional Houses) และโรงเรือนระบบปิด (Environmental Control Houses)

1) โรงเรือนระบบเปิด หมายถึง โรงเรือนที่ควบคุมสภาวะแวดล้อมตัวไก่ตามธรรมชาติ และอุณหภูมิจะแปรไปตามสภาพของอากาศรอบโรงเรือน (กรมปศุสัตว์, 2545) ซึ่งสุพจน์ วงศ์ดี (2544) กล่าวว่า การเลี้ยงไก่ด้วยระบบโรงเรือนเปิดจะไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ฝนสาด อากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ลมโกรก การระบายอากาศ อุณหภูมิในโรงเรือนสูงมากเกินไปจะทำให้ไก่โตช้า และให้ผลผลิตลด มีแมลงรบกวนทั้งยุ่งแมลงวัน แมลงปีกแข็ง รวมทั้งสัตว์เลื้อยคลานและปัญหาด้านการสุขาภิบาลป้องกันโรคต่าง ๆ ปัญหาเหล่านี้มักส่งผลให้การควบคุมประสิทธิภาพการผลิตและการควบคุมโรคอยู่ในภาวะเสี่ยง การผลิตมีผลกระทบต่อระยะเวลาและต้นทุนการผลิต การควบคุมคุณภาพไม่ได้ตามที่ต้องการ ทำให้ระบบการผลิตไม่สม่ำเสมอขึ้น ๆ ลง ๆ ตามฤดูกาลตลอดเวลา

2) โรงเรือนระบบปิด (Evaporative Cooling Houses System : EVAP) เป็นโรงเรือนเลี้ยงไก่ที่ประกอบไปด้วยอุโมงค์ลม และระบบแผ่นรังผึ้งทำความเย็นรวมกัน โดยการระบายอากาศภายในโรงเรือนจะอาศัยการทำงานของพัดลมเป็นหลัก ส่วนการลดอุณหภูมิจะใช้ระบบแผ่นรังผึ้งทำความเย็นเข้ามาช่วย โดยใช้หลักการระเหยของน้ำให้เป็นไอที่แผ่นรังผึ้งความเย็น แล้วใช้พัดลมดูดอากาศที่เย็นเข้าไปทดแทนความร้อนที่อยู่ภายในโรงเรือน ซึ่งจะมีผลทำให้อุณหภูมิภายในโรงเรือนเย็นลง (บุษกร พระระวี, 2546) ซึ่งสุธรรม ดิสวัสดิ์ (2544) กล่าวว่า อุณหภูมิภายในโรงเรือนสามารถปรับให้ลดลงประมาณ 6-7 องศาเซลเซียส หรืออุณหภูมิตั้งแต่ 28 องศาเซลเซียส ความชื้นภายในโรงเรือน 75-85 % ทำให้สามารถเลี้ยงไก่ได้เพิ่มขึ้นจากไม่เกิน 8 ตัวต่อตารางเมตร เป็น 12-13 ตัวต่อตารางเมตร ทั้งนี้การปรับลดอุณหภูมิที่เหมาะสมกับสภาพไก่ภายในโรงเรือน ควรพิจารณาจากสภาพอากาศภายนอกโรงเรือนด้วยเช่นกัน

การนำระบบ EVAP มาใช้ในระบบการเลี้ยงไก่กระทงจะช่วยให้ไก่เนื้อมีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว อัตราการแลกเนื้อดีขึ้น น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น ระยะเวลาในการเลี้ยงน้อยลง ต้นทุนต่ำลง ทั้งยังช่วยลดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนได้ เนื่องจากการเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด จะไม่มีกลิ่นเหม็นจากมูลไก่ออกมาภายนอกโรงเรือนและสอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของกรมปศุสัตว์ (นัญญา สุขจริง, 2549)

2.1.6 รูปแบบของการเลี้ยงไก่กระตัง

พัชรินทร์ ก้อนทอง (2550) พบว่า รูปแบบของการเลี้ยงไก่กระตัง สามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) การเลี้ยงแบบอิสระ (Independent Raiser)

ประเภทผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบอิสระ ผู้เลี้ยงใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้เงินมาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ การเลี้ยงในลักษณะนี้ผู้เลี้ยงจะมีอิสระในการเลือกซื้อลูกไก่ อาหาร และยารักษาโรคจากบริษัทหรือผู้จำหน่ายรายใดก็ได้ ส่วนทางด้านการตลาดราคาซื้อขายได้ขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของปริมาณไก่เนื้อที่ออกสู่ตลาดและกลไกของตลาด ผู้เลี้ยงประเภทนี้จะมีความเสี่ยงในด้านต้นทุนและราคาจำหน่ายผลผลิตสูงกว่าในกลุ่มผู้เลี้ยงอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะราคาไก่เนื้อขึ้นอยู่กับกลไกราคาและตลาดเป็นหลัก ดังนั้นผู้เลี้ยงจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากในการเลี้ยงและมีตลาดรองรับแน่นอน

2) การเลี้ยงแบบประกันราคา (Contract Farming)

ผู้เลี้ยงจะใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้มาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนค่าลูกไก่ อาหาร และค่ายา เกษตรกรจะทำสัญญาซื้อเป็นลายลักษณ์อักษรกับบริษัทรวมทั้งการตกลงราคาขายไก่เป็นไว้ล่วงหน้า สำหรับปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้อแต่ละรุ่นนั้น บริษัทหรือตัวแทนจะเป็นผู้กำหนดซึ่งทำให้ขาดอิสระในการขยายการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ แต่ผู้เลี้ยงประเภทนี้ไม่ต้องรับภาระการเลี้ยงเมื่อราคาลูกไก่หรือราคาอาหารสูงขึ้น รวมทั้งลดความเสี่ยงทางด้านตลาดในกรณีราคาไก่เนื้อในท้องตลาดตกต่ำ อย่างไรก็ตามผู้เลี้ยงประเภทนี้จะมีกำไรสุทธิไม่มากนัก เพราะมีการตกลงในเรื่องปริมาณราคาซื้อล่วงหน้าและจะเป็นราคาในระดับที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป

3) การเลี้ยงแบบรับจ้างเลี้ยง (Contract Raiser)

ผู้เลี้ยงไก่ประเภทรับจ้าง ผู้เลี้ยงจะใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้มาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ต่าง ๆ ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างอื่น ๆ ส่วนค่าใช้จ่ายด้านลูกไก่อาหารสัตว์ และยา-เวชภัณฑ์ บริษัทหรือตัวแทนเป็นผู้ลงทุนทั้งหมด ตลอดจนเข้ามาช่วยเหลือการจัดการและวิธีการเลี้ยงให้อีกด้วย เมื่อไก่ได้ขนาด ทางบริษัทหรือตัวแทนจะเป็นผู้จับขายหรือส่งโรงเชือด โดยผลตอบแทนที่ผู้เลี้ยงจะได้รับขึ้นอยู่กับจำนวนไก่รอดตาย ปริมาณอาหารที่ใช้ และได้ขนาดน้ำหนักโดยได้ค่าจ้างเลี้ยงคิดเป็นตัวหรือค่ารับจ้างเลี้ยงคิดตามน้ำหนักของตัวไก่ การเลี้ยงไก่เนื้อประเภทนี้ผู้รับจ้างไม่ต้องรับภาระความเสี่ยงในด้านต้นทุนและราคาจำหน่าย

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

ประยงค์ เนตยารักษ์ (2550) กล่าวว่า ในการผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด จะต้องใช้ปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน น้ำ พันธุ์ เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการ และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งปริมาณและชนิดของปัจจัยการผลิตที่ใช้จะแตกต่างกันไปในการผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด โดยปัจจัยการผลิตบางชนิดเกษตรกรอาจมีอยู่เดิมแล้ว โดยไม่ต้องหาซื้อ หรือจ้างเช่า หรือซื้อ เช่น เช่าที่ดิน หรือจ้างแรงงาน นอกจากนี้ปัจจัยบางชนิดเป็นปัจจัยถาวร เมื่อมีอยู่หรือซื้อมาแล้วจะสามารถใช้ได้ติดต่อกันหลายปี ถ้าไม่ได้ทำการผลิตสินค้าเกษตรหรือให้เช่าก็ต้องเก็บไว้เฉย ๆ เช่น ที่ดินของตนเอง และเครื่องจักร เครื่องมือ และปัจจัยบางชนิดมีลักษณะใช้แล้วหมดไปในการผลิตแต่ละครั้ง เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง อาหารสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น ในการผลิตสินค้าเกษตรต้องใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการใช้ปัจจัยการผลิตหรือที่เรียกว่าต้นทุนการผลิต โดยจรรยา เพชรรัตน์ (2546) ได้ยกตัวอย่างต้นทุนประเภทต่าง ๆ เช่น ต้นทุนของการใช้ที่ดิน คือ ค่าเช่าที่ดินหรือค่าเสียโอกาสของที่ดิน ต้นทุนของการใช้แรงงาน คือ ค่าจ้างหรือค่าเสียโอกาสของแรงงาน และต้นทุนของการใช้เงินทุน คือ ดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน เป็นต้น

สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2537) ได้สรุปการจำแนกประเภทของต้นทุนการผลิตออกเป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ (Variable Cost and Fixed Cost) กับต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด (Cash Cost and Non-Cash Cost)

1) ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่อาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ผลิตเป็นสำคัญ ต้นทุนผันแปรจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต กล่าวคือ ถ้าทำการผลิตมากขึ้นต้นทุนในส่วนนี้ก็จะสูงขึ้นด้วย ในทางกลับกัน หากทำการผลิตน้อยต้นทุนในส่วนนี้ก็จะน้อยเช่นกัน ในการเลี้ยงไก่กระทางต้นทุนผันแปรได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์ไก่ อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ กระแสไฟฟ้า แรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น หากรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการดังกล่าวเข้าด้วยกันก็จะเป็นต้นทุนผันแปรทั้งหมด (Total Variable Cost : TVC)

ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดจากการใช้ปัจจัยคงที่ ในการผลิตจะมีต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นเสมอ ไม่ว่าจะถูกใช้หรือไม่จะต้องมีต้นทุนส่วนนี้เกิดขึ้นเสมอไม่ว่าจะผลิตมากผลิตน้อย ผู้ผลิตจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ในจำนวนที่คงที่เสมอ จะไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นในระยะสั้นเท่านั้น ต้นทุนคงที่

ทั้งหมด (Total Fixed Cost : TFC) หาได้จากการรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของต้นทุนคงที่ทั้งหมดเข้าด้วยกัน เช่น ค่าเสื่อมโรงเรือน ค่าภาษีที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก เป็นต้น

หากนำต้นทุนผันแปรทั้งหมด (TVC) มารวมกับต้นทุนคงที่ทั้งหมด (TFC) ที่เกิดจากกระบวนการผลิตก็จะได้ต้นทุนทั้งหมด (Total Cost : TC)

2) ต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

ต้นทุนที่เป็นเงินสด (Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตได้จ่ายจริงจากการซื้อหรือจัดหาปัจจัยการผลิตมาใช้ในกระบวนการผลิต ต้นทุนที่เป็นเงินสดเกิดขึ้นทั้งในส่วนต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ต้นทุนที่เป็นเงินสดในส่วนต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์ไก่ อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ กระแสไฟฟ้า แรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น วัสดุรองพื้นคอก ค่าแก๊ส ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรหรือเครื่องมือที่เกิดจากการผลิต ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นภายใน 1 ปี หรือ 1 รุ่นการเลี้ยง เป็นต้น

ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (Cash Cost) เช่น ค่าภาษีที่ดิน ค่าเช่าที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผูกติดกับการใช้ปัจจัยคงที่ในกระบวนการผลิต ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือถึงแม้จะไม่มีการผลิต และค่าประกันภัยต่าง ๆ เป็นต้น

ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด (Non- Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยการผลิตในกระบวนการผลิต แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายจริงอาจเรียกว่าต้นทุนจ้าง ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดนี้จะเกิดขึ้นได้ทั้งในส่วนต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ โดยในส่วนของต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดในส่วนต้นทุนผันแปร เช่น ค่าพันธุ์สัตว์ในกรณีที่ผู้ผลิตใช้พันธุ์สัตว์ที่ผลิตเองจากฟาร์มของตนเอง ค่าแรงงานในครอบครัวที่ใช้ไปในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการผลิต ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนหมุนเวียนซึ่งคิดจากต้นทุนผันแปรทั้งหมดที่เป็นเงินสดคูณด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากตามระยะเวลาของวัฏจักรการผลิต

ส่วนต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดในส่วนของต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรเครื่องมือที่ใช้ในการผลิต ค่าเสียโอกาสสำหรับเงินลงทุนที่ใช้ในการซื้อเครื่องจักรเครื่องมือ และค่าใช้ที่ดิน เป็นต้น

3) ผลตอบแทน หมายถึง มูลค่าของผลผลิตจากฟาร์มในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนด ซึ่งจะรวมรายได้ที่เป็นเงินสดซึ่งได้จากผลผลิตคูณด้วยราคาขายต่อหน่วย มูลค่าผลผลิตที่ใช้บริโภคในครัวเรือน มูลค่าผลผลิตที่แจกจ่ายบุคคลอื่น ๆ และมูลค่าผลผลิตที่ใช้สำหรับค่าจ้างที่ไม่เป็นเงินสด

สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2537) ได้สรุปการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ฐานข้อมูลต้นทุนการผลิต ไว้ดังนี้

3.1 รายได้สุทธิ (Net Return) คือรายได้จากการผลิตเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมด รายได้จากการผลิตคือผลคูณระหว่างราคาผลผลิตกับผลผลิต รายได้สุทธิจะพิจารณาทั้งรายได้สุทธิที่เป็นเงินสดและรายได้สุทธิตัวรวม

3.2 กำไรสุทธิ (Net Profit) คือรายได้จากการผลิตเหนือต้นทุนทั้งหมด ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่พิจารณาว่าหากลงทุนผลิตแล้วจะมีกำไรหรือขาดทุน เพราะส่วนของต้นทุนมีทั้งต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ผลรวมของต้นทุนทั้งสองจะสะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงทั้งหมดในกระบวนการผลิต กำไรสุทธิก็จะพิจารณาทั้งกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดและกำไรสุทธิตัวรวม

4) การวิเคราะห์ระดับวิกฤต (Break-Even Analysis)

เป็นการนำต้นทุนการผลิตทั้งหมด ราคาผลผลิตต่อหน่วยและผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ มาทำการวิเคราะห์หาราคาคู่มือและผลผลิตคู่มือ (สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล, 2537)

4.1 ผลผลิตคู่มือ (Break-Even Yield) แสดงถึงระดับผลผลิตต่อไร่ ณ ระดับราคาผลผลิตที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับต้นทุนทั้งหมดในการผลิตพอดี

4.2 ราคาคู่มือ (Break-Even Price) แสดงระดับราคาเป็นบาทต่อกิโลกรัม ณ ระดับผลผลิตต่อไร่ที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับต้นทุนทั้งหมดในการผลิตพอดี

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชัย จอมศรี (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา โดยบริษัทธุรกิจเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร สภาพการเลี้ยงไก่เนื้อและปัญหา สภาพการได้รับการส่งเสริมการเลี้ยง ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา และเปรียบเทียบความต้องการของเกษตรกรที่มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกันต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาโดยบริษัทธุรกิจเอกชน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาโดยธุรกิจเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีรายชื่อในการทำสัญญาประกันราคาการเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทก้าวหน้าไก่สด จำกัด จำนวน 148 ราย ในพื้นที่ 5 อำเภอ 8 ตำบล 22 หมู่บ้าน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา สภาพการเลี้ยงไก่เนื้อ ปัญหาของเกษตรกรผู้เลี้ยง

ไก่เนื้อแบบประกันราคา สภาพการได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา ใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งความต้องการของเกษตรกร ต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา การวิเคราะห์ดังกล่าวเพื่อเป็นการเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความต้องการของเกษตรกร โดยใช้สถิติ F-Test

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อส่วนมากเป็นชายอายุเฉลี่ย 45 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาประกอบอาชีพทำนา อาชีพรองคือ ทำไร่ ไร่ข้างทั่วไป จำนวน สมาชิกในครัวเรือนไม่เกิน 4 คน สิ่งจูงใจที่ทำให้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่เนื้อมาจากเพื่อนบ้าน แนะนำ มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 11-20 ไร่ ส่วนมากเป็นพื้นที่ของตนเอง มีจำนวน แรงงานเฉลี่ย 3 คน มีรายได้เฉลี่ย 52,272.60 บาท

สำหรับสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการ เลี้ยงไก่เนื้อ 4-6 ปี ใช้พื้นที่เลี้ยงไก่เนื้อเฉลี่ย 1 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบสายพันธุ์ที่เลี้ยง มีการให้วัคซีนไก่ตรงตามโปรแกรม และส่วนใหญ่จับไก่ส่งตลาดที่อายุไก่เนื้อไม่เกิน 44 วัน ในด้านปัญหาของการเลี้ยงไก่เนื้อ คือ ต้นทุนในการสร้างโรงเรือนสูง ลูกไก่มีราคาแพง อาหาร สำเร็จรูป ยาปฏิชีวนะและวัคซีนมีราคาแพง โรคระบาดเกิดขึ้นซ้ำซาก ปัญหาในการส่งเสริม การเลี้ยงไก่เนื้อ คือ การอบรมมากเกินไป ไม่มีเวลาเข้าอบรม รายละเอียดในสัญญาบริษัทเป็น ผู้กำหนดทำให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ยากในบางข้อ หน้าที่และความรับผิดชอบของเกษตรกร ในสัญญาทำให้ขาดอิสระในการใช้ปัจจัยการผลิต

สภาพการได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อจากบริษัทพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกร เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเป็นบางครั้ง ทำสัญญาเลี้ยงไก่เนื้อ 5-8 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการ ยกเลิกสัญญา และจะได้รับคำแนะนำ 1 ครั้งต่อสัปดาห์

สำหรับด้านความต้องการของเกษตรกรพบว่า ต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยง ไก่เนื้อมากในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างโรงเรือนตามแปลนของบริษัท การป้องกันโรค การเลือก ที่ตั้งฟาร์ม การคัดเลือกลักษณะลูกไก่ที่มีคุณภาพ การให้วัคซีน และยาปฏิชีวนะ การคำนวณ ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่เนื้อ การจดบันทึกข้อมูลผลผลิตและการจัดทำบัญชีฟาร์ม การเตรียม โรงเรือน การป้องกันพยาธิ การให้อาหาร การจัดการไก่เนื้อระยะหลังกกถึงจำหน่าย และการ จัดการไก่เนื้อระยะกก 0-3 สัปดาห์ ต้องการวิธีการถ่ายทอดความรู้มากในวิธีการทัศนศึกษา ฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ การจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อ จัดทำฟาร์มสาธิตของบริษัท จัดงานวันธรรมรงค์ แจกเอกสารเผยแพร่ การเยี่ยมฟาร์มเกษตรกรแต่ละฟาร์มและจัดฝึกอบรม กลุ่มย่อย ต้องการรับบริการสนับสนุนการเลี้ยงไก่เนื้อในระดับมาก ได้แก่ สินเชื่อค่าลูกไก่ การ ประสานงานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับการขอเงินกู้ บุคคล ค่าประกันเงินกู้ สินเชื่อค่ายาปฏิชีวนะ วัคซีน อุปกรณ์การเลี้ยง อาหารสัตว์ และคำแนะนำ

ในการใช้เงินกู้สร้างโรงเรือน เมื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการของเกษตรกรที่มีอายุ จำนวนแรงงานในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ในการใช้เลี้ยงไก่เนื้อ รายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อ รายได้เฉลี่ยต่อปี และระยะเวลาเข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา พบว่าความต้องการความรู้เกี่ยวกับการวิธีเลี้ยงไก่เนื้อ วิธีการถ่ายทอดความรู้ และการสนับสนุนการผลิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา คือพนักงานส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาควรถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการคัดเลือกลักษณะลูกไก่ที่มีคุณภาพ การเตรียมรับลูกไก่ การจัดการไก่เนื้อระยะกกถึงจำหน่าย การให้น้ำและอาหาร การป้องกันโรค การจัดทำบัญชีฟาร์ม การชั่งน้ำหนักไก่ การคำนวณผลตอบแทนการเลี้ยงไก่เนื้อ การถ่ายทอดความรู้พนักงานควรส่งเสริมเกษตรกรแบบกลุ่มโดยการจัดประชุม การทำศีกษาฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ การให้บริการสนับสนุนการผลิตควรสนับสนุนในเรื่องเครื่องชั่งน้ำหนัก สินเชื่อ การประสานงานกับ ช.ก.ส. เกี่ยวกับการขอเงินกู้ การประสานงานรถบรรทุกไก่ส่งตลาดและกล่องใส่ไก่

ศุพจน์ วงศ์ดี (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระตงแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงในจังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระตงแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกร เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระตงแบบโรงเรือนปิดอำเภอละ 1 ราย รวม 8 ราย วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนโดยใช้การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point) ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงไก่กระตงในโรงเรือนปิดในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงในจังหวัดเชียงใหม่ตลอดอายุโครงการ 15 ปี ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expense) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวม (Operating Expense) 3,361,363 บาท รายได้รวมทั้งสิ้น 4,856,000 บาท จากการประมาณการงบกระแสเงินสด (Cash Flow) พบว่ากระแสเงินสดออกสุทธิ (Out Flow) เท่ากับ 3,576,363 บาท ในขณะที่กระแสเงินสดเข้าสุทธิ เท่ากับ 4,856,000 บาท กระแสเงินสดคงเหลือเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่ากับ 1,279,637 บาท และเมื่อประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุนพบว่ามีความเหมาะสมต่อการลงทุนเพราะมีจุดคุ้มทุน (Break Even Point) ที่ 53 รุ่นการเลี้ยง ใช้ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) 8 ปี 10 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 169,199.88 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 คือมีอัตราผลตอบแทนที่ดี และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate Of Return : IRR) เท่ากับ 11.35%

ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่กำหนดคือ 9% ในกรณีที่ไม่มีการลงทุนในที่ดินพบว่า (Break Even Point) ที่ 37 รุ่งการเลี้ยง ใช้ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) 6 ปี 2 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 436,904.87 บาท อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) เท่ากับ 21% การพิจารณาตัดสินใจในการลงทุน มีความเสี่ยงต่ำสุดและผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการศึกษา คือ 1) ด้านการลงทุน การเลี้ยงไก่กระทางของเกษตรกรมีการลงทุนทั้งการซื้อที่ดิน ค่าก่อสร้างโรงเรือน และค่าอุปกรณ์การเลี้ยง การลดค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อที่ดินหากผู้ดำเนินการไม่ลงทุนซื้อที่ดินจะสามารถลดต้นทุนเริ่มแรกได้ ทำให้คืนทุนเร็ว ความเสี่ยงต่ำลง และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนจะสูงขึ้น 2) ด้านเทคนิควิธีการ ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีการ และความสามารถในการเลี้ยงเป็นตัวแปรที่สำคัญ การตัดสินใจเลี้ยงไก่จึงควรรหาข้อมูล ความรู้ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม การเลี้ยงไก่ในโรงเรือนระบบปิดสามารถช่วยลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนได้

เสน่ห์ เทียนแก้ว (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงและแบบประกันราคาของเกษตรกรในพื้นที่ภาคกลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยง วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุน และวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความคุ้มค่าของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด และแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบเปิด จำนวน 14 ราย ในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี และวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis of Investment Project)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี มีอายุเฉลี่ย 43.93 และ 45.22 ปี ประสบการณ์ในการเลี้ยงเฉลี่ย 3.79 และ 8 ปี ตามลำดับ เกษตรกรทั้งสองจังหวัดส่วนใหญ่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีที่ดินเป็นของตนเองเฉลี่ย 8.86 และ 8.29 ไร่ต่อฟาร์ม มีการใช้แรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.22 และ 2.43 คนต่อฟาร์ม เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่เลี้ยงไก่เนื้อควบคู่กับอาชีพเกษตรอื่น ๆ เช่น รับจ้างทำนา และทำไร่ ในขณะที่เกษตรกรในจังหวัดสิงห์บุรีเลี้ยงไก่เนื้อควบคู่กับการทำนา การทำสวนผลไม้ และการเลี้ยงปลา เป็นต้น เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงไก่เนื้อต่อรุ่นโดยเฉลี่ยเท่ากับ 40.86 และ 46.67 วัน ตามลำดับ เกษตรกรทั้งสองจังหวัดมีการกู้เงินมาลงทุนโดยแหล่งเงินกู้คือ ธ.ก.ส. และมีจำนวนเงินกู้เฉลี่ยเท่ากับ 485,000 และ 440,000 บาท ตามลำดับ ในด้านอัตราการสูญเสียไก่กระทางพบว่า เกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรีสามารถ

ดูแลและจัดการภายในฟาร์มได้ทั่วถึงจึงมีอัตราการสูญเสียเฉลี่ยเพียงร้อยละ 5.57 ส่วนเกษตรกรจังหวัดสิงห์บุรีมีอัตราการสูญเสียสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 8.73 เนื่องจากในช่วงที่ทำการศึกษาก่อเกิดโรคระบาดภายในฟาร์ม ในด้านของน้ำหนักไก่เฉลี่ยพบว่า เกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรีเลี้ยงไก่ได้น้ำหนักเฉลี่ย 2.06 กิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรจังหวัดสิงห์บุรีเลี้ยงไก่ได้ขนาดน้ำหนักเฉลี่ยเพียง 1.97 กิโลกรัม

ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด คือ ไก่เนื้อมีชีวิตที่รับจ้างเลี้ยงมีราคาต่ำ ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบปิด คือ ไก่เนื้อที่ทำสัญญามีราคาต่ำ พันธุ์ไก่เนื้อและอาหารไก่เนื้อทุกระยะการเลี้ยงมีคุณภาพไม่ดี ไม่มีการคัดเกรด และมีราคาสูง

ในด้านการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิด ทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางของผู้รับจ้างเลี้ยงพบว่า มีความคุ้มค่าในการลงทุน โดยพิจารณาจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (IRR) มีค่าเป็นบวกมากกว่า 1 และมีค่ามากกว่าค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน (ร้อยละ 9) ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความสามารถในการทำกำไรของการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบเปิดทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของการลงทุนโดยกำหนดให้ผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนลดลงเพื่อประเมินความเสี่ยงทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ พบว่าการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิดทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้างจะมีความเสี่ยงทางการเงินในระดับต่ำในขณะที่การลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบเปิดมีความเสี่ยงทางการเงินของการลงทุนในระดับสูง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ 1) การเลี้ยงไก่เนื้อในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นแบบรับจ้างเลี้ยง (Contract Raiser) และการประกันราคา (Contract Farming) กับบริษัทเอกชน เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคาของตลาดไก่เนื้อ แต่รายได้จากการเลี้ยงขึ้นอยู่กับข้อผูกมัดทางสัญญา เกษตรกรจึงควรศึกษาเปรียบเทียบเงื่อนไขในสัญญาของบริษัทต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ 2) เกษตรกรควรมีแหล่งเงินทุนสำรองสำหรับการเลี้ยงไก่เนื้อ 3) การลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิดได้ผลตอบแทนดีกว่าการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบเปิดทั้งฟาร์มที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง 4) การเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิดจะมีความสามารถในการทนได้ของโครงการต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้และค่าใช้จ่ายสูงกว่าการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบเปิด ทั้งกรณีมีการกู้ยืมเงินและไม่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่นมาใช้ในการลงทุน 5) เกษตรกรควรหมั่นสังเกตและเรียนรู้ เพื่อจะทำให้ไก่โตดี มีอัตราการแลกเนื้อสูง และไม่มีโรคระบาด โดยเฉพาะการเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด

หากเกิดโรคระบาดของไก่อเนื้อจะมีการแพร่กระจายของโรคไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดให้เข้าใจก่อนการลงทุน

ชัชวาล สุวัฒน์ดิลก (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีเปลี่ยนแปลงจากการเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบเปิดถาวรและโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ รวมทั้งการศึกษาลักษณะสัญญาผูกขาดภายใต้สัญญาผูกพันในการเลี้ยงไก่อเนื้อประเภทประกันราคาซื้อขายของบริษัท โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ฟาร์ม ซึ่งมีขนาดฟาร์มที่ใกล้เคียงกัน คือ ฟาร์มที่มีการเลี้ยงไก่อเนื้อในแต่ละรุ่นตั้งแต่ 9,200 ตัวขึ้นไป แต่ไม่เกิน 10,200 ตัว ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เช่น สถิติคำนวณหาร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost and Return Analysis) ใช้การวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการลงทุนโดยการวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการลงทุน (Financial Analysis) และการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดถาวร ในปี 2544 มีอัตราแลกเนื้อ 2.14 มีต้นทุนการผลิต 75.97 บาทต่อตัว หรือมีต้นทุนทั้งหมด 28.76 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรมีรายได้เพียง 57.66 บาทต่อตัว พบว่าเกษตรกรขาดทุนสุทธิ 18.31 บาทต่อตัว ส่วนการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ มีอัตราแลกเนื้อ 1.86 มีต้นทุนการผลิต 75.70 บาทต่อตัว หรือมีต้นทุน 38.78 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพียง 54.91 บาทต่อตัว และทำให้เกษตรกรขาดทุนสุทธิ 20.79 บาทต่อตัว การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ โดยเปรียบเทียบกับโรงเรือนระบบเปิดแบบถาวร ซึ่งพิจารณาจากผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้น จากการเปลี่ยนระบบเลี้ยงจากแบบโรงเรือนถาวรเป็นแบบโรงเรือนปิดควบคุมอุณหภูมิ พบว่าตลอดอายุโครงการ 20 ปี ณ ระดับอัตราคิดลดที่แท้จริง ร้อยละ 6.22 มูลค่าปัจจุบันผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้น (NPV) เท่ากับ 629,970 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) เท่ากับ 1.96 และอัตราผลตอบแทนภายในทางการเงินของการลงทุนเท่ากับ 40.79% จึงสรุปได้ว่า การลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ มีความเป็นไปได้ทางการเงินเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบเปิดแบบถาวร

ระพีพร พัวพันธุ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มไก่อเนื้อโรงเรือนระบบปิดแบบการเลี้ยงประเภทประกันราคาและการเลี้ยงแบบประเภท

รับจ้างเลี้ยง ทัศนศึกษา: หมู่บ้านหนองหอย ตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโดยพิจารณาใน 4 ด้าน คือด้านเทคนิค การตลาด การจัดการ และด้านการเงิน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงไก่เนื้อ โรงเรือนระบบปิดแบบประกันราคาและแบบรับจ้างเลี้ยง จำนวน 2 ฟาร์ม ใช้สถิติเชิงพรรณนา อธิบายความเป็นมา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ รวมทั้งความเป็นไปได้ของโครงการ และวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน เช่น ต้นทุน แหล่งเงินทุน ภาษี ประโยชน์ที่โครงการจะได้รับ และผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลการศึกษาพบว่า ด้านเทคนิค ฟาร์มทั้ง 2 ประเภทต้องปฏิบัติตามภายใต้ระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อของกรมปศุสัตว์ เกี่ยวกับด้านทำเล ที่ตั้งฟาร์ม ลักษณะฟาร์มและโรงเรือน อุปกรณ์ต่าง ๆ แหล่งน้ำ รวมถึงการป้องกันและควบคุมโรค

ด้านการตลาดพบว่า อำเภอบราญบุรีไม่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากไข้หวัดนก จึงควรสร้างความมั่นใจต่อผู้บริโภคเนื้อไก่โดยการจัดการฟาร์มให้มีมาตรฐาน เพื่อให้ไก่ที่เลี้ยงสามารถจำหน่ายได้พร้อมมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับผู้บริโภค

ด้านการจัดการพบว่า เจ้าของฟาร์มต้องเอาใจใส่ ดูแลลูกจ้าง และอบรมเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องไก่เนื้ออยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ด้านการเงินพบว่า การลงทุนในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในระบบปิดประเภทประกันราคาใช้เงินลงทุนเฉลี่ยประมาณ 1,500,000 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 1,921,736.16 ให้ผลตอบแทนการลงทุนประมาณ 23% และมีระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 1 เดือน การเลี้ยงไก่เนื้อโรงเรือนระบบปิดประเภทรับจ้างเลี้ยงใช้เงินลงทุนประมาณ 1,100,000 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -29,554.40 บาท ให้ผลตอบแทนการลงทุนประมาณ 5% และมีระยะเวลาคืนทุน 5 ปี 4 เดือน จึงยอมรับสมมติฐานการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบปิดประเภทประกันความเป็นไปได้ในการลงทุน และไม่ยอมรับสมมติฐานการเลี้ยงไก่เนื้อโรงเรือนระบบปิดประเภทรับจ้างเลี้ยง

ศศิดารา ชูประเสริฐ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบการจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทและการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับนายทุนในจังหวัดอุดรธานี ปี 2544” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเลี้ยงและระบบการผลิตของไก่เนื้อแต่ละลักษณะการเลี้ยง เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่เนื้อแต่ละประเภท และปัญหาอุปสรรคของการเลี้ยง โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่อำเภอมือง อำเภอบ้านดุง อำเภอกุมภวาปี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 18 ราย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับบรรยายลักษณะการเลี้ยง วิธีการตลาดไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงกับบริษัทและรับจ้างเลี้ยงกับนายทุน และ

วิเคราะห์เชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน ระยะคืนทุน และวัดอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรเลี้ยงไก่เนื้อส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 36-45 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเลี้ยงไก่เนื้อมาก่อน และเหตุผลที่ตัดสินใจเลี้ยงไก่เนื้อเพราะต้องการรายได้ประจำ เกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทส่วนใหญ่เลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด ส่วนเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนเลี้ยงในโรงเรือนระบบเปิดทั้งหมด เกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทลงไก่เฉลี่ย 7,000 ตัวต่อรุ่น และเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนลงไก่เฉลี่ย 6,500 ตัวต่อรุ่น เกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทมีปริมาณไก่เนื้อที่ตายโดยเฉลี่ย 300 ตัวต่อรุ่น และเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนมีปริมาณไก่เนื้อที่ตายโดยเฉลี่ย 950 ตัวต่อรุ่น

ต้นทุนการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกลุ่มเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับบริษัทขนาดพื้นที่ 700 ตารางเมตร มีต้นทุนเฉลี่ย 17,010 บาทต่อรุ่น หรือ 2.43 บาทต่อตัว ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 15,820 บาทต่อรุ่น หรือ 2.26 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่ 1,190 บาทต่อรุ่น หรือ 0.17 บาทต่อตัว รายได้เฉลี่ย 28,980 บาทต่อรุ่น หรือ 4.14 บาทต่อตัว ได้รับกำไรเฉลี่ยสุทธิ 11,970 บาทต่อรุ่น หรือ 1.71 บาทต่อตัว กำไรเหนือต้นทุนผันแปร 13,160 บาทต่อรุ่น หรือ 1.88 บาทต่อตัว มีระยะคืนทุน 5.7 ปี หรือ 34 รุ่นการเลี้ยง อัตราผลตอบแทนการลงทุนร้อยละ 17.19 เกษตรกรต้องเลี้ยงไก่จำนวน 31 รุ่นการเลี้ยงจึงจะคุ้มทุน

สำหรับต้นทุนการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อของกลุ่มเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนขนาดพื้นที่ 700 ตารางเมตร มีต้นทุนเฉลี่ย 5,950 บาทต่อรุ่น หรือ 0.85 บาทต่อตัว ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 5,460 บาทต่อรุ่น หรือ 0.78 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่ 490 บาทต่อรุ่น หรือ 0.07 บาทต่อตัว รายได้เฉลี่ย 13,860 บาทต่อรุ่น หรือ 1.98 บาทต่อตัว ได้รับกำไรเฉลี่ยสุทธิ 7,910 บาทต่อรุ่น หรือ 1.13 บาทต่อตัว กำไรเหนือต้นทุนผันแปร 8,400 บาทต่อรุ่น หรือ 1.20 บาทต่อตัว มีระยะคืนทุน 3.4 ปี หรือ 21 รุ่นการเลี้ยง อัตราผลตอบแทนการลงทุนร้อยละ 29.54 เกษตรกรต้องเลี้ยงไก่จำนวน 21 รุ่นการเลี้ยงจึงจะคุ้มทุน

ผลประโยชน์ที่กลุ่มเกษตรกรทั้งสองได้รับ คือ ความช่วยเหลือด้านวิชาการ วัสดุคิบ และการตลาด ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือไม่มีเงินลงทุนเนื่องจากเกษตรกรต้องลงทุนค่าโรงเรือนราคาสูง ซึ่งแนวทางแก้ไขคือ รัฐบาลควรให้การช่วยเหลือด้านเงินทุนและส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อโดยตรงกับเกษตรกร แนะนำให้มีการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกร

เกียรติภูมิ พุกกะวัน (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรคู่สัญญาในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ

ทั่วไปของการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกร ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตกับผลผลิตที่ได้รับ รวมทั้งระดับการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม และเป็นการศึกษาโครงสร้างต้นทุนรวมทั้งรายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างฟาร์มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 40 ฟาร์ม กับเกษตรกรคู่สัญญาเลี้ยงไก่ส่งให้กับโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้สำหรับการบริโภคในพื้นที่ โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ (Quantitative Analysis) เกี่ยวกับต้นทุน รายได้ และสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตและปัจจัยเพื่อประมาณการผลิตใช้การวิเคราะห์โดยวิธี Regression Analysis โดยใช้สมการการผลิตแบบ Cobb-Douglas เป็นแบบจำลอง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-60 ปี มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา มีประสบการณ์เลี้ยงไก่เฉลี่ย 6.08 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5.68 คน มีจำนวนสมาชิกที่ช่วยงานฟาร์มอย่างเต็มที่เฉลี่ย 2.23 คน เกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และ ธ.ก.ส. มีโรงเรือนเลี้ยงไก่แบบอยู่บนพื้นและเป็นโรงเรือนระบบเปิดที่อาศัยสภาวะอากาศธรรมชาติเป็นหลัก

สำหรับการผลิตในปี 2543-2544 พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรรวมคิดเป็นร้อยละ 95.64 ของต้นทุนทั้งหมด โดยต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่คือต้นทุนค่าอาหารสำเร็จรูปคิดเป็นร้อยละ 76.02 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมาคือค่าลูกไก่ คิดเป็นร้อยละ 13.46 ต้นทุนทั้งหมด รายได้สุทธิจากการประกอบการเท่ากับ 19,366.74 บาท และมีกำไรต่อฟาร์มเท่ากับ 9,718.73 บาท หรือรายได้สุทธิจากการประกอบการเลี้ยงไก่ 2.18 บาทต่อน้ำหนัก 1 กิโลกรัม และคิดเป็นกำไร 1.09 บาท ต่อน้ำหนักไก่ 1 กิโลกรัม ในด้านการประมาณค่าสมการการผลิตพบว่าผลผลิตไก่เนื้อขึ้นอยู่กับปริมาณไก่ที่เลี้ยงในแต่ละรุ่น และปริมาณอาหารสำเร็จรูปที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อ รวมทั้งแรงงานเป็นปัจจัยหลักของการเลี้ยงไก่เนื้อ ทั้งนี้ การผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรอยู่ในระยะผลตอบแทนที่คงที่

ประกิต สันติวิมล (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อประเภทประกันราคาในโรงเรือนระบบปิด : กรณีศึกษาในจังหวัดสระบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิต การตลาดไก่เนื้อของประเทศไทย และวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตการตลาดต่างประเทศและลักษณะทั่วไปของเกษตรกร วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายใน

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างการผลิตไก่เนื้อในประเทศไทยจำแนกเป็น 3 ประเภทคือ 1) การเลี้ยงแบบอุตสาหกรรมดำเนินการโดยบริษัทเอกชนรายใหญ่แบบธุรกิจครบวงจร 2) การเลี้ยงแบบกึ่งอุตสาหกรรมเพื่อเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกร และ 3) การเลี้ยงแบบ

พื้นบ้าน เป็นการเลี้ยงแบบรายย่อย โดยสามารถจำแนกตามลักษณะของผู้ประกอบการได้เป็น 4 กลุ่มคือ 1) บริษัทขนาดใหญ่ที่ดำเนินการผลิตครบวงจร 2) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทประกันราคา 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทรับจ้างเลี้ยง และ 4) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระ สำหรับการตลาดต่างประเทศพบว่า ประเทศไทยมีการจำหน่ายไก่ในรูปไก่สดแช่แข็งและไก่แปรรูป เป็นอันดับต้น ๆ ของผู้ผลิตจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งตลาดต่างประเทศที่สำคัญได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ ฮองกง และสิงคโปร์ เป็นต้น

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินจากการลงทุนเลี้ยงไก่จำนวน 35,000 ตัวต่อฟาร์มต่อรุ่น ภายในระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557 ภายใต้ อัตราการคิดลดร้อยละ 12 กรณีไม่มีไก่เนื้อตายและราคาอาหารไม่เปลี่ยนแปลงรวมถึงการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ในกรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 2, 3 และ 4 เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี ผลการศึกษาเบื้องต้น

กรณีไม่มีไก่เนื้อตายและราคาอาหารไม่เปลี่ยนแปลงพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 5,871,776.59 บาท อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.1324 และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 31.85

กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 2 พบว่า เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 1,562,021.35, - 925,870.34 และ -8,289,855.74 ตามลำดับ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0328, 0.9815 และ 0.8858 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับ 19.53, 0.90 และ -40.40 ตามลำดับ

กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 3 พบว่า เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 1,064,536.87, - 1,423,354.82 และ -8,787,340.22 ตามลำดับ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0223, 0.9716 และ 0.8472 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับ 17.59, -9.41 และ -40.45 ตามลำดับ

กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 4 พบว่า เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 567,052.39, -1,920,839.30 และ -9,284,824.70 ตามลำดับ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0119, 0.9617 และ 0.8385 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับ 15.27, -26.80 และ -40.49 ตามลำดับ แสดงว่าเกษตรกรมีความคุ้มค่าจากการลงทุนและสมควรลงทุน กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 2, 3 และ 4 เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการศึกษา คือ 1) การควบคุมการให้อาหารสำเร็จรูปไก่เนื้ออย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตลดลง เนื่องจากอาหารไก่เป็นปัจจัยการผลิตที่มีต้นทุนสูงและมีความสำคัญมากต่อขบวนการผลิต 2) ควบคุมน้ำหนักไก่เนื้อให้ได้ตามมาตรฐาน

ที่บริษัทผู้ประกันราคากำหนด 3) การควบคุมการระบาดของโรคควรมีประสิทธิภาพเพื่อลดอัตราการตายของไก่เนื้อให้น้อยที่สุด 4) ควรมีแรงงานที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ เพื่อลดอัตราการตายช่วยให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น 5) ควรมีการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับบริษัทผู้ประกันราคาในเรื่องของราคาปัจจัยการผลิต และราคาประกันรับซื้อไก่เนื้อคั้นจากเกษตรกร

นัญญา สุขจริง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อระบบโรงเรือนปิด จำนวน 20 ราย จำแนกตามขนาดฟาร์ม ประกอบด้วย ฟาร์มเล็ก 4 ราย และฟาร์มขนาดใหญ่ 16 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมทั้งการวิเคราะห์ทางบัญชีโดยใช้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตรากำไรสุทธิ

ผลการศึกษาพบว่า ฟาร์มขนาดเล็กใช้เงินลงทุนเฉลี่ย 794,000 บาทต่อฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่เนื้อเท่ากับ 495,378 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม ฟาร์มขนาดใหญ่ลงทุนเฉลี่ย 1,082,344 บาทต่อฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่เนื้อ 691,213 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม ฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เฉลี่ย 536,894 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม กำไรสุทธิ 41,516 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 5.23 ระยะเวลาคืนทุน 15 รุ่น อัตรากำไรสุทธิร้อยละ 7.73 ฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 725,173 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม กำไรสุทธิ 33,960 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 3.14 ระยะเวลาคืนทุน 23 รุ่น อัตรากำไรสุทธิร้อยละ 4.68 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดคือเงินทุนหมุนเวียนขาดสภาพคล่อง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ 1) ควรประเมินการใช้เงินลงทุนในด้านการก่อสร้างโรงเรือนทั้งขนาดและพื้นที่ในการเลี้ยงไก่เนื้อ และการจัดซื้ออุปกรณ์ในระบบ EVAP การคำนวณอัตราดอกเบี้ย เพื่อป้องกันการขาดทุน 2) นำหนักเฉลี่ยของไก่เนื้อส่งผลต่อรายได้สุทธิ 3) การเลี้ยงไก่เนื้อที่ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงมากจะทำให้ต้นทุนค่าอาหาร ค่าวัคซีน/เวชภัณฑ์เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

พัชรินทร์ ก้อนทอง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจของเกษตรกรต่อการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา: กรณีศึกษา อำเภอเสาวชัย จังหวัดกาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยง วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน และปัจจัยที่มีผลกับการตัดสินใจทำการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 10 ฟาร์ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ค่าร้อยละ และมีชัณมิเลขคณิต

ผลการศึกษาพบว่า ฟาร์มขนาดเล็กเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ฟาร์มขนาดใหญ่เกษตรกรทั้งหมดเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 50.43 และ 42.33 ปี ตามลำดับ การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงเฉลี่ย 6.29 และ 6.33 ปี พื้นที่ทำการเลี้ยงเฉลี่ย 3.29 และ 12 ไร่ ต้นทุนเฉลี่ยของการลงทุน 3,210,840.52 และ 5,104,282.35 บาท/ฟาร์ม/ปี รายได้เฉลี่ยฟาร์มละ 3,353,924.50 และ 5,351,186.65 บาท/ฟาร์ม/ปี ระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 5 และ 6 ปี การวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนตลอดอายุโครงการ 10 ปี ณ อัตราคิดลดร้อยละ 10.18 และ 9.37 ตามลำดับ มีความเป็นไปได้ในการลงทุนเชิงธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการพบว่า ทุกรูปแบบการเปรียบเทียบมีความเสี่ยงในการลงทุนสูง นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรทั้งสองขนาดฟาร์มเห็นด้วยกับเงื่อนไข ข้อตกลงของสัญญาในระดับปานกลาง และมีทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบมีสัญญาประกันราคาในระดับมาก และยังพบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบมีสัญญาประกันราคามีผลกับการตัดสินใจของเกษตรกร โดยเฉพาะเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่ดีกว่าการผลิตอย่างอื่น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ โรงเรือนแบบระบบปิดสามารถควบคุมสภาวะที่เหมาะสมกับการเลี้ยงไก่เนื้อได้ในระดับหนึ่ง ส่วนปัญหาหลักคือ การปรับราคาอาหารไก่เนื้อ พันธุ์ไก่เนื้อ และราคาขายไก่ใหญ่ ควรจะมีการปรับเปลี่ยนราคาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ การปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใด ๆ เกษตรกรและบริษัทคู่สัญญาควรมีส่วนร่วมกัน ในลักษณะข้างหุ้นส่วนมากกว่าการเป็นคู่สัญญากัน

วารุณี ธรรมรัตน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การตลาดไก่กระทงในจังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและการดำเนินธุรกิจของผู้ผลิต และการดำเนินการด้านการตลาดไก่กระทง วิธีการตลาดและส่วนเหลือมทางการตลาด ปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาด โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตรายย่อย จำนวน 5 ราย บริษัท 4 ราย พ่อค้าขายปลีก 15 ราย และพ่อค้าขายส่งจำนวน 15 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ผลิตรายย่อยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 248,000 บาทต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยจากการผลิตไก่กระทง 172,000 บาทต่อเดือน มีการลงทุนเองและกู้บางส่วน ผู้ผลิตรายย่อยสามารถผลิตไก่กระทงได้เฉลี่ย 47.8 รุ่น ราคาขายเฉลี่ย 34.8 บาทต่อกิโลกรัม พันธุ์ไก่ที่นิยมเลี้ยงมากที่สุดคือพันธุ์รอสวัน (Ross I) ในขณะที่บริษัทนิยมผลิตไก่กระทงพันธุ์อาร์เบอร์ เอเคอร์ ผลิตเฉลี่ย 47,500 ตัวต่อสัปดาห์ ราคาขายเฉลี่ยของบริษัท 34.5 บาทต่อกิโลกรัม ในส่วนของพ่อค้าปลีก พบว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนเท่ากับ 14,933.3 บาทต่อเดือน รายได้จากเลี้ยงไก่กระทงเฉลี่ย 12,200 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองและกู้ยืม

บางส่วน ราคาซื้อไก่กระทงเฉลี่ย 43.1 บาทต่อกิโลกรัม ซื้อไก่เฉลี่ย 2,480 กิโลกรัมต่อเดือน ราคาขายเฉลี่ย 54.8 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนพ่อค้าส่งมีรายได้เฉลี่ยจากธุรกิจไก่กระทง 13,466.7 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองและกู้ยืมบางส่วน ราคาซื้อไก่กระทงเฉลี่ย 35.6 บาทต่อกิโลกรัม ซื้อไก่เฉลี่ย 11,473.3 กิโลกรัมต่อเดือน ราคาขายเฉลี่ย 43.8บาทต่อกิโลกรัม

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถระบุปัญหาและอุปสรรคของการตลาด คือ 1) ปัญหาด้านความผันผวนของราคา 2) ราคาขึ้นอยู่กับภาวะของตลาด 3) ปัญหาจากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ผลิตรายย่อย พ่อค้าปลีก และพ่อค้าส่ง 4) ขาดการส่งเสริมจากภาครัฐ 5) ปัญหาจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

- ต้องติดตามขนาด 4 หุน ($\frac{1}{2}$ นิ้ว) ล้อมรอบโรงเรือนตั้งแต่หลังอาคารคพื้น เพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์พาหะนำโรคเข้าโรงเรือนได้

- รอบโรงเรือนรัศมี 1 เมตร ให้เทพื้นซีเมนต์และมีรางระบายน้ำขนาด กว้าง 30 เซนติเมตร

(5) บ้านพักอยู่นอกพื้นที่เลี้ยงสัตว์

(6) พื้นที่ทำลายซากควรอยู่ท้ายฟาร์มและอยู่ห่างจากโรงเรือนอย่างน้อย 20 เมตร

2) การจัดการด้านพันธุ์สัตว์

การจัดการลูกไก่กระทงที่ดี ควรมีการพิจารณาถึงสายเลือดของพ่อ-แม่พันธุ์ มีอัตราการแลกเปลี่ยนอาหารให้เป็นเนื้อสูง มีลักษณะเด่นคือหน้าอกกว้าง ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้น อัตราการตายต่ำ และควรซื้อจากฟาร์มที่มีมาตรฐานและเชื่อถือได้

3) การจัดการด้านอาหาร

ต้นทุนการผลิตไก่กระทงที่เป็นค่าอาหารถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายส่วนที่สูงที่สุด มากถึง 60-70% ของต้นทุนการเลี้ยงไก่กระทง ดังนั้น การเลี้ยงไก่กระทงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเลี้ยงให้โตเร็วในระยะเวลาที่สั้น การจัดการด้านอาหารไก่กระทงมีหลักในการให้อาหารคือ ต้องการให้ไก่กินอาหารให้มากที่สุด การให้อาหารจึงมักให้กินแบบเต็มที่ (Ad Libitum) อาหารที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นอาหารอัดเม็ดหรืออาหารผง โดยทั่ว ๆ ไป การให้อาหารจะให้ตามอายุของไก่ คือ

(1) อายุ 1 วัน – 4 สัปดาห์ อาหารระยะนี้มีระดับโปรตีนร้อยละ 22 และระดับพลังงาน 3,000 กิโลแคลอรี สำหรับการจัดการด้านการให้อาหารควรจะให้ทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นการกินอาหารของลูกไก่

(2) อายุตั้งแต่ 5 สัปดาห์ จนถึงจำหน่าย (6-8 สัปดาห์) อาหารระยะนี้มีระดับโปรตีนร้อยละ 20 และระดับพลังงาน 3,100 – 3,200 กิโลแคลอรี (สุพจน์ วงศ์ดี, 2544)

การจัดการให้อาหารไก่ควรระมัดระวังอาหารหกหล่นเพราะจะเป็นการสิ้นเปลือง และอาจเป็นสาเหตุการป่วยของไก่เนื่องจากการกินอาหารที่มีเชื้อโรคปนเปื้อน อีกทั้งการเก็บรักษาอาหารในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม มีผลทำให้อาหารเสื่อมคุณภาพ เกิดเชื้อราและสารพิษจากเชื้อรา หรืออาจมีการปนเปื้อนของแบคทีเรียซึ่งอาจมีผลเสียต่อสุขภาพไก่

4) การจัดการด้านการเลี้ยงที่ถูกต้องตามหลักวิชาการของไก่พันธุ์นั้น ๆ

การเลี้ยงที่ถูกตามหลักวิชาการนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การเลี้ยงไก่มีอัตราการเลี้ยงรอดสูง อัตราการแลกเนื้อต่ำ สามารถจัดการเลี้ยงไก่เพื่อให้ได้น้ำหนักตามความต้องการของตลาดในระยะเวลาสั้น ๆ ได้ ซึ่งการ

จัดการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ฟาร์มมีต้นทุนต่อตัวที่ต่ำกว่า และสำหรับการจัดการโดยทั่วไปประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ เช่น ที่ให้น้ำ อาหาร พัดลมอุตสาหกรรม และอุปกรณ์กก ควรมีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดของโรงเรือนและจำนวนไก่ที่เลี้ยง โดยเฉพาะอุปกรณ์การให้น้ำและอาหารควรมีเพียงพอและกระจายอย่างทั่วถึงทั้งโรงเรือน เพื่อจะทำให้ฝูงไก่มีน้ำหนักที่สม่ำเสมอ

(2) การดูแลในระยะกก โดยเฉพาะสัปดาห์แรกเป็นระยะที่ต้องดูแลเป็นพิเศษเพราะการขนส่งลูกไก่จากโรงฟักไข่มาถึงฟาร์มอาจมีผลให้ลูกไก่เกิดความเครียด อ่อนเพลีย หรือขาดน้ำ จึงเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคที่อาจหลงเหลืออยู่ในโรงเรือน จากไก่ตัวอื่น ๆ ที่มาด้วยกัน รวมทั้งจากไก่ฝูงอื่นในฟาร์ม จึงต้องดูแลไก่ให้อยู่ในที่ที่อบอุ่น มีอาหารและน้ำเพียงพอ และกระจายสม่ำเสมอทั่วบริเวณที่กกลูกไก่

(3) มีน้ำสะอาดให้ไก่กินตลอดเวลา ทำความสะอาดอุปกรณ์ให้น้ำหรือรางน้ำสม่ำเสมอ รวมทั้งการเก็บตัวอย่างน้ำส่งตรวจคุณภาพเป็นครั้งคราว

(4) การระบายอากาศ เพื่อลดความชื้นและแอมโมเนียภายในโรงเรือน เนื่องจากระดับแอมโมเนียสูงทำให้เกิดอาการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ ซึ่งจะไวต่อการติดเชื้อโรคต่าง ๆ

(5) การทำความสะอาดและการฆ่าเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพภายหลังจากการจับไก่แต่ละรุ่นส่งโรงฆ่าสัตว์ และมีระยะเวลาพักโรงเรือนก่อนนำไกรุ่นต่อไปเข้ามาเลี้ยง

(6) การควบคุมโรค เลือกกำหนดการควบคุมโรคที่เหมาะสมตามสภาวะการระบาดของโรคในแต่ละท้องที่และสัมพันธ์กับการจัดการฟาร์ม

(7) การจับไก่ส่งโรงฆ่าควรทำด้วยความระมัดระวัง ขนอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ ออกจากโรงเรือนก่อน และควรจับไก่ในเวลากลางคืนเพื่อไม่ให้ไก่ตื่นตกใจ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง เพราะจะทำให้ไก่ช้ำและอาจถูกโรงฆ่าสัตว์ตัดราคาได้

5) การจัดการด้านการสุขาภิบาลและป้องกันโรค

เพื่อให้ฝูงไก่มีสุขภาพที่แข็งแรงและมีภูมิคุ้มกันโรคที่ดี ซึ่งจะช่วยลดอัตราการสูญเสียให้น้อยลง ทำให้การเจริญเติบโตมีความสม่ำเสมอ

6) การจัดการตลาดที่แน่นอนเพื่อรองรับผลผลิต

การตลาดเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด ซึ่งก่อนที่จะดำเนินการเลี้ยงไก่กระทง ควรพิจารณาถึงปัญหาด้านการตลาด ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับช่องทางการตลาด ความต้องการของตลาดเป็นอย่างไร เพราะจะทำให้ทราบว่าควรจะมีต้นทุนเลี้ยงไก่จำนวนเท่าไรจึงจะเพียงพอต่อความต้องการของตลาด และควรคาดคะเนถึงการขยายตัวของตลาดในอนาคตด้วยเช่นกัน

2.1.5 ระบบของโรงเรือนเลี้ยงไก่

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเลี้ยงไก่ 2 วิธี คือ การเลี้ยงไก่ในโรงเรือนระบบเปิด (Open Houses or Conventional Houses) และโรงเรือนระบบปิด (Environmental Control Houses)

1) โรงเรือนระบบเปิด หมายถึง โรงเรือนที่ควบคุมสภาวะแวดล้อมตัวไก่ตามธรรมชาติ และอุณหภูมิจะแปรไปตามสภาพของอากาศรอบโรงเรือน (กรมปศุสัตว์, 2545) ซึ่งสุพจน์ วงศ์ดี (2544) กล่าวว่า การเลี้ยงไก่ด้วยระบบโรงเรือนเปิดจะไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ฝนสาด อากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ลมโกรก การระบายอากาศ อุณหภูมิในโรงเรือนสูงมากเกินไปจะทำให้ไก่โตช้า และให้ผลผลิตลด มีแมลงรบกวนทั้งยุ่งแมลงวัน แมลงปีกแข็ง รวมทั้งสัตว์เลื้อยคลานและปัญหาด้านการสุขาภิบาลป้องกันโรคต่าง ๆ ปัญหาเหล่านี้มักส่งผลให้การควบคุมประสิทธิภาพการผลิตและการควบคุมโรคอยู่ในภาวะเสี่ยง การผลิตมีผลกระทบต่อระยะเวลาและต้นทุนการผลิต การควบคุมคุณภาพไม่ได้ตามที่ต้องการ ทำให้ระบบการผลิตไม่สม่ำเสมอขึ้น ๆ ลง ๆ ตามฤดูกาลตลอดเวลา

2) โรงเรือนระบบปิด (Evaporative Cooling Houses System : EVAP) เป็นโรงเรือนเลี้ยงไก่ที่ประกอบไปด้วยอุโมงค์ลม และระบบแผ่นรังผึ้งทำความเย็นรวมกัน โดยการระบายอากาศภายในโรงเรือนจะอาศัยการทำงานของพัดลมเป็นหลัก ส่วนการลดอุณหภูมิจะใช้ระบบแผ่นรังผึ้งทำความเย็นเข้ามาช่วย โดยใช้หลักการระเหยของน้ำให้เป็นไอที่แผ่นรังผึ้งทำความเย็น แล้วใช้พัดลมดูดอากาศที่เย็นเข้าไปทดแทนความร้อนที่อยู่ภายในโรงเรือน ซึ่งจะมีผลทำให้อุณหภูมิภายในโรงเรือนเย็นลง (บุษกร พระระวี, 2546) ซึ่งสุธรรม ดิสวัสดิ์ (2544) กล่าวว่า อุณหภูมิภายในโรงเรือนสามารถปรับให้ลดลงประมาณ 6-7 องศาเซลเซียส หรืออุณหภูมิตั้งแต่ 28 องศาเซลเซียส ความชื้นภายในโรงเรือน 75-85 % ทำให้สามารถเลี้ยงไก่ได้เพิ่มขึ้นจากไม่เกิน 8 ตัวต่อตารางเมตร เป็น 12-13 ตัวต่อตารางเมตร ทั้งนี้การปรับลดอุณหภูมิที่เหมาะสมกับสภาพไก่ภายในโรงเรือน ควรพิจารณาจากสภาพอากาศภายนอกโรงเรือนด้วยเช่นกัน

การนำระบบ EVAP มาใช้ในระบบการเลี้ยงไก่กระทงจะช่วยให้ไก่เนื้อมีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว อัตราการแลกเนื้อดีขึ้น น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น ระยะเวลาในการเลี้ยงน้อยลง ต้นทุนต่ำลง ทั้งยังช่วยลดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนได้ เนื่องจากการเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด จะไม่มีกลิ่นเหม็นจากมูลไก่ออกมาภายนอกโรงเรือนและสอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของกรมปศุสัตว์ (นัญญา สุขจริง, 2549)

2.1.6 รูปแบบของการเลี้ยงไก่กระทง

พัชรินทร์ ก้อนทอง (2550) พบว่า รูปแบบของการเลี้ยงไก่กระทง สามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) การเลี้ยงแบบอิสระ (Independent Raiser)

ประเภทผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบอิสระ ผู้เลี้ยงใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้เงินมาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ การเลี้ยงในลักษณะนี้ผู้เลี้ยงจะมีอิสระในการเลือกซื้อลูกไก่ อาหาร และยารักษาโรคจากบริษัทหรือผู้จำหน่ายรายใดก็ได้ ส่วนทางด้านการตลาดราคาซื้อขายได้ขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของปริมาณไก่เนื้อที่ออกสู่ตลาดและกลไกของตลาด ผู้เลี้ยงประเภทนี้จะมีความเสี่ยงในด้านต้นทุนและราคาจำหน่ายผลผลิตสูงกว่าในกลุ่มผู้เลี้ยงอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะราคาไก่เนื้อขึ้นอยู่กับกลไกราคาและตลาดเป็นหลัก ดังนั้นผู้เลี้ยงจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากในการเลี้ยงและมีตลาดรองรับแน่นอน

2) การเลี้ยงแบบประกันราคา (Contract Farming)

ผู้เลี้ยงจะใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้มาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนค่าลูกไก่ อาหาร และค่ายา เกษตรกรจะทำสัญญาซื้อเป็นลายลักษณ์อักษรกับบริษัทรวมทั้งการตกลงราคาขายไก่เป็นไว้ล่วงหน้า สำหรับปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้อแต่ละรุ่นนั้น บริษัทหรือตัวแทนจะเป็นผู้กำหนดซึ่งทำให้ขาดอิสระในการขยายการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ แต่ผู้เลี้ยงประเภทนี้ไม่ต้องรับภาระการเลี้ยงเมื่อราคาลูกไก่หรือราคาอาหารสูงขึ้น รวมทั้งลดความเสี่ยงทางด้านตลาดในกรณีราคาไก่เนื้อในท้องตลาดตกต่ำ อย่างไรก็ตามผู้เลี้ยงประเภทนี้จะมีกำไรสุทธิไม่มากนัก เพราะมีการตกลงในเรื่องปริมาณราคาซื้อล่วงหน้าและจะเป็นราคาในระดับที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป

3) การเลี้ยงแบบรับจ้างเลี้ยง (Contract Raiser)

ผู้เลี้ยงไก่ประเภทรับจ้าง ผู้เลี้ยงจะใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้มาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ต่าง ๆ ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างอื่น ๆ ส่วนค่าใช้จ่ายด้านลูกไก่อาหารสัตว์ และยา-เวชภัณฑ์ บริษัทหรือตัวแทนเป็นผู้ลงทุนทั้งหมด ตลอดจนเข้ามาช่วยเหลือการจัดการและวิธีการเลี้ยงให้อีกด้วย เมื่อไก่ได้ขนาด ทางบริษัทหรือตัวแทนจะเป็นผู้จับขายหรือส่งโรงเชือด โดยผลตอบแทนที่ผู้เลี้ยงจะได้รับขึ้นอยู่กับจำนวนไก่รอดตาย ปริมาณอาหารที่ใช้ และได้ขนาดน้ำหนักโดยได้ค่าจ้างเลี้ยงคิดเป็นตัวหรือค่ารับจ้างเลี้ยงคิดตามน้ำหนักของตัวไก่ การเลี้ยงไก่เนื้อประเภทนี้ผู้รับจ้างไม่ต้องรับภาระความเสี่ยงในด้านต้นทุนและราคาจำหน่าย

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน

ประยงค์ เนตยารักษ์ (2550) กล่าวว่า ในการผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด จะต้องใช้ปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน น้ำ พันธุ์ เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการ และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งปริมาณและชนิดของปัจจัยการผลิตที่ใช้จะแตกต่างกันไปในการผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด โดยปัจจัยการผลิตบางชนิดเกษตรกรอาจมีอยู่เดิมแล้ว โดยไม่ต้องหาซื้อ หรือจ้าง เช่า หรือซื้อ เช่น เช่าที่ดิน หรือจ้างแรงงาน นอกจากนี้ปัจจัยบางชนิดเป็นปัจจัยถาวร เมื่อมีอยู่หรือซื้อมาแล้วจะสามารถใช้ได้ติดต่อกันหลายปี ถ้าไม่ได้ทำการผลิตสินค้าเกษตรหรือให้เช่าก็ต้องเก็บไว้เฉย ๆ เช่น ที่ดินของตนเอง และเครื่องจักร เครื่องมือ และปัจจัยบางชนิดมีลักษณะใช้แล้วหมดไปในการผลิตแต่ละครั้ง เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง อาหารสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น ในการผลิตสินค้าเกษตรต้องใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการใช้ปัจจัยการผลิตหรือที่เรียกว่าต้นทุนการผลิต โดยจรรยา เพชรรัตน์ (2546) ได้ยกตัวอย่างต้นทุนประเภทต่าง ๆ เช่น ต้นทุนของการใช้ที่ดิน คือ ค่าเช่าที่ดินหรือค่าเสียโอกาสของที่ดิน ต้นทุนของการใช้แรงงาน คือ ค่าจ้างหรือค่าเสียโอกาสของแรงงาน และต้นทุนของการใช้เงินทุน คือ ดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน เป็นต้น

สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2537) ได้สรุปการจำแนกประเภทของต้นทุนการผลิตออกเป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ (Variable Cost and Fixed Cost) กับต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด (Cash Cost and Non-Cash Cost)

1) ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่อาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ผลิตเป็นสำคัญ ต้นทุนผันแปรจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต กล่าวคือ ถ้าทำการผลิตมากขึ้นต้นทุนในส่วนนี้ก็จะสูงขึ้นด้วย ในทางกลับกัน หากทำการผลิตน้อยต้นทุนในส่วนนี้ก็จะน้อยเช่นกัน ในการเลี้ยงไก่กระทางต้นทุนผันแปรได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์ไก่ อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ กระแสไฟฟ้า แรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น หากรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละรายการดังกล่าวเข้าด้วยกันก็จะเป็นต้นทุนผันแปรทั้งหมด (Total Variable Cost : TVC)

ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดจากการใช้ปัจจัยคงที่ ในการผลิตจะมีต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นเสมอ ไม่ว่าจะถูกใช้หรือไม่จะต้องมีต้นทุนส่วนนี้เกิดขึ้นเสมอไม่ว่าจะผลิตมากผลิตน้อย ผู้ผลิตจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ในจำนวนที่คงที่เสมอ จะไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต ต้นทุนคงที่ที่จะเกิดขึ้นในระยะสั้นเท่านั้น ต้นทุนคงที่

ทั้งหมด (Total Fixed Cost : TFC) หาได้จากการรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของต้นทุนคงที่ทั้งหมดเข้าด้วยกัน เช่น ค่าเสื่อมโรงเรือน ค่าภาษีที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก เป็นต้น

หากนำต้นทุนผันแปรทั้งหมด (TVC) มารวมกับต้นทุนคงที่ทั้งหมด (TFC) ที่เกิดจากกระบวนการผลิตก็จะได้ต้นทุนทั้งหมด (Total Cost : TC)

2) ต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

ต้นทุนที่เป็นเงินสด (Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตได้จ่ายจริงจากการซื้อหรือจัดหาปัจจัยการผลิตมาใช้ในกระบวนการผลิต ต้นทุนที่เป็นเงินสดเกิดขึ้นทั้งในส่วนต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ต้นทุนที่เป็นเงินสดในส่วนต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์ไก่ อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ กระแสไฟฟ้า แรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น วัสดุรองพื้นคอก ค่าแก๊ส ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรหรือเครื่องมือที่เกิดจากการผลิต ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นภายใน 1 ปี หรือ 1 รุ่นการเลี้ยง เป็นต้น

ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด (Cash Cost) เช่น ค่าภาษีที่ดิน ค่าเช่าที่ดิน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ที่ผูกติดกับการใช้ปัจจัยคงที่ในกระบวนการผลิต ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือถึงแม้จะไม่มีการผลิต และค่าประกันภัยต่าง ๆ เป็นต้น

ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด (Non- Cash Cost) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยการผลิตในกระบวนการผลิต แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายจริงอาจเรียกว่าต้นทุนจ้าง ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดนี้จะเกิดขึ้นได้ทั้งในส่วนต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ โดยในส่วนของต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดในส่วนต้นทุนผันแปร เช่น ค่าพันธุ์สัตว์ในกรณีที่ผู้ผลิตใช้พันธุ์สัตว์ที่ผลิตเองจากฟาร์มของตนเอง ค่าแรงงานในครอบครัวที่ใช้ไปในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการผลิต ค่าเสียโอกาสในการใช้เงินทุนหมุนเวียนซึ่งคิดจากต้นทุนผันแปรทั้งหมดที่เป็นเงินสดคูณด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากตามระยะเวลาของวัฏจักรการผลิต

ส่วนต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดในส่วนของต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรเครื่องมือที่ใช้ในการผลิต ค่าเสียโอกาสสำหรับเงินลงทุนที่ใช้ในการซื้อเครื่องจักรเครื่องมือ และค่าใช้ที่ดิน เป็นต้น

3) ผลตอบแทน หมายถึง มูลค่าของผลผลิตจากฟาร์มในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนด ซึ่งจะรวมรายได้ที่เป็นเงินสดซึ่งได้จากผลผลิตคูณด้วยราคาขายต่อหน่วย มูลค่าผลผลิตที่ใช้บริโภคในครัวเรือน มูลค่าผลผลิตที่แจกจ่ายบุคคลอื่น ๆ และมูลค่าผลผลิตที่ใช้สำหรับค่าจ้างที่ไม่เป็นเงินสด

สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2537) ได้สรุปการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ฐานข้อมูลต้นทุนการผลิต ไว้ดังนี้

3.1 รายได้สุทธิ (Net Return) คือรายได้จากการผลิตเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมด รายได้จากการผลิตคือผลคูณระหว่างราคาผลผลิตกับผลผลิต รายได้สุทธิจะพิจารณาทั้งรายได้สุทธิที่เป็นเงินสดและรายได้สุทธิตัวรวม

3.2 กำไรสุทธิ (Net Profit) คือรายได้จากการผลิตเหนือต้นทุนทั้งหมด ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ที่พิจารณาว่าหากลงทุนผลิตแล้วจะมีกำไรหรือขาดทุน เพราะส่วนของต้นทุนมีทั้งต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ผลรวมของต้นทุนทั้งสองจะสะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงทั้งหมดในกระบวนการผลิต กำไรสุทธิก็จะพิจารณาทั้งกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดและกำไรสุทธิตัวรวม

4) การวิเคราะห์ระดับวิกฤต (Break-Even Analysis)

เป็นการนำต้นทุนการผลิตทั้งหมด ราคาผลผลิตต่อหน่วยและผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ มาทำการวิเคราะห์หาราคาคู่มือและผลผลิตคู่มือ (สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล, 2537)

4.1 ผลผลิตคู่มือ (Break-Even Yield) แสดงถึงระดับผลผลิตต่อไร่ ณ ระดับราคาผลผลิตที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับต้นทุนทั้งหมดในการผลิตพอดี

4.2 ราคาคู่มือ (Break-Even Price) แสดงระดับราคาเป็นบาทต่อกิโลกรัม ณ ระดับผลผลิตต่อไร่ที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับต้นทุนทั้งหมดในการผลิตพอดี

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชัย จอมศรี (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา โดยบริษัทธุรกิจเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร สภาพการเลี้ยงไก่เนื้อและปัญหา สภาพการได้รับการส่งเสริมการเลี้ยง ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา และเปรียบเทียบความต้องการของเกษตรกรที่มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจแตกต่างกันต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาโดยบริษัทธุรกิจเอกชน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาโดยธุรกิจเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีรายชื่อในการทำสัญญาประกันราคาการเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทก้าวหน้าไก่สด จำกัด จำนวน 148 ราย ในพื้นที่ 5 อำเภอ 8 ตำบล 22 หมู่บ้าน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา สภาพการเลี้ยงไก่เนื้อ ปัญหาของเกษตรกรผู้เลี้ยง

ไก่เนื้อแบบประกันราคา สภาพการได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา ใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งความต้องการของเกษตรกร ต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา การวิเคราะห์ดังกล่าวเพื่อเป็นการเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความต้องการของเกษตรกร โดยใช้สถิติ F-Test

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อส่วนมากเป็นชายอายุเฉลี่ย 45 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาประกอบอาชีพทำนา อาชีพรองคือ ทำไร่ ไร่ข้างทั่วไป จำนวน สมาชิกในครัวเรือนไม่เกิน 4 คน สิ่งจูงใจที่ทำให้เข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่เนื้อมาจากเพื่อนบ้าน แนะนำ มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 11-20 ไร่ ส่วนมากเป็นพื้นที่ของตนเอง มีจำนวน แรงงานเฉลี่ย 3 คน มีรายได้เฉลี่ย 52,272.60 บาท

สำหรับสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการ เลี้ยงไก่เนื้อ 4-6 ปี ใช้พื้นที่เลี้ยงไก่เนื้อเฉลี่ย 1 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบสายพันธุ์ที่เลี้ยง มีการให้วัคซีนไก่ตรงตามโปรแกรม และส่วนใหญ่จับไก่ส่งตลาดที่อายุไก่เนื้อไม่เกิน 44 วัน ในด้านปัญหาของการเลี้ยงไก่เนื้อ คือ ต้นทุนในการสร้างโรงเรือนสูง ลูกไก่มีราคาแพง อาหาร สำเร็จรูป ยาปฏิชีวนะและวัคซีนมีราคาแพง โรคระบาดเกิดขึ้นซ้ำซาก ปัญหาในการส่งเสริม การเลี้ยงไก่เนื้อ คือ การอบรมมากเกินไป ไม่มีเวลาเข้าอบรม รายละเอียดในสัญญาบริษัทเป็น ผู้กำหนดทำให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ยากในบางข้อ หน้าที่และความรับผิดชอบของเกษตรกร ในสัญญาทำให้ขาดอิสระในการใช้ปัจจัยการผลิต

สภาพการได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อจากบริษัทพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกร เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเป็นบางครั้ง ทำสัญญาเลี้ยงไก่เนื้อ 5-8 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการ ยกเลิกสัญญา และจะได้รับคำแนะนำ 1 ครั้งต่อสัปดาห์

สำหรับด้านความต้องการของเกษตรกรพบว่า ต้องการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยง ไก่เนื้อมากในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างโรงเรือนตามแปลนของบริษัท การป้องกันโรค การเลือก ที่ตั้งฟาร์ม การคัดเลือกลักษณะลูกไก่ที่มีคุณภาพ การให้วัคซีน และยาปฏิชีวนะ การคำนวณ ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่เนื้อ การจดบันทึกข้อมูลผลผลิตและการจัดทำบัญชีฟาร์ม การเตรียม โรงเรือน การป้องกันพยาธิ การให้อาหาร การจัดการไก่เนื้อระยะหลังกกถึงจำหน่าย และการ จัดการไก่เนื้อระยะกก 0-3 สัปดาห์ ต้องการวิธีการถ่ายทอดความรู้มากในวิธีการทัศนศึกษา ฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ การจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อ จัดทำฟาร์มสาธิตของบริษัท จัดงานวันธรรมรงค์ แจกเอกสารเผยแพร่ การเยี่ยมฟาร์มเกษตรกรแต่ละฟาร์มและจัดฝึกอบรม กลุ่มย่อย ต้องการรับบริการสนับสนุนการเลี้ยงไก่เนื้อในระดับมาก ได้แก่ สินเชื่อค่าลูกไก่ การ ประสานงานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับการขอเงินกู้ บุคคล คำประกันเงินกู้ สินเชื่อค่ายาปฏิชีวนะ วัคซีน อุปกรณ์การเลี้ยง อาหารสัตว์ และคำแนะนำ

ในการใช้เงินกู้สร้างโรงเรือน เมื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการของเกษตรกรที่มีอายุ จำนวน แรงงานในครัวเรือน ขนาดพื้นที่ในการใช้เลี้ยงไก่เนื้อ รายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อ รายได้เฉลี่ย ต่อปี และระยะเวลาเข้าร่วมโครงการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา พบว่าความต้องการความรู้ เกี่ยวกับการวิธีเลี้ยงไก่เนื้อ วิธีการถ่ายทอดความรู้ และการสนับสนุนการผลิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา คือพนักงาน ส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาควรถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการคัดเลือกลักษณะลูกไก่ ที่มีคุณภาพ การเตรียมรับลูกไก่ การจัดการไก่เนื้อระยะกกถึงจำหน่าย การให้น้ำและอาหาร การป้องกันโรค การจัดทำบัญชีฟาร์ม การชั่งน้ำหนักไก่ การคำนวณผลตอบแทนการเลี้ยง ไก่เนื้อ การถ่ายทอดความรู้พนักงานควรส่งเสริมเกษตรกรแบบกลุ่มโดยการจัดประชุม การทำศีกษาฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ การให้บริการสนับสนุนการผลิตควรสนับสนุนในเรื่อง เครื่องชั่งน้ำหนัก สินเชื่อ การประสานงานกับ ช.ก.ส. เกี่ยวกับการขอเงินกู้ การประสานงาน รถบรรทุกไก่ส่งตลาดและกล่องใส่ไก่

ศุพจน์ วงศ์ดี (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่ กระทั่งแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงในจังหวัดเชียงใหม่” โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทั่งแบบโรงเรือนปิดของ เกษตรกร เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกร ที่เลี้ยงไก่กระทั่งแบบโรงเรือนปิดอำเภอละ 1 ราย รวม 8 ราย วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการ ลงทุนโดยใช้การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Point) ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR)

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงไก่กระทั่งในโรงเรือนปิดในโครงการส่งเสริม การเลี้ยงในจังหวัดเชียงใหม่ตลอดอายุโครงการ 15 ปี ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expense) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวม (Operating Expense) 3,361,363 บาท รายได้รวมทั้งสิ้น 4,856,000 บาท จากการประมาณการงบกระแสเงินสด (Cash Flow) พบว่า กระแสเงินสดออกสุทธิ (Out Flow) เท่ากับ 3,576,363 บาท ในขณะที่กระแสเงินสดเข้าสุทธิ เท่ากับ 4,856,000 บาท กระแสเงินสดคงเหลือเมื่อสิ้นสุดโครงการเท่ากับ 1,279,637 บาท และ เมื่อประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุนพบว่ามีความเหมาะสมต่อการลงทุนเพราะมีจุดคุ้มทุน (Break Even Point) ที่ 53 รุ่นการเลี้ยง ใช้ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) 8 ปี 10 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 169,199.88 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 คือมีอัตราผลตอบแทนที่ดี และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate Of Return : IRR) เท่ากับ 11.35%

ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่กำหนดคือ 9% ในกรณีที่ไม่มีการลงทุนในที่ดินพบว่า (Break Even Point) ที่ 37 รุ่งการเลี้ยง ใช้ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) 6 ปี 2 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 436,904.87 บาท อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) เท่ากับ 21% การพิจารณาตัดสินใจในการลงทุน มีความเสี่ยงต่ำสุดและผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการศึกษา คือ 1) ด้านการลงทุน การเลี้ยงไก่กระทางของเกษตรกรมีการลงทุนทั้งการซื้อที่ดิน ค่าก่อสร้างโรงเรือน และค่าอุปกรณ์การเลี้ยง การลดค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อที่ดินหากผู้ดำเนินการไม่ลงทุนซื้อที่ดินจะสามารถลดต้นทุนเริ่มแรกได้ ทำให้คืนทุนเร็ว ความเสี่ยงต่ำลง และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนจะสูงขึ้น 2) ด้านเทคนิควิธีการ ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีการ และความสามารถในการเลี้ยงเป็นตัวแปรที่สำคัญ การตัดสินใจเลี้ยงไก่จึงควรรหาข้อมูล ความรู้ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม การเลี้ยงไก่ในโรงเรือนระบบปิดสามารถช่วยลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนได้

เสน่ห์ เทียนแก้ว (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงและแบบประกันราคาของเกษตรกรในพื้นที่ภาคกลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยง วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุน และวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความคุ้มค่าของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด และแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบเปิด จำนวน 14 ราย ในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี และวิเคราะห์ทางการเงิน (Financial Analysis of Investment Project)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี มีอายุเฉลี่ย 43.93 และ 45.22 ปี ประสบการณ์ในการเลี้ยงเฉลี่ย 3.79 และ 8 ปี ตามลำดับ เกษตรกรทั้งสองจังหวัดส่วนใหญ่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีที่ดินเป็นของตนเองเฉลี่ย 8.86 และ 8.29 ไร่ต่อฟาร์ม มีการใช้แรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.22 และ 2.43 คนต่อฟาร์ม เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่เลี้ยงไก่เนื้อควบคู่กับอาชีพเกษตรอื่น ๆ เช่น รับจ้างทำนา และทำไร่ ในขณะที่เกษตรกรในจังหวัดสิงห์บุรีเลี้ยงไก่เนื้อควบคู่กับการทำนา การทำสวนผลไม้ และการเลี้ยงปลา เป็นต้น เกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงไก่เนื้อต่อรุ่นโดยเฉลี่ยเท่ากับ 40.86 และ 46.67 วัน ตามลำดับ เกษตรกรทั้งสองจังหวัดมีการกู้เงินมาลงทุนโดยแหล่งเงินกู้คือ ธ.ก.ส. และมีจำนวนเงินกู้เฉลี่ยเท่ากับ 485,000 และ 440,000 บาท ตามลำดับ ในด้านอัตราการสูญเสียไก่กระทางพบว่า เกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรีสามารถ

ดูแลและจัดการภายในฟาร์มได้ทั่วถึงจึงมีอัตราการสูญเสียเฉลี่ยเพียงร้อยละ 5.57 ส่วนเกษตรกรจังหวัดสิงห์บุรีมีอัตราการสูญเสียสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 8.73 เนื่องจากในช่วงที่ทำการศึกษาก่อเกิดโรคราบอดภายในฟาร์ม ในด้านของน้ำหนักไก่เฉลี่ยพบว่า เกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรีเลี้ยงไก่ได้น้ำหนักเฉลี่ย 2.06 กิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรจังหวัดสิงห์บุรีเลี้ยงไก่ได้ขนาดน้ำหนักเฉลี่ยเพียง 1.97 กิโลกรัม

ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด คือ ไก่เนื้อมีชีวิตที่รับจ้างเลี้ยงมีราคาต่ำ ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบปิด คือ ไก่เนื้อที่ทำสัญญามีราคาต่ำ พันธุ์ไก่เนื้อและอาหารไก่เนื้อทุกระยะการเลี้ยงมีคุณภาพไม่ดี ไม่มีการคัดเกรด และมีราคาสูง

ในด้านการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิด ทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางของผู้รับจ้างเลี้ยงพบว่า มีความคุ้มค่าในการลงทุน โดยพิจารณาจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (IRR) มีค่าเป็นบวกมากกว่า 1 และมีค่ามากกว่าค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน (ร้อยละ 9) ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นความสามารถในการทำกำไรของการเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบเปิดทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของการลงทุนโดยกำหนดให้ผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนลดลงเพื่อประเมินความเสี่ยงทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ พบว่าการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิดทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้รับจ้างจะมีความเสี่ยงทางการเงินในระดับต่ำในขณะที่การลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบเปิดมีความเสี่ยงทางการเงินของการลงทุนในระดับสูง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ 1) การเลี้ยงไก่เนื้อในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นแบบรับจ้างเลี้ยง (Contract Raiser) และการประกันราคา (Contract Farming) กับบริษัทเอกชน เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคาของตลาดไก่เนื้อ แต่รายได้จากการเลี้ยงขึ้นอยู่กับข้อผูกมัดทางสัญญา เกษตรกรจึงควรศึกษาเปรียบเทียบเงื่อนไขในสัญญาของบริษัทต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจ 2) เกษตรกรควรมีแหล่งเงินทุนสำรองสำหรับการเลี้ยงไก่เนื้อ 3) การลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิดได้ผลตอบแทนดีกว่าการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบเปิดทั้งฟาร์มที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง 4) การเลี้ยงไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิดจะมีความสามารถในการทนได้ของโครงการต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้และค่าใช้จ่ายสูงกว่าการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาในโรงเรือนระบบเปิด ทั้งกรณีมีการกู้ยืมเงินและไม่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่นมาใช้ในการลงทุน 5) เกษตรกรควรหมั่นสังเกตและเรียนรู้ เพื่อจะทำให้ไก่โตดี มีอัตราการแลกเนื้อสูง และไม่มีโรคราบอด โดยเฉพาะการเลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด

หากเกิดโรคระบาดของไก่อเนื้อจะมีการแพร่กระจายของโรคไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดให้เข้าใจก่อนการลงทุน

ชัชวาล สุวัฒน์ดิลก (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีเปลี่ยนแปลงจากการเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบเปิดถาวรและโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ รวมทั้งการศึกษาลักษณะสัญญาผูกขาดภายใต้สัญญาผูกพันในการเลี้ยงไก่อเนื้อประเภทประกันราคาซื้อขายของบริษัท โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 ฟาร์ม ซึ่งมีขนาดฟาร์มที่ใกล้เคียงกัน คือ ฟาร์มที่มีการเลี้ยงไก่อเนื้อในแต่ละรุ่นตั้งแต่ 9,200 ตัวขึ้นไป แต่ไม่เกิน 10,200 ตัว ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เช่น สถิติคำนวณหาร้อยละ และค่าเฉลี่ย สำหรับการวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost and Return Analysis) ใช้การวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการลงทุนโดยการวิเคราะห์ทางการเงินของโครงการลงทุน (Financial Analysis) และการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดถาวร ในปี 2544 มีอัตราแลกเนื้อ 2.14 มีต้นทุนการผลิต 75.97 บาทต่อตัว หรือมีต้นทุนทั้งหมด 28.76 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรมีรายได้เพียง 57.66 บาทต่อตัว พบว่าเกษตรกรขาดทุนสุทธิ 18.31 บาทต่อตัว ส่วนการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ มีอัตราแลกเนื้อ 1.86 มีต้นทุนการผลิต 75.70 บาทต่อตัว หรือมีต้นทุน 38.78 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพียง 54.91 บาทต่อตัว และทำให้เกษตรกรขาดทุนสุทธิ 20.79 บาทต่อตัว การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ โดยเปรียบเทียบกับโรงเรือนระบบเปิดแบบถาวร ซึ่งพิจารณาจากผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้น จากการเปลี่ยนระบบเลี้ยงจากแบบโรงเรือนถาวรเป็นแบบโรงเรือนปิดควบคุมอุณหภูมิ พบว่าตลอดอายุโครงการ 20 ปี ณ ระดับอัตราคิดลดที่แท้จริง ร้อยละ 6.22 มูลค่าปัจจุบันผลตอบแทนสุทธิที่เพิ่มขึ้น (NPV) เท่ากับ 629,970 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) เท่ากับ 1.96 และอัตราผลตอบแทนภายในทางการเงินของการลงทุนเท่ากับ 40.79% จึงสรุปได้ว่า การลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ มีความเป็นไปได้ทางการเงินเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีเลี้ยงไก่อเนื้อในโรงเรือนระบบเปิดแบบถาวร

ระพีพร พัวพันธุ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มไก่อเนื้อโรงเรือนระบบปิดแบบการเลี้ยงประเภทประกันราคาและการเลี้ยงแบบประเภท

รับจ้างเลี้ยง ทัศนศึกษา: หมู่บ้านหนองหอย ตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโดยพิจารณาใน 4 ด้าน คือด้านเทคนิค การตลาด การจัดการ และด้านการเงิน โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงไก่เนื้อ โรงเรือนระบบปิดแบบประกันราคาและแบบรับจ้างเลี้ยง จำนวน 2 ฟาร์ม ใช้สถิติเชิงพรรณนา อธิบายความเป็นมา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ รวมทั้งความเป็นไปได้ของโครงการ และวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน เช่น ต้นทุน แหล่งเงินทุน ภาษี ประโยชน์ที่โครงการจะได้รับ และผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลการศึกษาพบว่า ด้านเทคนิค ฟาร์มทั้ง 2 ประเภทต้องปฏิบัติตามภายใต้ระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อของกรมปศุสัตว์ เกี่ยวกับด้านทำเล ที่ตั้งฟาร์ม ลักษณะฟาร์มและโรงเรือน อุปกรณ์ต่าง ๆ แหล่งน้ำ รวมถึงการป้องกันและควบคุมโรค

ด้านการตลาดพบว่า อำเภอบราญบุรีไม่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากไข้หวัดนก จึงควรสร้างความมั่นใจต่อผู้บริโภคเนื้อไก่โดยการจัดการฟาร์มให้มีมาตรฐาน เพื่อให้ไก่ที่เลี้ยงสามารถจำหน่ายได้พร้อมมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับผู้บริโภค

ด้านการจัดการพบว่า เจ้าของฟาร์มต้องเอาใจใส่ ดูแลลูกจ้าง และอบรมเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องไก่เนื้ออยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ด้านการเงินพบว่า การลงทุนในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในระบบปิดประเภทประกันราคาใช้เงินลงทุนเฉลี่ยประมาณ 1,500,000 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 1,921,736.16 ให้ผลตอบแทนการลงทุนประมาณ 23% และมีระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 1 เดือน การเลี้ยงไก่เนื้อโรงเรือนระบบปิดประเภทรับจ้างเลี้ยงใช้เงินลงทุนประมาณ 1,100,000 บาท มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -29,554.40 บาท ให้ผลตอบแทนการลงทุนประมาณ 5% และมีระยะเวลาคืนทุน 5 ปี 4 เดือน จึงยอมรับสมมติฐานการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบปิดประเภทประกันความเป็นไปได้ในการลงทุน และไม่ยอมรับสมมติฐานการเลี้ยงไก่เนื้อโรงเรือนระบบปิดประเภทรับจ้างเลี้ยง

ศศิคารา ชูประเสริฐ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบการจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทและการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับนายทุนในจังหวัดอุดรธานี ปี 2544” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเลี้ยงและระบบการผลิตของไก่เนื้อแต่ละลักษณะการเลี้ยง เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่เนื้อแต่ละประเภท และปัญหาอุปสรรคของการเลี้ยง โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่อำเภอมือง อำเภอบ้านดุง อำเภอกุมภวาปี อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 18 ราย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับบรรยายลักษณะการเลี้ยง วิธีการตลาดไก่เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงกับบริษัทและรับจ้างเลี้ยงกับนายทุน และ

วิเคราะห์เชิงปริมาณโดยวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน ระยะคืนทุน และวัดอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรเลี้ยงไก่เนื้อส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 36-45 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเลี้ยงไก่เนื้อมาก่อน และเหตุผลที่ตัดสินใจเลี้ยงไก่เนื้อเพราะต้องการรายได้ประจำ เกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทส่วนใหญ่เลี้ยงในโรงเรือนระบบปิด ส่วนเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนเลี้ยงในโรงเรือนระบบเปิดทั้งหมด เกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทลงไก่เฉลี่ย 7,000 ตัวต่อรุ่น และเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนลงไก่เฉลี่ย 6,500 ตัวต่อรุ่น เกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทมีปริมาณไก่เนื้อที่ตายโดยเฉลี่ย 300 ตัวต่อรุ่น และเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนมีปริมาณไก่เนื้อที่ตายโดยเฉลี่ย 950 ตัวต่อรุ่น

ต้นทุนการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกลุ่มเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับบริษัทขนาดพื้นที่ 700 ตารางเมตร มีต้นทุนเฉลี่ย 17,010 บาทต่อรุ่น หรือ 2.43 บาทต่อตัว ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 15,820 บาทต่อรุ่น หรือ 2.26 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่ 1,190 บาทต่อรุ่น หรือ 0.17 บาทต่อตัว รายได้เฉลี่ย 28,980 บาทต่อรุ่น หรือ 4.14 บาทต่อตัว ได้รับกำไรเฉลี่ยสุทธิ 11,970 บาทต่อรุ่น หรือ 1.71 บาทต่อตัว กำไรเหนือต้นทุนผันแปร 13,160 บาทต่อรุ่น หรือ 1.88 บาทต่อตัว มีระยะคืนทุน 5.7 ปี หรือ 34 รุ่นการเลี้ยง อัตราผลตอบแทนการลงทุนร้อยละ 17.19 เกษตรกรต้องเลี้ยงไก่จำนวน 31 รุ่นการเลี้ยงจึงจะคุ้มทุน

สำหรับต้นทุนการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อของกลุ่มเกษตรกรที่รับจ้างเลี้ยงกับนายทุนขนาดพื้นที่ 700 ตารางเมตร มีต้นทุนเฉลี่ย 5,950 บาทต่อรุ่น หรือ 0.85 บาทต่อตัว ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 5,460 บาทต่อรุ่น หรือ 0.78 บาทต่อตัว และต้นทุนคงที่ 490 บาทต่อรุ่น หรือ 0.07 บาทต่อตัว รายได้เฉลี่ย 13,860 บาทต่อรุ่น หรือ 1.98 บาทต่อตัว ได้รับกำไรเฉลี่ยสุทธิ 7,910 บาทต่อรุ่น หรือ 1.13 บาทต่อตัว กำไรเหนือต้นทุนผันแปร 8,400 บาทต่อรุ่น หรือ 1.20 บาทต่อตัว มีระยะคืนทุน 3.4 ปี หรือ 21 รุ่นการเลี้ยง อัตราผลตอบแทนการลงทุนร้อยละ 29.54 เกษตรกรต้องเลี้ยงไก่จำนวน 21 รุ่นการเลี้ยงจึงจะคุ้มทุน

ผลประโยชน์ที่กลุ่มเกษตรกรทั้งสองได้รับ คือ ความช่วยเหลือด้านวิชาการ วัตถุดิบ และการตลาด ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือไม่มีเงินลงทุนเนื่องจากเกษตรกรต้องลงทุนค่าโรงเรือนราคาสูง ซึ่งแนวทางแก้ไขคือ รัฐบาลควรให้การช่วยเหลือด้านเงินทุนและส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อโดยตรงกับเกษตรกร แนะนำให้มีการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์หรือสถาบันเกษตรกร

เกียรติภูมิ พุกกะวัน (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรคู่สัญญาในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ

ทั่วไปของการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกร ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตกับผลผลิตที่ได้รับ รวมทั้งระดับการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม และเป็นการศึกษาโครงสร้างต้นทุนรวมทั้งรายได้จากการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างฟาร์มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 40 ฟาร์ม กับเกษตรกรคู่สัญญาเลี้ยงไก่ส่งให้กับโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้สำหรับการบริโภคในพื้นที่ โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ (Quantitative Analysis) เกี่ยวกับต้นทุน รายได้ และสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตและปัจจัยเพื่อประมาณการผลิตใช้การวิเคราะห์โดยวิธี Regression Analysis โดยใช้สมการการผลิตแบบ Cobb-Douglas เป็นแบบจำลอง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-60 ปี มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา มีประสบการณ์เลี้ยงไก่เฉลี่ย 6.08 ปี จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5.68 คน มีจำนวนสมาชิกที่ช่วยงานฟาร์มอย่างเต็มที่เฉลี่ย 2.23 คน เกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และ ธ.ก.ส. มีโรงเรือนเลี้ยงไก่แบบอยู่บนพื้นและเป็นโรงเรือนระบบเปิดที่อาศัยสภาวะอากาศธรรมชาติเป็นหลัก

สำหรับการผลิตในปี 2543-2544 พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรรวมคิดเป็นร้อยละ 95.64 ของต้นทุนทั้งหมด โดยต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่คือต้นทุนค่าอาหารสำเร็จรูปคิดเป็นร้อยละ 76.02 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมาคือค่าลูกไก่ คิดเป็นร้อยละ 13.46 ต้นทุนทั้งหมด รายได้สุทธิจากการประกอบการเท่ากับ 19,366.74 บาท และมีกำไรต่อฟาร์มเท่ากับ 9,718.73 บาท หรือรายได้สุทธิจากการประกอบการเลี้ยงไก่ 2.18 บาทต่อน้ำหนัก 1 กิโลกรัม และคิดเป็นกำไร 1.09 บาท ต่อน้ำหนักไก่ 1 กิโลกรัม ในด้านการประมาณค่าสมการการผลิตพบว่าผลผลิตไก่เนื้อขึ้นอยู่กับปริมาณไก่ที่เลี้ยงในแต่ละรุ่น และปริมาณอาหารสำเร็จรูปที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อ รวมทั้งแรงงานเป็นปัจจัยหลักของการเลี้ยงไก่เนื้อ ทั้งนี้ การผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรอยู่ในระยะผลตอบแทนที่คงที่

ประกิต สันติวิมล (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อประเภทประกันราคาในโรงเรือนระบบปิด : กรณีศึกษาในจังหวัดสระบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิต การตลาดไก่เนื้อของประเทศไทย และวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตการตลาดต่างประเทศและลักษณะทั่วไปของเกษตรกร วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายใน

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างการผลิตไก่เนื้อในประเทศไทยจำแนกเป็น 3 ประเภทคือ 1) การเลี้ยงแบบอุตสาหกรรมดำเนินการโดยบริษัทเอกชนรายใหญ่แบบธุรกิจครบวงจร 2) การเลี้ยงแบบกึ่งอุตสาหกรรมเพื่อเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกร และ 3) การเลี้ยงแบบ

พื้นบ้าน เป็นการเลี้ยงแบบรายย่อย โดยสามารถจำแนกตามลักษณะของผู้ประกอบการได้เป็น 4 กลุ่มคือ 1) บริษัทขนาดใหญ่ที่ดำเนินการผลิตครบวงจร 2) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทประกันราคา 3) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทรับจ้างเลี้ยง และ 4) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระ สำหรับการตลาดต่างประเทศพบว่า ประเทศไทยมีการจำหน่ายไก่ในรูปไก่สดแช่แข็งและไก่แปรรูป เป็นอันดับต้น ๆ ของผู้ผลิตจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งตลาดต่างประเทศที่สำคัญได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ ฮองกง และสิงคโปร์ เป็นต้น

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินจากการลงทุนเลี้ยงไก่จำนวน 35,000 ตัวต่อฟาร์มต่อรุ่น ภายในระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557 ภายใต้อัตราการคิดลดร้อยละ 12 กรณีไม่มีไก่เนื้อตายและราคาอาหารไม่เปลี่ยนแปลงรวมถึงการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ในกรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 2, 3 และ 4 เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี ผลการศึกษาเบื้องต้น

กรณีไม่มีไก่เนื้อตายและราคาอาหารไม่เปลี่ยนแปลงพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 5,871,776.59 บาท อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.1324 และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 31.85

กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 2 พบว่า เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 1,562,021.35, - 925,870.34 และ -8,289,855.74 ตามลำดับ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0328, 0.9815 และ 0.8858 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับ 19.53, 0.90 และ -40.40 ตามลำดับ

กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 3 พบว่า เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 1,064,536.87, - 1,423,354.82 และ -8,787,340.22 ตามลำดับ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0223, 0.9716 และ 0.8472 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับ 17.59, -9.41 และ -40.45 ตามลำดับ

กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 4 พบว่า เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3, 5 และ 10 ต่อปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 567,052.39, -1,920,839.30 และ -9,284,824.70 ตามลำดับ อัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.0119, 0.9617 และ 0.8385 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุนเท่ากับ 15.27, -26.80 และ -40.49 ตามลำดับ แสดงว่าเกษตรกรมีความคุ้มค่าจากการลงทุนและสมควรลงทุน กรณีไก่เนื้อตายร้อยละ 2, 3 และ 4 เมื่อราคาอาหารเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการศึกษา คือ 1) การควบคุมการให้อาหารสำเร็จรูปไก่เนื้ออย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตลดลง เนื่องจากอาหารไก่เป็นปัจจัยการผลิตที่มีต้นทุนสูงและมีความสำคัญมากต่อขบวนการผลิต 2) ควบคุมน้ำหนักไก่เนื้อให้ได้ตามมาตรฐาน

ที่บริษัทผู้ประกันราคากำหนด 3) การควบคุมการระบาดของโรคควรมีประสิทธิภาพเพื่อลดอัตราการตายของไก่เนื้อให้น้อยที่สุด 4) ควรมีแรงงานที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อ เพื่อลดอัตราการตายช่วยให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น 5) ควรมีการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับบริษัทผู้ประกันราคาในเรื่องของราคาปัจจัยการผลิต และราคาประกันรับซื้อไก่เนื้อคั้นจากเกษตรกร

นัญญา สุขจริง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อระบบโรงเรือนปิด จำนวน 20 ราย จำแนกตามขนาดฟาร์ม ประกอบด้วย ฟาร์มเล็ก 4 ราย และฟาร์มขนาดใหญ่ 16 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมทั้งการวิเคราะห์ทางบัญชีโดยใช้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตรากำไรสุทธิ

ผลการศึกษาพบว่า ฟาร์มขนาดเล็กใช้เงินลงทุนเฉลี่ย 794,000 บาทต่อฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่เนื้อเท่ากับ 495,378 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม ฟาร์มขนาดใหญ่ลงทุนเฉลี่ย 1,082,344 บาทต่อฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่เนื้อ 691,213 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม ฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้เฉลี่ย 536,894 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม กำไรสุทธิ 41,516 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 5.23 ระยะเวลาคืนทุน 15 รุ่น อัตรากำไรสุทธิร้อยละ 7.73 ฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 725,173 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม กำไรสุทธิ 33,960 บาทต่อรุ่นต่อฟาร์ม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 3.14 ระยะเวลาคืนทุน 23 รุ่น อัตรากำไรสุทธิร้อยละ 4.68 ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดคือเงินทุนหมุนเวียนขาดสภาพคล่อง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ 1) ควรประเมินการใช้เงินลงทุนในด้านการก่อสร้างโรงเรือนทั้งขนาดและพื้นที่ในการเลี้ยงไก่เนื้อ และการจัดซื้ออุปกรณ์ในระบบ EVAP การคำนวณอัตราดอกเบี้ย เพื่อป้องกันการขาดทุน 2) นำหนักเฉลี่ยของไก่เนื้อส่งผลต่อรายได้สุทธิ 3) การเลี้ยงไก่เนื้อที่ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงมากจะทำให้ต้นทุนค่าอาหาร ค่าวัคซีน/เวชภัณฑ์เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

พัชรินทร์ ก้อนทอง (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจของเกษตรกรต่อการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา: กรณีศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยง วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน และปัจจัยที่มีผลกับการตัดสินใจทำการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 10 ฟาร์ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ค่าร้อยละ และมีขมิ้มเลขคณิต

ผลการศึกษาพบว่า ฟาร์มขนาดเล็กเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ฟาร์มขนาดใหญ่เกษตรกรทั้งหมดเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 50.43 และ 42.33 ปี ตามลำดับ การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงเฉลี่ย 6.29 และ 6.33 ปี พื้นที่ทำการเลี้ยงเฉลี่ย 3.29 และ 12 ไร่ ต้นทุนเฉลี่ยของการลงทุน 3,210,840.52 และ 5,104,282.35 บาท/ฟาร์ม/ปี รายได้เฉลี่ยฟาร์มละ 3,353,924.50 และ 5,351,186.65 บาท/ฟาร์ม/ปี ระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 5 และ 6 ปี การวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนตลอดอายุโครงการ 10 ปี ณ อัตราคิดลดร้อยละ 10.18 และ 9.37 ตามลำดับ มีความเป็นไปได้ในการลงทุนเชิงธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการพบว่า ทุกรูปแบบการเปรียบเทียบมีความเสี่ยงในการลงทุนสูง นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรทั้งสองขนาดฟาร์มเห็นด้วยกับเงื่อนไข ข้อตกลงของสัญญาในระดับปานกลาง และมีทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบมีสัญญาประกันราคาในระดับมาก และยังพบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบมีสัญญาประกันราคามีผลกับการตัดสินใจของเกษตรกร โดยเฉพาะเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่ดีกว่าการผลิตอย่างอื่น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือ โรงเรือนแบบระบบปิดสามารถควบคุมสภาวะที่เหมาะสมกับการเลี้ยงไก่เนื้อได้ในระดับหนึ่ง ส่วนปัญหาหลักคือ การปรับราคาอาหารไก่เนื้อ พันธุ์ไก่เนื้อ และราคาขายไก่ใหญ่ ควรจะมีการปรับเปลี่ยนราคาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ การปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใด ๆ เกษตรกรและบริษัทคู่สัญญาควรมีส่วนร่วมกัน ในลักษณะข้างหุ้นส่วนมากกว่าการเป็นคู่สัญญากัน

วารุณี ธรรมรัตน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การตลาดไก่กระทงในจังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและการดำเนินธุรกิจของผู้ผลิต และการดำเนินการด้านการตลาดไก่กระทง วิธีการตลาดและส่วนเหลือมทางการตลาด ปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาด โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตรายย่อย จำนวน 5 ราย บริษัท 4 ราย พ่อค้าขายปลีก 15 ราย และพ่อค้าขายส่งจำนวน 15 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ผลิตรายย่อยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 248,000 บาทต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยจากการผลิตไก่กระทง 172,000 บาทต่อเดือน มีการลงทุนเองและกู้บางส่วน ผู้ผลิตรายย่อยสามารถผลิตไก่กระทงได้เฉลี่ย 47.8 รุ่น ราคาขายเฉลี่ย 34.8 บาทต่อกิโลกรัม พันธุ์ไก่ที่นิยมเลี้ยงมากที่สุดคือพันธุ์รอสส์ (Ross I) ในขณะที่บริษัทนิยมผลิตไก่กระทงพันธุ์อาร์เบอร์ เอเคอร์ ผลิตเฉลี่ย 47,500 ตัวต่อสัปดาห์ ราคาขายเฉลี่ยของบริษัท 34.5 บาทต่อกิโลกรัม ในส่วนของพ่อค้าปลีก พบว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนเท่ากับ 14,933.3 บาทต่อเดือน รายได้จากเลี้ยงไก่กระทงเฉลี่ย 12,200 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองและกู้ยืม

บางส่วน ราคาซื้อไก่กระทงเฉลี่ย 43.1 บาทต่อกิโลกรัม ซื้อไก่เฉลี่ย 2,480 กิโลกรัมต่อเดือน ราคาขายเฉลี่ย 54.8 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนพ่อค้าส่งมีรายได้เฉลี่ยจากธุรกิจไก่กระทง 13,466.7 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองและกู้ยืมบางส่วน ราคาซื้อไก่กระทงเฉลี่ย 35.6 บาทต่อกิโลกรัม ซื้อไก่เฉลี่ย 11,473.3 กิโลกรัมต่อเดือน ราคาขายเฉลี่ย 43.8บาทต่อกิโลกรัม

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถระบุปัญหาและอุปสรรคของการตลาด คือ 1) ปัญหาด้านความผันผวนของราคา 2) ราคาขึ้นอยู่กับภาวะของตลาด 3) ปัญหาจากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ผลิตรายย่อย พ่อค้าปลีก และพ่อค้าส่ง 4) ขาดการส่งเสริมจากภาครัฐ 5) ปัญหาจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุง ระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีวิจัยไว้ดังนี้

3.1 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ 2 ประเภท คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ดังนี้

1) ข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นการศึกษาจากข้อมูลที่มีผู้ศึกษาและรวบรวมไว้แล้ว ในเรื่องของทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน และองค์ความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับไก่กระทุง และการจัดการ เช่น ความรู้โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับไก่กระทุง สถานการณ์การเลี้ยงและการผลิต ไก่กระทุงในประเทศไทย พันธุ์ไก่กระทุงที่นิยมเลี้ยง การจัดการด้านการเลี้ยงไก่กระทุง ระบบของ โรงเรือนเลี้ยงไก่ รูปแบบของการเลี้ยงไก่กระทุง วิธีการตลาดไก่กระทุง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเอกสารรายงานวิจัย บทความวิจัย ภาคนิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสาร เอกสารวิชาการต่าง ๆ ซึ่งค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หอสมุดคุณหญิงหลงอรรถกระวีสุนทร ห้องสมุดคณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กรมปศุสัตว์ รวมถึงการสืบค้นข้อมูลจากเครือข่าย อินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลทุติยภูมิที่ได้เก็บรวบรวมนี้จะได้ใช้เป็นกรอบและแนวคิดในแนวทางการศึกษาต่อไป

2) ข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมในระดับภาคสนาม (Field Survey) ก็จากเกษตรกร ที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) พื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยใช้ข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อที่ได้รับรองมาตรฐาน ฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ ประจำเดือนตุลาคม 2551 – พฤศจิกายน 2553 โดยเลือกอำเภอในจังหวัด ตรังที่มีการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาและเลี้ยงแบบโรงเรือนระบบปิด (Evaporative System : EVAP) และมีจำนวนการเลี้ยงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอรัษฎา และอำเภอห้วยยอด จังหวัด ตรัง

2.2) ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทรงระบบประกันราคาและเลี้ยงแบบโรงเรือนระบบปิด ที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ ประจำปีเดือนตุลาคม 2551 – พฤศจิกายน 2553 โดยเก็บทุกหน่วยประชากรคือทุกราย (Census) ในพื้นที่อำเภอรัญญา และอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 40 ราย จากอำเภอรัญญา 28 ราย และจากอำเภอห้วยยอด 12 ราย (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามอำเภอในจังหวัดตรัง

พื้นที่ศึกษา	จำนวนเกษตรกร (ราย)
อำเภอรัญญา	28
อำเภอห้วยยอด	12
รวม	40

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตรัง, 2553

2.3) การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรด้วยการสัมภาษณ์รายบุคคล (Personal Interview) โดยใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) ซึ่งแนวคำถามในแบบสอบถามโดยสังเขป มีดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวกที่ 1)

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทรงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง เช่น สถานภาพทางครอบครัว อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภาระหนี้สิน เป็นต้น
- ส่วนที่ 2 การจัดการเลี้ยงไก่กระทรงในระบบประกันราคา เช่น พื้นที่โรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่กระทรง จำนวนไก่ที่เข้าเลี้ยง ระยะเวลาเลี้ยงเฉลี่ยต่อรุ่น และแรงงานในการเลี้ยงไก่กระทรง เป็นต้น
- ส่วนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทรงระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา เช่น เงินลงทุนเริ่มแรก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทรง เป็นต้น
- ส่วนที่ 4 สภาพปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่กระทรงระบบประกันราคา เช่น ปัญหาด้านการจัดการในการเลี้ยง ราคา และคุณภาพของปัจจัยการผลิต เป็นต้น

2.4) การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทดสอบความตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ไปทดลองสัมภาษณ์ผู้ตอบคำถามในพื้นที่ที่จะไปสัมภาษณ์จริง เพื่อทดสอบความยากง่าย ความเข้าใจ และความสามารถนำไปใช้ได้จริง รวมถึงเวลาที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ แล้วนำข้อบกพร่องเหล่านั้นมาปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นก่อนการสัมภาษณ์จริง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์ และได้ตรวจทานความถูกต้องของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้สถิติอย่างง่าย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าสัดส่วน (Ratio) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ (1) สภาพทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง (2) การจัดการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง และ (3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost-Return Analysis) จากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา มีรายละเอียดดังนี้

(1) ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต (Total Cost : TC) คือ รายจ่ายที่เกิดขึ้นในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร (Variable Cost : VC) และต้นทุนคงที่ (Fixed Cost : FC)

1.1 ต้นทุนผันแปร คือ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่อาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์ไก่ อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ กระแสไฟฟ้า แรงงาน น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด เช่น ค่าพันธุ์ไก่กระทุง ค่าอาหาร ค่าไฟฟ้า ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าจ้างแรงงาน ค่าใช้จ่ายวัสดุรองพื้นคอก ค่าแก๊ส ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องจักร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น
- ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด เช่น ค่าแรงงานในครัวเรือน และค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายผันแปร

1.2 ต้นทุนคงที่ คือ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดจากการใช้ปัจจัยคงที่ ซึ่งในการผลิตจะมีต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นและจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ในจำนวนที่คงที่

เสมอ โดยไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต และต้นทุนคงที่จะเกิดขึ้นในระยะสั้นเท่านั้น โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด เช่น ดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก ค่าภาษีโรงเรือน เป็นต้น

- ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด เช่น ค่าเสื่อมสาธารณูปโภค (ค่าปรับปรุงที่ดินเริ่มแรก การจัดทำถนนทางเข้าฟาร์ม การติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในและภายนอกฟาร์ม) ค่าเสื่อมโรงเรือน ค่าเสื่อมอาคารและสิ่งปลูกสร้างภายในฟาร์ม (โรงเก็บอาหาร บ้านพักคนงาน เตาเผาซาก ประตูและรั้วลวดหนาม รวมถึงตาข่ายในล่อนล้อมรอบฟาร์ม) ค่าเสื่อมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่กระตัง ค่าเสื่อมอุปกรณ์ระบบ EVAP ค่าเสื่อมเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดิน และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนเริ่มแรก เป็นต้น

การหาค่าเสื่อมราคาวัสดุอุปกรณ์ หรือค่าเสื่อมโรงเรือน จะใช้วิธีการคำนวณแบบเส้นตรง (Straight Line Method) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$D_s = (OC - SV) / L$$

$$D_s = \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปีที่คิดโดยวิธีเส้นตรง}$$

$$OC = \text{มูลค่าทรัพย์สินเมื่อซื้อ}$$

$$SV = \text{มูลค่าซาก}$$

$$L = \text{อายุการใช้งานของทรัพย์สิน}$$

ค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) คือ รายได้ที่จะได้รับจากกิจกรรมอย่างหนึ่ง แต่ไม่ได้รับเพราะไม่ได้ทำกิจกรรมนั้น ผู้ประกอบการกลับไปทำกิจกรรมอย่างอื่นแทน (จรรยา เพชรรัตน์, 2546)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ค่าเสียโอกาสของเกษตรกรประกอบด้วย ค่าเสียโอกาสในการใช้ปัจจัยประเภทที่ดิน แรงงานในครัวเรือน เงินทุนของตนเองสำหรับการลงทุนเริ่มแรก และเงินทุนของตนเองสำหรับการซื้อปัจจัยการผลิต มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

(1) ค่าเสียโอกาสในการใช้ปัจจัยการผลิตประเภทที่ดิน

การคิดค่าเสียโอกาสของที่ดิน เช่น เกษตรกรมีที่ดิน 1 แปลง จำนวน 4 ไร่ ถ้าปลูกฝรั่ง จะมีรายได้จากการปลูกฝรั่ง 35,000 บาทต่อปี แต่เกษตรกรตัดสินใจเลือกทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระตัง จึงมีค่าเสียโอกาสของที่ดินเท่ากับ 35,000 บาทต่อปี หากการเลี้ยงไก่กระตัง เกษตรกรสามารถเลี้ยงไก่ได้จำนวน 6 รุ่นต่อปี ใช้พื้นที่เลี้ยงไก่ 800 ตารางเมตร ค่าเสียโอกาสของที่ดินจะเท่ากับ 5,833 บาทต่อรุ่น หรือเท่ากับ 7.29 บาทต่อตารางเมตร

(2) ค่าเสียโอกาสของแรงงานในครัวเรือน

จรรยา เพชรรัตน์ (2546) กล่าวว่า การคิดค่าเสียโอกาสของแรงงานในครัวเรือนใช้หลักการคือ “ถ้าไม่ทำงานในกิจการของตนเอง แต่ไปรับจ้างทำงานในกิจการของคนอื่นจะมีรายได้เท่าไร” ซึ่งในการคิดค่าแรง หน่วยของแรงงานจะเป็น คน-วัน (Man-day) โดย 1 คน-วัน คือ คนปกติ 1 คน ทำงาน 8 ชั่วโมง โดยอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในจังหวัดตรังในปี พ.ศ. 2553 เท่ากับ 162 บาทต่อวัน หรือชั่วโมงละ 20.25 บาท (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน, 2553) ตัวอย่างเช่น ในการเลี้ยงไก่กระทงมีการใช้แรงงานในครอบครัว 2 คน ทำงานโดยเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมงต่อคน เป็นระยะเวลา 35 วันต่อการเลี้ยงไก่ 1 รุ่น สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{เวลาที่ใช้ทั้งหมด} &= 2 \text{ คน} \times 6 \text{ ชม./วัน} \times 35 \text{ วัน} \\ &= 420 \text{ ชั่วโมง} \\ \text{ค่าแรงงานที่ต้องจ่าย} &= 420 \times 20.25 \text{ บาท} \\ &= 8,505 \text{ บาทต่อรุ่น} \end{aligned}$$

(3) ค่าเสียโอกาสเงินทุนของตนเองสำหรับการลงทุนเริ่มแรก

การคิดค่าเสียโอกาสเงินทุนของตนเองสำหรับการลงทุนเริ่มแรก คือ การที่เกษตรกรเสียโอกาสที่ได้รับผลตอบแทนทางอื่นจากเงินทุนของตนเอง เช่น กรณีเกษตรกรใช้เงินทุนของตนเองสำหรับการก่อสร้างโรงเรือน และองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในฟาร์ม มีการใช้เงินทุนทั้งสิ้น 500,000 บาท หากเกษตรกรรายนี้ไม่ใช้เงินจำนวนนี้ จะนำเงินที่มีไปฝากธนาคารแทน ดังนั้นค่าเสียโอกาสของเงินทุนคิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่จะได้รับในขณะนั้น (ร้อยละ 3)

(4) ค่าเสียโอกาสเงินทุนของตนเองสำหรับการซื้อปัจจัยการผลิต

การคิดค่าเสียโอกาสเงินทุนของตนเองสำหรับการซื้อปัจจัยการผลิต ใช้หลักการเดียวกันกับการคิดค่าเสียโอกาสเงินทุนของตนเองสำหรับการลงทุนเริ่มแรก

1.3 ต้นทุนทั้งหมด (Total Cost : TC) เป็นต้นทุนทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตได้จากผลรวมของต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

$$TC = TFC + TVC$$

โดยที่ $TC =$ ต้นทุนรวม (Total Cost)

$TVC =$ ต้นทุนผันแปรรวม (Total Variable Cost) ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด

$TFC =$ ต้นทุนคงที่รวม (Total Fixed Cost) ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด

(2) ผลตอบแทนหรือรายได้จากการผลิต

ผลตอบแทนหรือรายได้จากการผลิต คือ มูลค่าของผลผลิตจากฟาร์มในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนด ซึ่งจะรวมรายได้ที่เป็นเงินสด ได้จากผลผลิตคูณด้วยราคาขายต่อหน่วย มูลค่าผลผลิตที่ใช้บริโภคในครัวเรือน มูลค่าผลผลิตที่แจกจ่ายบุคคลอื่นๆ และมูลค่าผลผลิตที่ใช้สำหรับค่าจ้างที่ไม่เป็นเงินสด

2.1 รายได้จากการผลิต (Total Revenue : TR) คือผลคูณระหว่างราคาผลผลิตกับปริมาณผลผลิตรวมที่ผลิตได้ หรือ

$$TR = P \times Q$$

โดยที่

$$TR = \text{รายรับรวม}$$

$$P = \text{ราคาสินค้า}$$

$$Q = \text{ปริมาณผลผลิตทั้งหมด}$$

2.2 รายได้สุทธิ (Net Return : NR) คือรายได้จากการผลิตเหนือต้นทุนผันแปร หรือ $NR = TR - TVC$

2.3 กำไรสุทธิ (Net Profit : NP) คือรายได้จากการผลิตเหนือต้นทุนทั้งหมด หรือ $NP = TR - TC$

(3) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Analysis)

เป็นการนำต้นทุนการผลิตทั้งหมด ราคาผลผลิตต่อหน่วยและพื้นที่มาวิเคราะห์หาราคาคู่ทุน (Break-Even Price) และวิเคราะห์หาผลผลิตคุ้มทุน (Break-Even Yield)

3.1 ราคาคุ้มทุน (Break-Even Price) แสดงถึงระดับราคาเป็นบาทต่อกิโลกรัม ณ ระดับผลผลิตต่อตารางเมตรต่อไร่ ซึ่งมีผลทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดพอดี สูตรในการคำนวณคือ

$$\text{ราคาคู่ทุน} = \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด}}{\text{ผลผลิตต่อตารางเมตรต่อไร่}}$$

3.2 ผลผลิตคุ้มทุน (Break-Even Yield) แสดงถึงผลผลิตต่อตารางเมตรต่อไร่ ณ ระดับราคาผลผลิตที่กำหนดให้ ที่ทำให้มูลค่าผลผลิตหรือรายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดพอดี สูตรในการคำนวณคือ

$$\text{ผลผลิตคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด}}{\text{ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัม}}$$

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาและอภิปรายผล โดยแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

4.2 การจัดการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

4.3 ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา

4.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

4.1 ลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา

4.1.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกร

ลักษณะทางสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา จำนวนสมาชิกในครอบครัวและสมาชิกที่ช่วยงานฟาร์ม ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้ (ตารางที่ 4.1)

1) เพศ

เกษตรกรโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 เป็นเพศชาย และร้อยละ 7.5 เป็นเพศหญิง จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงไก่กระทุงในโรงเรือนระบบปิด เป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานและทักษะเฉพาะทาง เช่น การควบคุมการทำงานของโรงเรือนระบบปิด จึงมีความเหมาะสมกับเพศชายมากกว่าเพศหญิง

2) อายุ

เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 41.1 ปี โดยพบว่าร้อยละ 40 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 25 เท่ากัน มีอายุระหว่าง 36-45 ปี และ 46-55 ปี และร้อยละ 10 มีอายุมากกว่า 55 ปี จะเห็นได้ว่าอายุเฉลี่ยเป็นช่วงอายุในวัยทำงาน

3) สถานภาพสมรส

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.5 มีสถานภาพสมรส และมีเพียงร้อยละ 12.5 มีสถานภาพโสด จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงไก่กระทุงเป็นอาชีพที่ต้องการความเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ

และผู้เลี้ยงจะต้องอยู่ประจำฟาร์ม รวมทั้งการทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระทงมีความต้องการแรงงานมาก จึงเหมาะกับผู้ที่มีการอบรมแล้ว เพื่อช่วยกันทำงานในครอบครัว

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคา

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	37	92.5
- หญิง	3	7.5
อายุ (ปี)		
- 25 – 35	16	40.0
- 36 – 45	10	25.0
- 46 – 55	10	25.0
- > 55	4	10.0
เฉลี่ย	41.1	
สถานภาพสมรส		
- โสด	5	12.5
- สมรส	35	87.5
ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	10	25.0
- มัธยมศึกษาตอนต้น	10	25.0
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	10	25.0
- ปวส./อนุปริญญา	3	7.5
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	7	17.5
ศาสนา		
- พุทธ	39	97.5
- อิสลาม	1	2.5
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
- 1-3	11	27.5
- 4-6	28	70.0
- > 6	1	2.5
เฉลี่ย	4.1	

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทางสังคมของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยเลี้ยงไก่กระต๊อบ (คน)		
- 1-2	33	82.5
- 3-4	6	15.0
- > 4	1	2.5
เฉลี่ย	2.0	

4) ระดับการศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75 มีการศึกษาไม่เกินระดับปวส./อนุปริญญา รองลงมาร้อยละ 17.5 คือระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และร้อยละ 7.5 คือระดับ ปวส./อนุปริญญา จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีระดับการศึกษาไม่สูงเนื่องจากการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคาเป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เป็นเจ้าของกิจการโดยการสนับสนุนด้านองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิต และการตลาดจากบริษัท ซึ่งเกษตรกรที่มีเงินลงทุนเพียงพอ สามารถเข้ามาประกอบกิจการได้ โดยไม่ยาก

5) การนับถือศาสนา

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 97.5 นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ 2.5 นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลประชากรของจังหวัดตรังส่วนใหญ่มีการนับถือศาสนาพุทธมากที่สุด

6) จำนวนสมาชิกในครอบครัวและสมาชิกที่ช่วยงานฟาร์ม

เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.1 คน โดยพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 70 มีจำนวนสมาชิก 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 27.5 มีจำนวนสมาชิก 1-3 คน และร้อยละ 2.5 มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 6 คน สำหรับสมาชิกในครอบครัวที่ช่วยเลี้ยงไก่กระต๊อบเฉลี่ยเท่ากับ 2 คน โดยพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 82.5 มีจำนวนสมาชิกช่วยงาน 1-2 คน รองลงมา ร้อยละ 15 มีจำนวนสมาชิกช่วยงาน 3-4 คน และร้อยละ 2.5 มีจำนวนสมาชิกช่วยงานมากกว่า 4 คน

4.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ผลการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วย อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน การถือครองที่ดินที่ใช้เลี้ยงไก่กระตัง ภาวะหนี้สินในการประกอบกิจการ และแหล่งเงินทุนในการประกอบกิจการ ซึ่งผลการศึกษา มีดังนี้ (ตารางที่ 4.2)

1) อาชีพ

การประกอบอาชีพของเกษตรกรได้แก่ การประกอบอาชีพอาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระตังระบบประกันราคา อาชีพหลัก และอาชีพรอง ซึ่งผลการศึกษา มีดังนี้

1.1) อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระตังของเกษตรกร

ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการเลี้ยงไก่กระตัง เกษตรกรร้อยละ 45 มีอาชีพเดิมในการทำสวนยางพารา รองลงมา ร้อยละ 27.5 คือมีอาชีพรับจ้าง ส่วนที่เหลือร้อยละ 27.5 คืออาชีพอื่น ๆ รวมกัน เช่น พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระตังระบบประกันราคา

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระตัง		
- สวนยางพารา	18	45.0
- รับจ้าง	11	27.5
- พนักงานบริษัท	5	12.5
- ธุรกิจส่วนตัว	4	10.0
- รับราชการ	2	5.0
อาชีพหลัก		
- ทำสวนยางพารา	10	25.0
- ทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระตัง	29	72.5
- รับราชการ	1	2.5
อาชีพรอง		
- มี	35	87.5
- ไม่มี	5	12.5

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
อาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระทุง		
- สวนยางพารา	18	45.0
- รับจ้าง	11	27.5
- พนักงานบริษัท	5	12.5
- ธุรกิจส่วนตัว	4	10.0
- รับราชการ	2	5.0
อาชีพหลัก		
- ทำสวนยางพารา	10	25.0
- ทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระทุง	29	72.5
- รับราชการ	1	2.5
อาชีพรอง		
- มี	35	87.5
- ไม่มี	5	12.5
ลักษณะอาชีพรอง	(n = 35)	
- สวนยางพารา	13	37.1
- ฟาร์มเลี้ยงไก่กระทุง	11	31.4
- สวนปาล์ม สวนผลไม้	5	14.3
- ธุรกิจส่วนตัว	3	8.6
- รับจ้าง	3	8.6
รายได้จากอาชีพเดิม (บาทต่อเดือน)		
- ≤ 10,000	14	35.0
- 10,001-20,000	14	35.0
- 20,001-30,000	8	20.0
- > 30,000	4	10.0
เฉลี่ย	18,487.8	

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
รายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือน (บาทต่อเดือน)		
- < 10,000	3	7.5
- 10,000-30,000	15	37.5
- 30,001-50,000	12	30.0
- > 50,000	10	25.0
เฉลี่ย	43,325.0	
รายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือน (บาทต่อเดือน)	(n = 35)	
- < 10,000	8	22.9
- 10,000-30,000	18	51.4
- 30,001-50,000	4	11.4
- > 50,000	5	14.3
เฉลี่ย	29,200.0	
การถือครองที่ดินสำหรับเลี้ยงไก่กระทุง		
- ของตนเอง	40	100
พื้นที่ถือครอง (ไร่)		
- 1-3	30	75.0
- 4-6	7	17.5
- > 6	3	7.5
เฉลี่ย	2.9	
ภาระหนี้สินในปัจจุบัน		
- มี	27	67.5
- ไม่มี	13	32.5

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
จำนวนหนี้สินในปัจจุบัน (บาท)	(n = 27)	
- 200,000-400,000	13	48.1
- 400,001-600,000	4	14.8
- 600,001-800,000	2	7.4
- 800,001-1,000,000	1	3.7
- > 1,000,000	7	25.9
เฉลี่ย	768,518.5	
แหล่งเงินทุน*	(n=27)	
- ธ.ก.ส.	17	63.0
- ญาติพี่น้อง	11	40.7
- แหล่งเงินทุนนอกระบบ	5	18.5
- สหกรณ์การเกษตร	4	14.8
- ธนาคารพาณิชย์	2	7.4
การกู้เงินเพื่อใช้เป็นต้นทุนสำหรับการเลี้ยงไก่เริ่มแรก		
- กู้	29	72.5
- ไม่กู้	11	27.5
จำนวนเงินกู้สำหรับลงทุนเริ่มแรก	(n = 29)	
- ≤ 100,000	2	6.9
- 100,001-500,000	14	48.3
- 500,001-1,000,000	11	37.9
- > 1,000,000	2	6.9
เฉลี่ย	553,448.3	
แหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุนเริ่มแรก*	(n = 29)	
- ธ.ก.ส.	21	72.4
- ธนาคารพาณิชย์	4	13.8
- ญาติพี่น้อง	1	3.4
- สหกรณ์การเกษตร	7	24.1
- สหกรณ์ตำรวจ	1	3.4

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
การกู้เงินซื้อปัจจัยการผลิตในรุ่นที่ผ่านมา - ไม่กู้	40	100.0
วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ * - สร้างโรงเรือนระบบปิด (EVAP) - ซื้อเครื่องมือเครื่องจักร เช่น เครื่องปั่นไฟ ติดตั้งระบบการให้อาหารอัตโนมัติ ฯลฯ - ซื้ออุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงไก่กระต๊อบ เช่น ถัง อาหาร ถาดอาหาร ถังน้ำ ฯลฯ - ซื้อปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร วัคซีน เวชภัณฑ์ แกลบ แก๊ส ฯลฯ - ซื้อที่ดินเพื่อการเลี้ยงไก่กระต๊อบ	(n=30) 29 28 27 7 2	 96.7 93.3 90.0 23.3 6.7
วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมในด้านอื่น ๆ * - เพื่อใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน - ซื้อรถยนต์/จักรยานยนต์ - เพื่อทำการเกษตร - เพื่อการรักษาบุตร - เพื่อการรักษาพยาบาล	(n=7) 5 3 3 2 2	 71.4 42.9 42.9 28.6 28.6

หมายเหตุ : *ผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.2) อาชีพหลักและอาชีพรองของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 ทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระต๊อบเป็นอาชีพหลัก รองลงมาร้อยละ 25 ทำสวนยางพารา และร้อยละ 2.5 รับราชการ ส่วนอาชีพรองพบว่า เกษตรกรร้อยละ 12.5 ไม่มีอาชีพรอง ร้อยละ 87.5 มีอาชีพรอง โดยร้อยละ 37.1 ทำสวนยางพาราเป็นอาชีพรอง รองลงมาร้อยละ 31.4 ทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระต๊อบ และร้อยละ 14.3 ทำสวนปาล์มหรือสวนผลไม้เป็นอาชีพรอง และร้อยละ 17.2 คืออาชีพอื่น ๆ รวมกัน เช่น ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง

2) รายได้ของเกษตรกร

รายได้ของเกษตรกร ได้แก่ รายได้จากอาชีพเดิม รายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือน และรายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือน ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

2.1) รายได้จากอาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระทง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยของอาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระทงเท่ากับ 18,487.8 บาทต่อเดือน โดยร้อยละ 35 เท่ากัน มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และมีรายได้ในช่วง 10,001-20,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 20 มีรายได้ในช่วง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 10 มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน

2.2) รายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือน

รายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือน หมายถึง รายได้ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพหลักของสมาชิกทุกคนที่อยู่ในครอบครัว โดยผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 43,325 บาทต่อเดือน โดยร้อยละ 37.5 มีรายได้ในช่วง 10,000-30,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 30 มีรายได้ในช่วง 30,001-50,000 บาทต่อเดือน

2.3) รายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือน

รายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือน หมายถึง รายได้ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพรองของสมาชิกทุกคนที่อยู่ในครอบครัว โดยผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 29,200 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.4 มีรายได้ในช่วง 10,000-30,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 22.9 มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

3) การถือครองที่ดินสำหรับเลี้ยงไก่กระทง

เกษตรกรมีการถือครองที่ดินสำหรับใช้เลี้ยงไก่กระทงเป็นของตนเองทั้งหมด โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 2.9 ไร่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 75 มีพื้นที่ถือครอง 1-3 ไร่ รองลงมาร้อยละ 17.5 จำนวน 4-6 ไร่ และร้อยละ 7.5 มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 6 ไร่ ในการเลี้ยงไก่กระทงนอกจากเกษตรกรจะได้ใช้ที่ดินในการสร้างโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่แล้ว ยังใช้ประโยชน์จากที่ดินในการสร้างโรงเก็บอาหาร เต้าเผาซาก และบ้านพักพร้อมบริเวณบ้านพักด้วยเช่นกัน

4) ภาวะหนี้สินของเกษตรกร

การศึกษาเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของเกษตรกร ประกอบด้วย ภาวะหนี้สินในปัจจุบัน การกู้เงินเพื่อใช้เป็นต้นทุนสำหรับการเลี้ยงไก่กระทงเริ่มแรก และวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

4.1) ภาวะหนี้สินในปัจจุบันของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 67.5 มีหนี้สิน และร้อยละ 32.5 ไม่มีหนี้สิน โดยเกษตรกรมีหนี้สินเฉลี่ย 768,518.5 บาท ร้อยละ 48.1 มีหนี้สิน 200,000-400,000 บาท รองลงมาร้อยละ 25.9 มีหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 63 ใช้แหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. รองลงมาร้อยละ 40.7 จากธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 18.5 จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 14.8 จากแหล่งเงินกู้้นอกระบบ และร้อยละ 7.4 จากญาติพี่น้อง จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า ภาวะหนี้สินของเกษตรกรเป็นภาวะหนี้สินรวมที่เกิดจากการกู้ยืมเพื่อลงทุนเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาและภาวะหนี้ด้านอื่น ๆ

4.2) การกู้เงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนเริ่มแรกสำหรับการเลี้ยงไก่กระทง

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 มีการกู้เงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนเริ่มแรกสำหรับการลงทุนเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคา และร้อยละ 27.5 ไม่มีการกู้ โดยเกษตรกรมีการกู้เงินสำหรับลงทุนเริ่มแรกเฉลี่ยเท่ากับ 553,448.3 บาท ร้อยละ 48.3 มีการกู้เงิน 100,001-500,000 บาท เกษตรกรร้อยละ 72.4 กู้มาจาก ธ.ก.ส. รองลงมาร้อยละ 24.1 กู้จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 13.8 กู้จากธนาคารพาณิชย์ และอื่น ๆ เช่น สหกรณ์ตำรวจและญาติพี่น้อง

สำหรับการกู้เงินเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตไก่กระทงของเกษตรกรในรุ่นที่ผ่านมาพบว่า ไม่มีการกู้ซื้อปัจจัยการผลิต เพราะการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาผู้เลี้ยงจะต้องซื้อปัจจัยการผลิตเช่น ลูกไก่ อาหาร และวัคซีน-เวชภัณฑ์ต่าง ๆ จากบริษัทที่ตนประกันราคาแต่จะมีการหักค่าใช้จ่ายภายหลังจากการจำหน่ายไก่กระทงในแต่ละรุ่นเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น ดังนั้นเกษตรกรจึงไม่มีการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตไก่กระทงในรุ่นที่ผ่านมา

4.3) วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน

การกู้ยืมเงินของเกษตรกร สามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์ 2 ประเด็น คือ การกู้ที่เกี่ยวข้องกับเลี้ยงไก่กระทง และการกู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเลี้ยงไก่กระทง

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการกู้ที่เกี่ยวข้องกับเลี้ยงไก่กระทงส่วนใหญ่ร้อยละ 96.7 กู้ยืมเงินเพื่อสร้างโรงเรือนระบบปิด รองลงมาร้อยละ 93.3 กู้ยืมเงินซื้อเครื่องมือเครื่องจักร เช่น เครื่องปั่นไฟ เครื่องฉีบน้ำแรงดัน ฯลฯ ร้อยละ 90 กู้ยืมเงินซื้ออุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงไก่กระทง เช่น ถังอาหาร ถาดอาหาร ถังน้ำ ฯลฯ ร้อยละ 23.3 กู้ยืมเงินซื้อปัจจัย

การผลิต เช่น อาหาร วัคซีน เวชภัณฑ์ แกลบ แก๊ส ฯลฯ และร้อยละ 6.7 กู้ยืมเงินซื้อที่ดิน เพื่อการเลี้ยงไก่กระทง ในขณะที่การกู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเลี้ยงไก่กระทงพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.4 เพื่อใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน และรองลงมาร้อยละ 42.9 เท่ากัน คือเพื่อซื้อรถยนต์/จักรยานยนต์ และเพื่อทำการเกษตร เช่นทำสวนผลไม้

4.2 การจัดการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมาของเกษตรกร ได้นำเสนอข้อมูลประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต การจัดการด้านการเลี้ยง และการจัดการด้านการผลิตและผลผลิตไก่กระทงระบบประกันราคา

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของการผลิตไก่กระทงระบบประกันราคา

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตไก่กระทงระบบประกันราคาของเกษตรกร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการเลี้ยง บริษัทที่เกษตรกรเลือกประกันราคา และที่ตั้งโรงเรือนเลี้ยงไก่กระทง ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้ (ตารางที่ 4.3)

1) ประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่กระทง

เกษตรกรมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่กระทงเฉลี่ย 5 ปี โดยร้อยละ 45 มีประสิทธิภาพในการเลี้ยง 1-5 ปี รองลงมาร้อยละ 40 มีประสิทธิภาพในการเลี้ยง 6-10 ปี และอื่น ๆ รวมกันร้อยละ 14.5 เช่น มีประสิทธิภาพการเลี้ยงน้อยกว่า 1 ปี และมากกว่า 10 ปี มีการเลี้ยงไก่มาแล้วทั้งหมดเฉลี่ย 27.7 รุ่น โดยเกษตรกรครึ่งหนึ่งเลี้ยงมาแล้ว 1-20 รุ่น สำหรับจำนวนรุ่นที่เลี้ยงต่อปี พบว่า มีการเลี้ยงเฉลี่ย 5.5 รุ่น โดยร้อยละ 45 มีการเลี้ยงไก่ 5.6-6.0 รุ่นต่อปี จะเห็นได้ว่า เกษตรกรรายใหม่ให้ความสนใจในการลงทุนเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไม่มากนัก สำหรับจำนวนรุ่นในการเลี้ยงไก่เฉลี่ยของเกษตรกรจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการจัดการด้านการตลาด หรือสภาพคล่องของบริษัทที่เกษตรกรประกันราคา รวมทั้งฟาร์มของเกษตรกรจะต้องมีความพร้อมสำหรับการลงไก่ในรุ่นต่อไปด้วย เช่น โภชนาไก่ออกจากโรงเรือนให้เร็วที่สุด หลังจากนั้นจึงทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรงเรือน และพักเล้าตามระยะเวลาที่กำหนดของกรมปศุสัตว์ แต่หากฟาร์มเกิดโรคระบาดอาจทำให้เสียเวลาในการพักเล้ามากกว่าเดิม ซึ่งจะส่งผลให้จำนวนรุ่นในการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อปีของเกษตรกรลดลง

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเลี้ยงไก่กระตงระบบประกันราคาของเกษตรกร

รายการ	จำนวน(n = 40)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่กระตง (ปี)		
- < 1	5	12.5
- 1-5	18	45.0
- 6-10	16	40.0
- > 10	1	2.5
เฉลี่ย	5.0	
จำนวนรุ่นที่เลี้ยงมาแล้ว		
- 1-20	20	50.0
- 21-40	9	22.5
- > 40	11	27.5
เฉลี่ย	27.7	
จำนวนรุ่นที่เลี้ยงไก่ต่อปี		
- 4.0-4.5	2	5.0
- 4.6-5.0	7	17.5
- 5.1-5.5	13	32.5
- 5.6-6.0	18	45.0
เฉลี่ย	5.5	
บริษัทที่เกษตรกรเลือกประกันราคาไก่กระตง		
- สรวีฟาร์ม	21	52.5
- หมั่นค้าปศุภัณฑ์ฟาร์ม	7	17.5
- ภาคใต้ค้าสัตว์	4	10.0
- ศิโรจน์	4	10.0
- เพิ่มพูนโภคภัณฑ์	4	10.0
ระยะเวลาที่เลี้ยงไก่กระตงกับบริษัทแห่งนี้ (ปี)		
- 0-2	13	32.5
- 3-4	25	62.5
- > 4	2	5.0
เฉลี่ย	2.2	

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเลี้ยงไก่กระทรงระบบประกันราคาของเกษตรกร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
เหตุผลที่เกษตรกรเลือกบริษัทดังกล่าว		
- พอใจเงื่อนไขและผลตอบแทน	15	37.5
- ญาติแนะนำ	11	27.5
- เพื่อนแนะนำ	8	20.0
- พอใจการทำงานของบริษัท/บริษัทมั่นคง	6	15.0
เนื้อที่ตั้งโรงเรือน (ไร่)		
- 1-2	30	75.0
- 3-4	10	25.0
เฉลี่ย	2.1	
มูลค่าที่ดินที่ตั้งโรงเรือน (บาท)		
- ≤ 100,000	7	17.5
- 100,001-400,000	25	62.5
- 400,001-800,000	8	20.0
เฉลี่ย	338,750	

2) บริษัทที่เกษตรกรเลือกประกันราคาไก่กระทรง

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 52.5 เลือกประกันราคาไก่กระทรงกับ สรวิฟาร์ม รองลงมาร้อยละ 17.5 คือ หมั่นคำปศุภัณฑ์ฟาร์ม และร้อยละ 10 เท่ากัน คือ ภาคใต้ คำสัตว์ ศิโรจน์ และเพิ่มพูน โภกภัณฑ์ โดยระยะเวลาในการเลี้ยงไก่กระทรงกับแต่ละบริษัทเฉลี่ย 2.2 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 เลี้ยงกับแต่ละบริษัทมาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี รองลงมาร้อยละ 32.5 ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีเพียงร้อยละ 5 ที่เลี้ยงกับบริษัทเป็นระยะเวลา 6-10 ปี

สำหรับเหตุผลที่เกษตรกรเลือกบริษัทดังกล่าว ร้อยละ 37.5 พอใจในเงื่อนไขและผลตอบแทน รองลงมาร้อยละ 27.5 เพราะญาติแนะนำ ร้อยละ 20 เพราะเพื่อนแนะนำ และร้อยละ 15 เพราะพอใจการทำงานของบริษัทรวมทั้งมั่นใจว่าบริษัทมีความมั่นคง จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าเกษตรกรพอใจในเงื่อนไขและผลตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศศิครา ชูประเสริฐ (2546) เรื่อง การเปรียบเทียบการจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทและการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับนายทุนในจังหวัดอุดรธานี ปี 2544 และพัชรินทร์ ก้อนทอง (2550) เรื่อง การตัดสินใจของเกษตรกรต่อการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกัน

ราคา: กรณีศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งมีเกษตรกรหลายรายที่เปลี่ยนจากการเลี้ยงไก่กระทงในรูปแบบจ้างเลี้ยงกับบริษัทมาเป็นระบบการเลี้ยงแบบประกันราคาซึ่งให้ผลตอบแทนดีกว่า และมีการพิจารณาเปรียบเทียบผลตอบแทนจากแต่ละบริษัทก่อนทำการตัดสินใจ

3) เนื้อที่ตั้งโรงเรือนเลี้ยงไก่กระทง

เกษตรกรมีเนื้อที่ตั้งโรงเรือนเฉลี่ย 2.1 ไร่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 75 มีที่ตั้งโรงเรือน 1-2 ไร่ และร้อยละ 25 มีที่ตั้งโรงเรือน 3-4 ไร่ คิดเป็นมูลค่าที่ดินที่ตั้งโรงเรือนเฉลี่ย 338,750 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 มีมูลค่าที่ดินที่ตั้งโรงเรือน 100,001-400,000 บาท ซึ่งมูลค่าของที่ดินที่ตั้งโรงเรือนจะแตกต่างกันตามขนาดเนื้อที่และที่ตั้ง

4.2.2 การจัดการด้านการเลี้ยง

การจัดการด้านการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาของเกษตรกร มีผลการศึกษา ดังนี้ (ตารางที่ 4.4)

1) พื้นที่โรงเรือน จำนวนไก่ที่เข้าเลี้ยง ระยะเวลาการเลี้ยงและการพักเลี้ยง

พื้นที่เฉลี่ยโรงเรือนเลี้ยงไก่กระทงของเกษตรกรที่ใช้ในปัจจุบันเท่ากับ 771.4 ตารางเมตร โดยร้อยละ 67.5 มีพื้นที่โรงเรือน 501-1,000 ตารางเมตร จำนวนไก่กระทงที่เข้าเลี้ยงเฉลี่ย 9,955.0 ตัวต่อรุ่น ร้อยละ 57.5 เลี้ยงไก่กระทงน้อยกว่า 10,000 ตัวต่อรุ่น รองลงมา ร้อยละ 40 เลี้ยงไก่กระทง 10,000-15,000 ตัวต่อรุ่น โดยเฉลี่ยจำนวนไก่ที่เลี้ยงต่อตารางเมตรเท่ากับ 13.1 ตัว ร้อยละ 47.5 เลี้ยงไก่ 12.1-14.0 ตัวต่อตารางเมตร รองลงมา ร้อยละ 32.5 เลี้ยงไก่ 10.0-12.0 ตัวต่อตารางเมตร ซึ่งกรมปศุสัตว์ (2554) ได้กำหนดพื้นที่การเลี้ยงไก่ที่ถูกสุขลักษณะในโรงเรือนระบบปิด ควรมีน้ำหนักไก่รวมไม่เกิน 33 กิโลกรัมต่อตารางเมตร หรือประมาณ 15.7 ตัวต่อตารางเมตรที่น้ำหนักไก่เฉลี่ย 2.1 กิโลกรัม จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีการเลี้ยงไก่ไม่หนาแน่นจนเกินไป

สำหรับเวลาในการเลี้ยงโดยเฉลี่ย 38.8 วันต่อรุ่น ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.5 ใช้เวลาการเลี้ยง 35-40 วัน อีกร้อยละ 17.5 ใช้เวลาเลี้ยง 41-45 วัน และใช้เวลาในการพักเลี้ยงเฉลี่ย 21.5 วัน โดยเกษตรกรร้อยละ 90 มีการพักเลี้ยง 21-30 วัน และมีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น มีการพักเลี้ยงน้อยกว่า 20 วัน

2) พันธุ์ไก่กระทง

เกษตรกรร้อยละ 90 รับประทานเกี่ยวกับพันธุ์ไก่ที่เลี้ยงจากบริษัทที่ประกันราคา และร้อยละ 10 ไม่ทราบพันธุ์ไก่ที่ได้รับ ซึ่งพันธุ์ที่ได้รับส่วนใหญ่ร้อยละ 86.1 คือพันธุ์รอส รองลงมาร้อยละ 58.3 คือพันธุ์คอปป์ และร้อยละ 27.8 คืออาร์เบอร์ เอเคอร์ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ทราบรายละเอียดด้านพันธุ์สัตว์จากสัตวบาลของบริษัท

3) แหล่งน้ำที่ใช้ในการเลี้ยงไก่กระทง

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 82.5 มีน้ำสำหรับการเลี้ยงไก่กระทงเพียงพอตลอดปี และร้อยละ 17.5 มีน้ำใช้แต่ต้องใช้อย่างประหยัดหรือฤดูแล้งไม่มีน้ำ สำหรับแหล่งน้ำหลักในการเลี้ยงไก่กระทงเกษตรกรร้อยละ 40 ใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้น รองลงมาร้อยละ 32.5 ใช้น้ำสระ ร้อยละ 22.5 ใช้น้ำบาดาล และร้อยละ 5 ใช้น้ำประปา สำหรับการกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเลี้ยงไก่กระทงร้อยละ 45 ใช้อ่าง รองลงมาร้อยละ 32.5 เท่ากันคือใช้สระน้ำ และแท็งก์น้ำ จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงไก่กระทงจะต้องมีแหล่งน้ำที่สะอาดและมีปริมาณเพียงพอ หากแหล่งน้ำไม่สะอาดอาจเป็นสาเหตุของการเกิดโรค เช่น อาการท้องเสียในไก่ เป็นต้น รวมทั้งความเพียงพอของน้ำยังมีความสำคัญต่อระบบการทำงานของโรงเรือนระบบปิด เพราะต้องอาศัยน้ำในกระบวนการลดอุณหภูมิภายในโรงเรือนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.4 การจัดการด้านการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
พื้นที่โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงไก่ในปัจจุบัน (ตร.ม.)		
- ≤ 500	8	20.0
- 501-1,000	27	67.5
- > 1,000	5	12.5
เฉลี่ย	771.4	
จำนวนไก่ที่เข้าเลี้ยง (ตัว/รุ่น)		
- < 10,000	23	57.5
- 10,000-15,000	16	40.0
- 15,001-20,000	1	2.5
เฉลี่ย	9,955.0	

ตารางที่ 4.4 การจัดการด้านการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
จำนวนไก่ที่เลี้ยง (ตัว/ตร.ม.)		
- 10.0-12.0	13	32.5
- 12.1-14.0	19	47.5
- > 14.0	8	20.0
เฉลี่ย	13.1	
เวลาการเลี้ยงเฉลี่ยต่อรุ่น (วัน)		
- 35-40	33	82.5
- 41-45	7	17.5
เฉลี่ย	38.8	
เวลาในการพักเล้า (วัน)		
- ≤ 20	4	10.0
- 21-30	36	90.0
เฉลี่ย	21.5	
การรับทราบเกี่ยวกับพันธุ์ไก่ที่ได้รับของเกษตรกร		
- ทราบ	36	90.0
- ไม่ทราบ	4	10.0
พันธุ์ไก่กระทุงที่เกษตรกรได้รับจากบริษัท*	(n=36)	
- รอส	31	86.1
- อาร์เบอร์ เอเคอร์	10	27.8
- คอปบี้	21	58.3
ความเพียงพอของแหล่งน้ำในการเลี้ยงไก่กระทุง		
- น้ำเพียงพอตลอดปี	33	82.5
- มีน้ำใช้แต่ใช้อย่างประหยัดหรือฤดูแล้งไม่มีน้ำ	7	17.5
แหล่งน้ำหลักในการเลี้ยงไก่กระทุง		
- น้ำบาดาล	9	22.5
- น้ำประปา	2	5.0
- น้ำสระ	13	32.5
- บ่อน้ำตื้น	16	40.0

ตารางที่ 4.4 การจัดการด้านการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคาของเกษตรกร (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
การกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเลี้ยงไก่กระต๊อบ *		
- สระน้ำ	13	32.5
- โอง	18	45.0
- แท็งค์น้ำ	13	32.5
- อ่างน้ำ	2	5.0
ลักษณะแรงงานในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ		
- ใช้แรงงานจ้างและแรงงานตนเอง	22	55.0
- แรงงานในครอบครัวทั้งหมด	11	27.5
- ใช้แรงงานจ้างเท่านั้น	7	17.5
จำนวนแรงงานจ้าง (คน)	(n = 29)	
- 1	22	75.9
- 2	7	24.1
เฉลี่ย	1.28	
ค่าจ้างแรงงานเลี้ยงไก่ (บาท/รุ่น)	(n = 29)	
- ≤ 10,000	21	72.4
- 10,001-15,000	7	24.1
- > 15,000	1	3.5
เฉลี่ย	9,455.8	

หมายเหตุ : *ผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4) แรงงานในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ

ลักษณะแรงงานในการเลี้ยงไก่กระต๊อบของเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55 ใช้แรงงานจ้างและแรงงานตนเองในการทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระต๊อบ รองลงมา ร้อยละ 27.5 ใช้แรงงานในครอบครัวทั้งหมด และร้อยละ 17.5 ใช้แรงงานจ้างเท่านั้น ในกรณีที่จ้างแรงงาน มีแรงงานจ้างเฉลี่ย 1.28 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.9 มีแรงงาน 1 คน และร้อยละ 24.1 มีแรงงาน 2 คน มีค่าจ้างแรงงานเลี้ยงไก่เฉลี่ย 9,455.8 บาทต่อรุ่น โดยร้อยละ 72.4 มีค่าจ้างแรงงานน้อยกว่า 10,000 บาทต่อรุ่น รองลงมา ร้อยละ 24.1 มีค่าจ้างแรงงาน 10,001-15,000 บาทต่อรุ่น และร้อยละ 3.4 มีค่าจ้างแรงงานมากกว่า 15,000 บาทต่อรุ่น โดยเกษตรกรให้เหตุผลด้านลักษณะแรงงาน

เพิ่มเติมว่า แรงงานจ้างในบางครั้งยังอาจจะละเลยการปฏิบัติงานหรือขาดความเอาใจใส่งานภายในฟาร์ม ดังนั้นเกษตรกรเจ้าของฟาร์มจึงต้องเข้ามาช่วยดูแลการเลี้ยงเพื่อให้เกิดความเรียบร้อยยิ่งขึ้น

4.2.3 การจัดการด้านการผลิตและผลผลิต

การจัดการด้านการผลิตไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกรประกอบด้วย การจัดการด้านการผลิต การจัดการด้านอาหาร ผลตอบแทนจากไก่กระทุง และผลตอบแทนพลอยได้จากการเลี้ยงไก่กระทุง มีผลการศึกษาดังนี้ (ตารางที่ 4.5)

1) การจัดการด้านการผลิตไก่กระทุง

เกษตรกรมีค่าเฉลี่ยของอัตราการรอดของไก่กระทุงเท่ากับ 95.6 เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีอัตราการรอดมากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ และที่เหลือร้อยละ 10 เท่ากัน มีอัตราการรอด 91-95 และน้อยกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยอัตราการตายเท่ากับ 3.7 เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.5 มีอัตราการตายน้อยกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาร้อยละ 10 มีอัตราการตายมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ และร้อยละ 7.5 มีอัตราการตาย 6-10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่ง Chaney (1996) อ้างโดยจิโรจ ศศิปรีย์จันทร์ (2547) กล่าวว่า อัตราการตายของไก่กระทุงที่อายุ 7 สัปดาห์ไม่ควรเกินร้อยละ 4 จะพบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรมีอัตราการตายของไก่กระทุงอยู่ในเกณฑ์ดี

สำหรับอัตราการฟักโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.7 เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 95 มีอัตราการฟัก 0-2 เปอร์เซ็นต์ และรองลงมาร้อยละ 5 มีอัตราการฟัก 3-4 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 4.5 การจัดการด้านการผลิตไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกรในรุ่นที่ผ่านมา

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
อัตราการรอด (%)		
- ≤ 90	4	10.0
- 91-95	4	10.0
- > 95	32	80.0
เฉลี่ย	95.6	
อัตราการตาย (%)		
- < 5	33	82.5
- 6-10	3	7.5
- > 10	4	10.0
เฉลี่ย	3.7	

ตารางที่ 4.5 การจัดการด้านการผลิตไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกรในรุ่นที่ผ่านมา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
อัตราการฟัก (%)		
- 0-2	38	95.0
- 3-4	2	5.0
เฉลี่ย	0.7	
ปริมาณอาหารที่ใช้ (กก./รุ่น)		
- ≤ 30,000	14	35.0
- 30,001-40,000	11	27.5
- > 40,000	15	37.5
เฉลี่ย	35,113.5	
อัตราการแลกเนื้อ (FCR)		
- 1.50-2.00	37	92.5
- > 2.00	3	7.5
เฉลี่ย	1.76	
น้ำหนักไก่เฉลี่ย (กก./ตัว)		
- 1.70-2.00	14	35.0
- 2.01-2.30	24	60.0
- > 2.30	2	5.0
เฉลี่ย	2.1	
น้ำหนักไก่กระทุงที่จำหน่าย (กก./รุ่น)		
- 10,000-15,000	11	27.5
- 15,001-30,000	27	67.5
- > 30,000	2	5.0
เฉลี่ย	20,002.0	
ราคาไก่กระทุงที่จำหน่ายได้ในรุ่นที่ผ่านมา (บาท/กก.)		
- 37-38	29	72.5
- > 38	11	27.5
	38.4	

ตารางที่ 4.5 การจัดการด้านการผลิตไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกรในรุ่นที่ผ่านมา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
ไก่กระทุงที่ใช้บริโภคในครัวเรือน (ตัว)	(n = 11)	
- 2-3	8	72.7
- 4-5	3	27.3
เฉลี่ย	3.0	
ไก่กระทุงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้าน (ตัว)	(n = 11)	
- 1-30	9	90.0
- > 30	1	10.0
เฉลี่ย	15.5	
ไก่กระทุงที่ใช้แทนค่าจ้าง (ตัว)	(n = 8)	
- 1-10	1	12.5
- 11-20	7	87.5
เฉลี่ย	8.5	
ปริมาณมูลไก่ (กระสอบ)		
- ≤ 1,000	27	67.5
- 1,001-1,200	7	17.5
- > 1,200	6	15.0
เฉลี่ย	923.4	

2) การจัดการด้านอาหาร

เกษตรกรใช้อาหารเฉลี่ย 35,113.5 กิโลกรัมต่อรุ่น โดยร้อยละ 37.5 ใช้อาหารมากกว่า 40,000 กิโลกรัมต่อรุ่น รองลงมาร้อยละ 35 ใช้อาหารน้อยกว่า 30,000 กิโลกรัมต่อรุ่น และร้อยละ 27.5 ใช้อาหาร 30,001-40,000 กิโลกรัมต่อรุ่น

เมื่อพิจารณาด้านประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ หรืออัตราการแลกเนื้อ (Feed Conversion Ratio: FCR) พบว่า อัตราการแลกเนื้อของไก่กระทุงโดยเฉลี่ยของเกษตรกรเท่ากับ 1.76 โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 มีอัตราการแลกเนื้อระหว่าง 1.5-2.0 และร้อยละ 7.5 มีอัตราการแลกเนื้อมากกว่า 2.0 ซึ่ง Broilers Management Guide (2002) อ้างโดย จิโรจ ศศิปรียจันทร์ (2547) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอัตราการแลกเนื้อตามพันธุกรรมของไก่เนื้อคละเพศ พบว่า ไก่อายุระหว่าง 35-42 วัน จะมีอัตราการแลกเนื้อระหว่าง 1.65-1.79 ซึ่งการเลี้ยงของ

เกษตรกรใช้เวลาในการเลี้ยงโดยเฉลี่ย 38.8 วันต่อรุ่น มีอัตราการแลกเนื้อเฉลี่ย 1.76 นับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า อัตราการแลกเนื้อของไก่กระทงหมายถึง ปริมาณอาหารที่ใช้ไปเพื่อทำให้ไก่มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม ซึ่งอัตราการแลกเนื้อของฟาร์มยิ่งน้อยเท่าไรยิ่งดี เพราะเป็นตัวบ่งชี้ว่าฟาร์มมีการจัดการด้านอาหารอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่งสามารถสรุปได้ว่า อาหารที่ใช้เลี้ยงไก่กระทงนั้นมีคุณภาพ โดยคำนวณได้จากสูตร

$$FCR = \text{ปริมาณอาหารที่ใช้ (กิโลกรัม)} / \text{น้ำหนักตัวที่ได้ (กิโลกรัม)}$$

3) ผลผลิตไก่กระทง ราคา และการใช้ประโยชน์ในรุ่นที่ผ่านมา

ผลผลิตจากไก่กระทงในรุ่นที่ผ่านมา ราคา และการใช้ประโยชน์ มีรายละเอียด ประกอบด้วย น้ำหนักไก่เฉลี่ย น้ำหนักไก่กระทงรวมทั้งหมดที่จำหน่ายได้ ราคาไก่กระทงที่จำหน่ายได้ ไก่กระทงที่บริโภคในครัวเรือน ไก่กระทงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้าน และไก่กระทงที่ใช้แทนค่าจ้าง มีผลการศึกษาดังนี้

น้ำหนักไก่เฉลี่ยเท่ากับ 2.1 กิโลกรัมต่อตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 60 น้ำหนักไก่เฉลี่ย 2.01-2.3 กิโลกรัมต่อตัว รองลงมาร้อยละ 35 เท่ากับ 1.70-2.00 กิโลกรัมต่อตัว และร้อยละ 5 มากกว่า 2.3 กิโลกรัมต่อตัว โดยเกษตรกรอธิบายเพิ่มเติมว่า ขนาดน้ำหนักไก่ที่จะจับขึ้นอยู่กับความต้องการของบริษัท

น้ำหนักไก่กระทงรวมทั้งหมดที่จำหน่ายได้ต่อรุ่นโดยเฉลี่ยเท่ากับ 20,002 กิโลกรัม ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.5 น้ำหนักเฉลี่ย 15,001-30,000 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 27.5 น้ำหนักเฉลี่ย 10,000-15,000 กิโลกรัม และร้อยละ 5 มากกว่า 30,000 กิโลกรัม

ราคาไก่กระทงที่เกษตรกรจำหน่ายได้ในรุ่นที่ผ่านมาเฉลี่ย 38.4 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.5 จำหน่ายได้ราคาระหว่าง 37-38 บาทต่อกิโลกรัม และร้อยละ 27.5 จำหน่ายได้ราคามากกว่า 38 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งราคาจำหน่ายของเกษตรกรจะถูกกำหนดโดยบริษัทที่ประกันราคาไว้ โดยสอดคล้องกับผลการศึกษานักญา สุขจริง (2549) เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับไก่กระทงที่บริโภคในครัวเรือนพบว่า มีเกษตรกรเพียง 11 รายเท่านั้น ที่มีการบริโภคไก่กระทง ซึ่งมีการบริโภคในแต่ละรุ่นเฉลี่ยเท่ากับ 3 ตัว ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.7 มีการบริโภค 2-3 ตัวต่อรุ่น และอีกร้อยละ 27.3 มีการบริโภคมมากกว่า 3 ตัวต่อรุ่น ไก่กระทงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้านเฉลี่ย 15.5 ตัวต่อรุ่น ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 แจกจ่ายเพื่อนบ้าน 1-30 ตัวต่อรุ่น และอีกร้อยละ 10 แจกจ่ายเพื่อนบ้านมากกว่า 30 ตัวต่อรุ่น สำหรับการเลี้ยงไก่กระทงแทนค่าจ้างพบว่า จากเกษตรกรจำนวน 8 รายเท่านั้น ที่มีการเลี้ยงไก่กระทงแทนค่าจ้างโดยเฉลี่ย

เท่ากับ 8.5 ตัวต่อรุ่น ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.5 ใช้ไก่กระทงแทนค่าจ้าง 11-20 ตัวต่อรุ่น และอีกร้อยละ 12.5 ใช้ไก่กระทง 1-10 ตัวต่อรุ่น

4) ผลพลอยได้จาก การเลี้ยงไก่กระทงในรุ่นที่ผ่านมา

ปริมาณมูลไก่พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 923.4 กระสอบต่อรุ่น โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 67.5 ปริมาณมูลไคน้อยกว่า 1,000 รองลงมาร้อยละ 17.5 ปริมาณมูลไก่ 1,001-1,200 และร้อยละ 15 ปริมาณมูลไก่อมากกว่า 1,200 กระสอบต่อรุ่น

4.3 ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในจังหวัดตรังในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัย 3 ส่วนที่สำคัญคือ ต้นทุนการเลี้ยง ผลตอบแทนจากการเลี้ยง รายได้สุทธิ กำไรสุทธิ และการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Analysis) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 ต้นทุนการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคา

ต้นทุนการเลี้ยงไก่กระทง ทั้งในส่วนของต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

1) ต้นทุนผันแปร

ผลการศึกษาพบว่า การเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคา มีต้นทุนผันแปรทั้งหมด 936.56 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 96.49 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยต้นทุนผันแปรประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด จำนวน 928.37 บาทต่อตารางเมตร และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด จำนวน 8.19 บาทต่อตารางเมตร ดังรายละเอียด (รายละเอียดการคำนวณดูได้จากภาคผนวกที่ 3)

1.1) ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด

ดังกล่าวข้างต้น การเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคามีต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเท่ากับ 928.37 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 95.65 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยพบว่าต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุดคือ ค่าอาหารไก่กระทง มีค่าใช้จ่ายเท่ากับ 665.44 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 68.56 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัชรินทร์ ก้อนทอง (2550) เรื่อง การตัดสินใจของเกษตรกรต่อการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา: กรณีศึกษา อำเภอเขาชัย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าอาหาร รองลงมาคือ ค่าพันธุ์ไก่กระทงเท่ากับ 203.55 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 20.79 ส่วนต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด

ด้านอื่น ๆ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าจ้างแรงงาน ค่าวัสดุรองพื้นคอก ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ และเครื่องจักร ค่าแก๊ส และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเท่ากับ 15.90, 13.40, 12.88, 11.18, 2.51, 2.41 และ 1.10 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.64, 1.38, 1.33, 1.15, 0.26, 0.25 และ 0.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 โครงสร้างต้นทุนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา

หน่วย : บาท/ตารางเมตร

รายการ	ต้นทุนที่เป็นเงินสด		ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด		ต้นทุนรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้นทุนผันแปรทั้งหมด	928.37	95.65	8.19	0.84	936.56	96.49
ค่าพันธุ์ไก่กระทุง	203.55	20.79			203.55	20.79
ค่าอาหาร	665.44	68.56			665.44	68.56
ค่าไฟฟ้า	15.90	1.64			15.90	1.64
ค่ายา-เวชภัณฑ์	13.40	1.38			13.40	1.38
ค่าแรงงาน	12.88	1.33			12.88	1.33
ค่าแรงงานในครัวเรือน			7.94	0.82	7.94	0.82
ค่าวัสดุรองพื้นคอก	11.18	1.15			11.18	1.15
ค่าแก๊ส	2.41	0.25			2.41	0.25
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องจักร	2.51	0.26			2.51	0.26
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	1.10	0.11			1.10	0.11
ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายผันแปร (3%) ^{1/}			0.25	0.03	0.25	0.03
ต้นทุนคงที่ทั้งหมด	4.61	0.48	29.42	3.03	34.03	3.51
ค่าเสื่อมโรงเรือน			9.71	1.00	9.71	1.00
ค่าเสื่อมอุปกรณ์ระบบ EVAP			4.19	0.43	4.19	0.43
ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเลี้ยง			2.83	0.29	2.83	0.29
ค่าเสื่อมสาธารณูปโภค			2.08	0.21	2.08	0.21
ค่าเสื่อมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง						
ภายในฟาร์ม			1.72	0.18	1.72	0.18
ค่าเสื่อมเครื่องปั่นไฟ			1.01	0.10	1.01	0.10
ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดิน			5.34	0.55	5.34	0.55

ตารางที่ 4.6 โครงสร้างต้นทุนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา (ต่อ)

หน่วย : บาท/ตารางเมตร

รายการ	ต้นทุนที่เป็นเงินสด		ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด		ต้นทุนรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนเริ่มแรก ^{2/}			2.55	0.26	2.55	0.26
ดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก ^{3/}	4.27	0.44			4.27	0.44
ค่าภาษีโรงเรือน	0.34	0.04			0.34	0.04
ต้นทุนทั้งหมด					970.60	100.00
ต้นทุนเฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)					37.43	

หมายเหตุ: ^{1/}คิดจากเงินทุนที่เป็นเงินสดที่จ่ายจริง ยกเว้นค่าลูกไก่, อาหาร ยาและเวชภัณฑ์ เนื่องจากเป็นระบบประกันราคาซึ่งเกษตรกรไม่ได้ใช้จ่ายเงินสดเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตดังกล่าว และเกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตสูงเพราะต้องซื้อปัจจัยการผลิตจากบริษัทซึ่งมีราคาสูงกว่าราคาปัจจัยการผลิตในท้องตลาด

^{2/} คิดจากมูลค่าของเงินทุนในการลงทุนเริ่มแรก โรงเรือนและอุปกรณ์

^{3/} ดอกเบี้ยของเงินที่กั้มาลงทุนในการเลี้ยงไก่ โดยได้มาจากการสัมภาษณ์

1.2) ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด

สำหรับต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเท่ากับ 8.19 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.84 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยพบว่าต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ค่าแรงงานในครัวเรือนเท่ากับ 7.94 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.82 และรองลงมา คือ ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายผันแปรเท่ากับ 0.25 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.03

2) ต้นทุนคงที่

จากการศึกษาพบว่า การเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา มีต้นทุนคงที่ทั้งหมดเท่ากับ 34.03 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.51 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยต้นทุนคงที่ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด จำนวน 4.61 บาทต่อตารางเมตร และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด จำนวน 29.42 บาทต่อตารางเมตร ดังรายละเอียด (รายละเอียดการคำนวณดูได้จากภาคผนวกที่ 4)

2.1) ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด

การเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา มีต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเท่ากับ 4.61 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.48 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยพบว่าต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก มีค่าใช้จ่ายเท่ากับ

4.27 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.44 และค่าภาษีโรงเรือนเท่ากับ 0.34 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.04

2.2) ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด

การเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา มีต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเท่ากับ 29.42 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.03 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด โดยพบว่า ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ค่าเสื่อมโรงเรือนเท่ากับ 9.71 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.00 และรองลงมา คือ ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดิน เท่ากับ 5.34 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.55 ส่วนต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดด้านอื่น ๆ เช่น ค่าเสื่อมอุปกรณ์ระบบ EVAP ค่าเสื่อมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่กระทุง ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนเริ่มแรก ค่าเสื่อมสาธารณูปโภค (ค่าปรับปรุงที่ดินเริ่มแรก การจัดทำถนนทางเข้าฟาร์ม การติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในและภายนอกฟาร์ม) ค่าเสื่อมอาคารและสิ่งปลูกสร้างภายในฟาร์ม (โรงเก็บอาหาร บ้านพักคนงาน เตาเผาซาก ประตูและรั้วลวดหนาม รวมถึงตาข่ายในล่อนล้อมรอบฟาร์ม) และ ค่าเสื่อมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเท่ากับ 4.19, 2.83, 2.55, 2.08, 1.72 และ 1.01 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.43, 0.29, 0.26, 0.21, 0.18 และ 0.10 ตามลำดับ

4.3.2 ผลตอบแทนการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา

ผลตอบแทนจากการจำหน่ายไก่กระทุง มีการคำนวณดังนี้

$$TR = P \times Q$$

กำหนด TR = รายรับรวม (Total Revenue)

P = ราคาเฉลี่ยของไก่กระทุงที่จำหน่ายได้ (บาท/กก.)

Q = ผลผลิตไก่กระทุงเฉลี่ย (กก.)

แทนค่าในสูตรการคำนวณ

$$\begin{aligned} TR &= 38.43 \text{ บาท/กก.} \times 20,002 \text{ กก.} \\ &= 768,918 \text{ บาท} \end{aligned}$$

การคำนวณผลตอบแทนจากการจำหน่ายไก่กระทุง (หน่วย : บาท/ตารางเมตร) โดยการนำรายได้จากการจำหน่ายไก่กระทุงทั้งหมด 768,918 บาท หาดด้วย พื้นที่โรงเรือนเฉลี่ยเท่ากับ 771.38 ตารางเมตร ได้เท่ากับ 996.81 บาทต่อตารางเมตร สำหรับการคิดผลตอบแทนด้านอื่น ๆ เช่น จากการจำหน่ายไก่ฟักหรือผลตอบแทนจากการจำหน่ายมูลไก่ ใช้หลักการคำนวณเดียวกัน

ดังนั้น จากข้อมูลการผลิตไถ่กระทรวงระบบประกันราคาพบว่า เกษตรกรมีผลตอบแทนจากการจำหน่ายไถ่กระทรวง ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ผลตอบแทนจากไถ่กระทรวงและผลพลอยได้จากการเลี้ยงไถ่กระทรวง ทั้งที่เป็นผลตอบแทนที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด (ตารางที่ 4.7)

1) ผลตอบแทนจากไถ่กระทรวง

ผลตอบแทนจากไถ่กระทรวงที่เป็นเงินสด ได้แก่ รายได้จากการจำหน่ายไถ่กระทรวง และไถ่พิการ จำนวน 1,000.93 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 97.35 ซึ่งในรุ่นที่ผ่านมาพบว่าผลตอบแทนจากการจำหน่ายไถ่กระทรวงมีสัดส่วนสูงสุดเท่ากับ 996.81 คิดเป็นร้อยละ 96.95 และรองลงมาคือการขายไถ่พิการเท่ากับ 4.12 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.40

สำหรับผลตอบแทนที่ไม่เป็นเงินสด ได้แก่ ไถ่กระทรวงที่บริโภคในครัวเรือน แจกจ่ายเพื่อนบ้าน และที่ใช้แทนค่าจ้าง จำนวน 0.51 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.05 พบว่าไถ่กระทรวงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้านมีสัดส่วนสูงสุดเท่ากับ 0.28 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.03 รองลงมาคือ ไถ่กระทรวงที่ใช้แทนค่าจ้างเท่ากับ 0.14 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.01 และไถ่กระทรวงที่บริโภคในครัวเรือนเท่ากับ 0.08 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.01

เมื่อพิจารณาผลตอบแทนจากไถ่กระทรวงทั้งในรูปแบบผลตอบแทนที่เป็นเงินสดและผลตอบแทนที่ไม่เป็นเงินสดพบว่า ผลตอบแทนจากไถ่กระทรวงที่เป็นเงินสดประกอบด้วยผลตอบแทนจากการจำหน่ายไถ่กระทรวงและไถ่พิการมีสัดส่วนสูงสุดเท่ากับ 1,001.44 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 97.40 และผลตอบแทนที่ไม่เป็นเงินสดประกอบด้วยไถ่กระทรวงที่บริโภคในครัวเรือน แจกจ่ายเพื่อนบ้าน และที่ใช้แทนค่าจ้างเท่ากับ 0.51 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.05

ตารางที่ 4.7 ผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

หน่วย : บาท/ตารางเมตร

รายการ	ผลตอบแทนเป็นเงินสด		ผลตอบแทนที่ไม่เป็นเงินสด		ผลตอบแทนรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผลตอบแทนจากไก่กระทุง	1,000.93	97.35	0.51	0.05	1,001.44	97.40
จำหน่ายไก่กระทุง	996.81	96.95			996.81	96.95
จำหน่ายไก่ฟักการ	4.12	0.40			4.12	0.40
ไก่กระทุงที่บริโภคนครวเรือน			0.08	0.01		
ไก่กระทุงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้าน			0.28	0.03		
ไก่กระทุงที่ใช้แทนค่าจ้าง			0.14	0.01		
ผลพลอยได้จากการเลี้ยงไก่กระทุง	26.75	2.60			26.75	2.60
จำหน่ายมูลไก่	26.75	2.60			26.75	2.60
ผลตอบแทนทั้งหมด	1,027.69	99.95	0.51	0.05	1,028.20	100.0

2) ผลพลอยได้จากการเลี้ยงไก่กระทุง

ผลพลอยได้จากการเลี้ยงไก่กระทุงที่เป็นเงินสดมีเพียงจากการจำหน่ายมูลไก่เท่านั้น พบว่าในรุ่นที่ผ่านมาเกษตรกรมีการจำหน่ายมูลไก่เฉลี่ย 26.75 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.60 ของผลตอบแทนทั้งหมด

ดังนั้น เมื่อพิจารณาผลตอบแทนจากไก่กระทุง และผลตอบแทนจากผลพลอยได้จากการเลี้ยงไก่กระทุง จะเห็นได้ว่า ผลตอบแทนจากการจำหน่ายไก่กระทุงมีสัดส่วนสูงสุดเท่ากับ 996.81 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 96.95 และผลพลอยได้ที่มาจากการจำหน่ายมูลไก่เท่ากับ 26.75 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.60 การจำหน่ายไก่ฟักการ 4.12 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.40 และผลตอบแทนอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

จากข้อมูลการผลิตไก่กระทุงระบบประกันราคาพบว่า ผลตอบแทนจากการจำหน่ายไก่กระทุง ประกอบด้วย ผลผลิตไก่กระทุงเฉลี่ย 25.93 กิโลกรัมต่อตารางเมตร นอกจากนี้ยังมีผลตอบแทนจากไก่กระทุงด้านอื่น ๆ อีกเช่น ผลตอบแทนจากไก่ฟักการ ไก่กระทุงที่บริโภคนครวเรือน ไก่กระทุงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้าน และไก่กระทุงที่ใช้แทนค่าจ้าง เมื่อคิดอัตราเทียบกลับเป็นไก่กระทุงจะเท่ากับ 0.0143 , 0.002 , 0.009 และ 0.004 กิโลกรัมต่อตารางเมตร คิดเป็นผลผลิตไก่ดีที่เพิ่มมาเท่ากับ 0.664 กิโลกรัมต่อตารางเมตร รวมผลผลิตไก่กระทุงทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 26.59 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ซึ่งผลผลิตรวมของไก่กระทุงยังไม่รวมผลตอบแทนจากผลพลอยได้ด้านอื่น ๆ เช่น การจำหน่ายมูลไก่ ดังนั้นการคำนวณหารายได้สุทธิ และกำไรสุทธิ

จากการเลี้ยงไก่กระตังของฟาร์ม สามารถคำนวณได้ดังนี้ (รายละเอียดการคำนวณดูได้จากภาคผนวกที่ 5)

3) รายได้สุทธิ

รายได้สุทธิจากการจำหน่ายไก่กระตังระบบประกันราคาเท่ากับ 996.81 บาทต่อตารางเมตร หักด้วยต้นทุนผันแปรทั้งหมด 936.56 บาทต่อตารางเมตร ได้เท่ากับ 60.25 บาทต่อตารางเมตร และรายได้สุทธิจากการเลี้ยงไก่กระตังระบบประกันราคา ประกอบด้วย รายได้ทั้งหมดของฟาร์มเฉลี่ยเท่ากับ 1,028.20 บาทต่อตารางเมตร หักด้วยต้นทุนผันแปรทั้งหมด 936.56 บาทต่อตารางเมตร เท่ากับ 91.64 บาทต่อตารางเมตร หรือคิดเป็นรายได้สุทธิทั้งหมดของฟาร์มเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 บาทต่อกิโลกรัม (ตารางที่ 4.8) โดยสามารถคำนวณหารายได้สุทธิได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{รายได้สุทธิ (บาท/กก.)} &= \frac{\text{รายได้สุทธิเฉลี่ย (บาท/รุ่น)}}{\text{ผลผลิตไก่กระตังเฉลี่ย (กก./รุ่น)}} \\ &= 70,583.90 / 20,002 \\ &= 3.53 \end{aligned}$$

4) กำไรสุทธิ

กำไรสุทธิเฉพาะการจำหน่ายไก่กระตังระบบประกันราคา คือ รายได้จากจำหน่ายไก่กระตังทั้งหมด 996.81 บาทต่อตารางเมตร หักด้วยต้นทุนทั้งหมด 970.60 บาทต่อตารางเมตร ได้เท่ากับ 26.21 บาทต่อตารางเมตร และกำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่กระตังระบบประกันราคาทั้งหมดคือ รายได้ทั้งหมด 1,028.20 บาทต่อตารางเมตร หักด้วยต้นทุนทั้งหมด 970.60 บาทต่อตารางเมตร เท่ากับ 57.60 บาทต่อตารางเมตร หรือคิดเป็นกำไรสุทธิทั้งหมดของฟาร์มเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 บาทต่อกิโลกรัม (ตารางที่ 4.8) โดยสามารถคำนวณหากำไรสุทธิได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำไรสุทธิ (บาท/กก.)} &= \frac{\text{กำไรสุทธิเฉลี่ย (บาท/รุ่น)}}{\text{ผลผลิตไก่กระตังเฉลี่ย (กก./รุ่น)}} \\ &= 44,331.37 / 20,002 \\ &= 2.22 \end{aligned}$$

ตารางที่ 4.8 รายได้สุทธิ กำไร ราคาต้นทุน และผลผลิตต้นทุนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบ
ประกันราคา

หน่วย : บาท/ตารางเมตร

รายการ	รวม
รายได้ทั้งหมด	1,028.20
ต้นทุนทั้งหมด	970.60
ต้นทุนผันแปรทั้งหมด	936.56
ต้นทุนคงที่ทั้งหมด	34.03
ราคาไก่กระทุงที่จำหน่ายในรุ่นที่ผ่านมา (บาท/กิโลกรัม)	38.43
รายได้สุทธิ	91.64
กำไรสุทธิ	57.60
รายได้สุทธิของฟาร์ม (บาท/กิโลกรัม)	3.53
กำไรสุทธิของฟาร์ม (บาท/กิโลกรัม)	2.22
กำไรสุทธิ (บาท/รุ่น)	44,331.37
ราคาต้นทุนในการจำหน่ายไก่กระทุง (บาท/กิโลกรัม)	37.43
ผลผลิตต้นทุน (กิโลกรัม/ตารางเมตร)	25.26

4.3.3 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Analysis)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ราคาคุ้มทุน (Break-Even Price) และวิเคราะห์หาผลผลิตคุ้มทุน (Break-Even Yield) โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.8)

1) ราคาคุ้มทุน (Break-Even Price)

ราคาคุ้มทุนแสดงถึงระดับราคาเป็นบาทต่อกิโลกรัม ณ ระดับผลผลิตไก่กระทุงที่ผลิตได้ทั้งหมดต่อรุ่น ซึ่งมีผลทำให้รายได้ที่ได้รับเท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดพอดี โดยราคาคุ้มทุนจากการเลี้ยงไก่กระทุง คำนวณจากต้นทุนการผลิตทั้งหมด 970.60 บาทต่อตารางเมตร หักด้วยผลผลิตไก่กระทุงเฉลี่ย 25.93 กิโลกรัมต่อตารางเมตร เท่ากับ 37.43 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งหากพิจารณาราคาประกันการจำหน่ายผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากบริษัท คือ 38.43 บาทต่อกิโลกรัม จะเห็นได้ว่าราคาที่เกษตรกรจำหน่ายได้สูงกว่าราคาคุ้มทุนจึงมีกำไรในการผลิตไก่กระทุง

2) ผลผลิตคุ้มทุน (Break-Even Yield)

ผลผลิตคุ้มทุนแสดงถึงระดับผลผลิตที่เกษตรกรสามารถผลิตได้ ทำให้รายได้ที่ได้รับเท่ากับต้นทุนการผลิตพอดี โดยผลผลิตคุ้มทุนจากการเลี้ยงไก่กระທးง คำนวณจากต้นทุนการผลิตทั้งหมด 970.60 บาทต่อตารางเมตร หารด้วยราคาประกันเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากบริษัทเท่ากับ 38.43 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งผลผลิตคุ้มทุนเท่ากับ 25.26 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ในขณะที่เกษตรกรสามารถผลิตไก่กระທးงได้ 25.93 กิโลกรัมต่อตารางเมตร จะเห็นได้ว่าผลผลิตไก่กระທးงที่เกษตรกรผลิตได้สูงกว่าผลผลิตคุ้มทุน จึงมีกำไรในการผลิตไก่กระທးง

4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระທးงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

4.4.1 ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงไก่กระທးง

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของเกษตรกรประกอบด้วย ปัญหาด้านคุณภาพลูกไก่กระທးง การจัดการเลี้ยงไก่กระທးง คุณภาพอาหารไก่กระທးง ระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัท การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค เงินทุนหมุนเวียน คุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์ ราคาอาหารไก่กระທးง แรงงานสำหรับงานฟาร์ม ราคาลูกไก่กระທးง โรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง และปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่ต่อชุมชนใกล้ฟาร์ม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.9)

1) ปัญหาด้านคุณภาพลูกไก่กระທးง

เกษตรกรร้อยละ 82.5 มีปัญหาด้านคุณภาพลูกไก่กระທးง สำหรับปัญหาที่พบบมากที่สุดคือ ปัญหาลูกไก่อ่อนแอ มีการติดเชื้อมาจากโรงฟัก รองลงมาคือ ขนาดลูกไก่ไม่สม่ำเสมอ และการจัดการขนส่งลูกไก่ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรไม่สามารถควบคุมคุณภาพลูกไก่กระທးงได้ เนื่องจากขึ้นอยู่กับการจัดการของบริษัทที่ตนเองประกันราคาด้วย ทั้งกระบวนการคัดเลือกพันธุ์ไก่ และการจัดการด้านการขนส่งลูกไก่สู่ฟาร์มเกษตรกร

ตารางที่ 4.9 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระທးงระบบประกันราคา

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
ปัญหาด้านคุณภาพลูกไก่กระທးง		
- มี	33	82.5
- ไม่มี	7	17.5
ปัญหาด้านคุณภาพลูกไก่กระທးงที่พบคือ*	(n=33)	
- ลูกไก่อ่อนแอ มีการติดเชื้อมาจากโรงฟัก	25	75.8
- ขนาดลูกไก่ไม่สม่ำเสมอ	24	72.7
- การจัดการขนส่งลูกไก่ไม่เหมาะสม	8	24.2

ตารางที่ 4.9 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
ปัญหาด้านการจัดการเลี้ยงไก่กระต๊อบ		
- มี	24	60.0
- ไม่มี	16	40.0
ปัญหาด้านการจัดการเลี้ยงไก่กระต๊อบที่พบคือ*	(n=24)	
- ขาดความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระต๊อบ	14	56.0
- ขาดแคลนแกลบและมีราคาแพงในบางช่วง	14	56.0
- ขาดความรู้ด้านการใช้ยา - เวชภัณฑ์	12	48.0
- ปัญหาไฟฟ้าดับ	7	28.0
- การจัดการด้านอาหารไม่เหมาะสม	4	16.0
ปัญหาด้านคุณภาพอาหารไก่กระต๊อบ		
- มี	23	57.5
- ไม่มี	17	42.5
ปัญหาด้านคุณภาพอาหารไก่กระต๊อบที่พบคือ*	(n=23)	
- อาหารไม่มีคุณภาพ	23	100.0
- ลักษณะทางกายภาพไม่เหมาะสม	7	30.4
ปัญหาด้านระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัท		
- มี	18	45.0
- ไม่มี	22	55.0
ปัญหาด้านระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัทที่พบคือ*	(n=18)	
- ระยะเวลาในการจับไม่แน่นอน	17	94.4
- การจับไวก่อนระยะเวลา ทำให้รายได้ลดลง	5	27.8
ปัญหาด้านการสุขาภิบาลและการป้องกันโรค		
- มี	17	42.5
- ไม่มี	23	57.5
ปัญหาด้านการสุขาภิบาลและการป้องกันโรคที่พบคือ*	(n=17)	
- การควบคุมการผ่านเข้า-ออกฟาร์มไม่เหมาะสม	10	58.8
- ขาดการป้องกันและควบคุมโรคอย่างถูกวิธี	8	47.1
- เกิดการระบาดซ้ำในพื้นที่	7	47.1

ตารางที่ 4.9 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
ปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน		
- มี	15	37.5
- ไม่มี	25	62.5
ปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนที่พบคือ*	(n=15)	
- ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน	14	93.3
- ต้องใช้เงินทุนสำหรับการปรับปรุงฟาร์ม	2	13.3
ปัญหาด้านคุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์		
- มี	14	35.0
- ไม่มี	26	65.0
ปัญหาด้านคุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์ที่พบคือ*	(n=14)	
- ไม่มีคุณภาพ	13	92.9
- วัคซีนไม่ครอบคลุมเชื้อสายพันธุ์ใหม่	10	71.4
- การขนส่ง- การเก็บรักษาวัคซีนไม่มีคุณภาพ	4	28.6
ปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระต๊อบ		
- มี	11	27.5
- ไม่มี	29	72.5
ปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระต๊อบที่พบคือ	(n=11)	
- ราคาแพง	11	100.0
ปัญหาด้านแรงงานสำหรับงานฟาร์ม		
- มี	10	25.0
- ไม่มี	30	75.0
ปัญหาด้านแรงงานสำหรับงานฟาร์มที่พบคือ*	(n=10)	
- ขาดแคลนแรงงาน	10	100.0
- แรงงานไม่มีคุณภาพ	6	60.0
- ปัญหาแรงงานต่างด้าว	2	20.0
ปัญหาด้านราคาลูกไก่กระต๊อบ		
- มี	9	22.5
- ไม่มี	31	77.5

ตารางที่ 4.9 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
ปัญหาด้านราคาลูกไก่กระต๊อบ	(n=9)	
- ราคาแพง	9	100.0
ปัญหาด้านโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง		
- มี	7	17.5
- ไม่มี	33	82.5
ปัญหาด้านโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงที่พบคือ*	(n=7)	
- มีการซ่อมแซมโรงเรือน	5	71.4
- มีการซ่อมแซมอุปกรณ์การเลี้ยง	3	42.9
- ขาดความเข้าใจหลักการทำงานของโรงเรือนระบบปิด	3	42.9
- โครงสร้างโรงเรือนไม่เหมาะสม	2	28.6
ปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่ต่อชุมชนใกล้เคียง		
- มี	4	10.0
- ไม่มี	36	90.0
ปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่ต่อชุมชนใกล้เคียงที่พบคือ	(n=4)	
- มีกลิ่นบ้างบางช่วง	4	100.0

หมายเหตุ : *ผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2) ปัญหาด้านการจัดการเลี้ยงไก่กระต๊อบ

เกษตรกรร้อยละ 60 มีปัญหาด้านการจัดการเลี้ยงไก่กระต๊อบ สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระต๊อบ และแคลงหายากและราคาแพง ขาดความรู้ด้านการใช้ยาและเวชภัณฑ์ ปัญหาไฟฟ้าดับ และการจัดการด้านอาหารไม่มีประสิทธิภาพ โดยแต่ละประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมีดังนี้

2.1 ความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระต๊อบ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่กระต๊อบด้วยตนเองและได้รับการแนะนำจากสัตวบาลประจำฟาร์มของบริษัท แต่เกษตรกรยังมีปัญหาในเรื่ององค์ความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระต๊อบเนื่องจากการจัดฝึกอบรมน้อย บางครั้งประสบปัญหาไก่ตายจำนวนมาก โดยที่เกษตรกรไม่ทราบสาเหตุการตายของไก่กระต๊อบ

2.2 แกลบหายากและราคาแพง

ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคมของทุกปี เกษตรกรมักประสบปัญหาแกลบหายากและราคาแพงเนื่องจากในช่วงนี้เป็นช่วงที่ชาวนาขังไม่ได้เก็บเกี่ยวข้าว แกลบจึงมีน้อยและราคาแพง เกษตรกรส่วนใหญ่หาซื้อแกลบจากในพื้นที่ อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

2.3 ความรู้ด้านการใช้ยา – เวชภัณฑ์

เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจด้านหลักการใช้ยาและเวชภัณฑ์ เช่น การคำนวณปริมาณยา และระยะเวลาในการให้ยา เป็นต้น

2.4 ปัญหาไฟฟ้าดับ

เกษตรกรในบางพื้นที่ของอำเภอรษฎาและห้วยยอด จังหวัดตรังมักประสบปัญหาไฟฟ้าดับโดยเฉลี่ยเดือนละประมาณ 2 ครั้ง ซึ่งเสี่ยงมากต่อการขาดทุนเนื่องจากระบบการทำงานของโรงเรือนระบบปิด ต้องใช้กระแสไฟฟ้าในการทำงานของระบบโรงเรือน ผู้เลี้ยงจึงจำเป็นต้องอยู่ประจำฟาร์มและต้องมีระบบสัญญาณเตือนเมื่อไฟฟ้าดับ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

2.5 การจัดการด้านอาหารไม่มีประสิทธิภาพ

เนื่องจากคนงานที่เลี้ยงไก่กระตังขาดความรู้ด้านการให้อาหาร บางครั้งพบว่ามีกรใส่อาหารในถังอาหารมากเกินไปทำให้อาหารขึ้นรา เนื่องจากไก่กินไม่หมดหรือบางครั้งเกิดการสูญเสียเนื่องจากอาหารหก เป็นต้น

3) ปัญหาด้านคุณภาพอาหารไก่กระตัง

เกษตรกรร้อยละ 57.5 มีปัญหาด้านคุณภาพอาหารไก่กระตัง และสำหรับปัญหาที่เกษตรกรทั้งหมดประสบ คือ อาหารไม่มีคุณภาพ นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ 30.4 ประสบปัญหาลักษณะทางกายภาพของอาหารไม่เหมาะสม โดยเกษตรกรให้ข้อมูลว่าอาหารที่ได้รับจากบริษัทมีคุณค่าทางโภชนาต่ำ ไก่กินอาหารแล้วไม่โต อัตราการแลกเนื้อต่ำ บางครั้งไก่กินแล้วป่วยเช่น มีอาการท้องเสีย และคุณภาพอาหารไม่มีความสม่ำเสมอ รวมทั้งลักษณะทางกายภาพเช่น เม็ดอาหาร มีขนาดใหญ่บ้าง แข็งบ้าง ทำให้อัตราการกินได้ของไก่กระตังลดลง

4) ปัญหาด้านระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัท

เกษตรกรร้อยละ 45 มีปัญหาด้านระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัท โดยปัญหาที่พบมากที่สุดร้อยละ 94.4 คือ ระยะเวลาในการจับไม่แน่นอน และรองลงมาร้อยละ 27.8 คือ การจับไก่อ่อนระยะเวลาทำให้รายได้ลดลง โดยบางครั้งบริษัทไม่มาจับไก่เนื่องจากภาวะตลาดไก่กระตังมีราคาตกต่ำบริษัทจะยืดเวลาในการจับออกไป ทำให้ต้นทุนค่าอาหารของ

ฟาร์มเพิ่มขึ้นเนื่องจากในช่วงหลังอัตราการเจริญเติบโตของไก่จะลดลง และบางครั้งบริษัทจะเว้นช่วงวันจับนานในแต่ละรุ่น ในทางกลับกัน หากตลาดมีความต้องการไก่กระทงมาก บริษัทจะเร่งวันจับไก่ทำให้ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับน้อยลงเนื่องจากไก่ที่ผลิตได้มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำ

5) ปัญหาด้านการสุขาภิบาลและการป้องกันโรค

เกษตรกรร้อยละ 42.5 มีปัญหาด้านการสุขาภิบาลและการป้องกันโรค โดยเกษตรกรร้อยละ 58.8 มีปัญหาการควบคุมการผ่านเข้า-ออกฟาร์ม และรองลงมาร้อยละ 47.1 เท่ากัน มีปัญหาการป้องกันและควบคุมโรคอย่างถูกวิธี และเกิดการระบาดซ้ำในพื้นที่ โดยเกษตรกรให้เหตุผลว่า สาเหตุการเกิดโรครายในฟาร์มเกิดจากการขาดความเข้มงวดในการควบคุมการผ่านเข้า-ออกฟาร์ม ทั้งรถที่มาส่งอาหาร หรือแม้กระทั่งบุคคลที่มาติดต่อฟาร์ม และเมื่อฟาร์มเกิดโรคระบาดมักจะเกิดซ้ำอีกในรุ่นถัดมา

6) ปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน

เกษตรกรร้อยละ 37.5 มีปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาเงินทุนหมุนเวียนขาดสภาพคล่อง และต้องใช้เงินทุนสำหรับการปรับปรุงฟาร์ม โดยเกษตรกรให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในบางรุ่นที่ประสบปัญหาไก่เป็นโรคทำให้เกิดภาวะขาดทุนจึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อชื้อปัจจัยการผลิต เช่น ชื้อแกลบ ชื้อแก๊ส จ่ายค่าไฟฟ้า ค่าค่านงาน ฯลฯ รวมทั้งมาตรการของหน่วยงานภาครัฐ เช่น มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่กระทงได้กำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในฟาร์ม ทำให้เกษตรกรต้องหาแหล่งทุนในการปรับปรุงดังกล่าวเช่นกัน

7) ปัญหาด้านคุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์

เกษตรกรร้อยละ 35 มีปัญหาด้านคุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์ โดยปัญหาที่เกษตรกรพบมากที่สุดคือ วัคซีนและเวชภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ รองลงมาคือ วัคซีนไม่ครอบคลุมเชื้อสายพันธุ์ใหม่ และการขนส่ง- การเก็บรักษาวัคซีนไม่มีคุณภาพ โดยเกษตรกรให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในช่วงที่ผ่านมาเกิดการระบาดของโรคนิวคาสเซิลและโรคกัมโบโรเป็นอย่างมาก เนื่องจากวัคซีนที่ใช้ไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันครอบคลุมเชื้อสายพันธุ์ใหม่ได้รวมทั้งการขนส่งและการเก็บรักษาวัคซีนไม่มีคุณภาพโดยอาจจะเกิดความผิดพลาดทั้งบริษัทและเกษตรกรด้วยเช่นกัน จึงทำให้วัคซีนและเวชภัณฑ์ที่ใช้ไม่เกิดประสิทธิภาพเพียงพอในการควบคุมและป้องกันโรค

8) ปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระทง

เกษตรกรเพียงร้อยละ 27.5 มีปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระทง เกษตรกรที่มีปัญหาทั้งหมดสะท้อนว่าอาหารไก่กระทงมีราคาแพง และเกษตรกรไม่สามารถต่อรองราคาได้เนื่องจากเป็นเงื่อนไขของทางบริษัท

9) ปัญหาด้านแรงงานสำหรับงานฟาร์ม

เกษตรกรร้อยละ 25 มีปัญหาด้านแรงงานสำหรับงานฟาร์ม สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การขาดแคลนแรงงาน รองลงมาคือ แรงงานไม่มีคุณภาพ และแรงงานต่างด้าว โดยเกษตรกรให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า แรงงานมีการเข้า-ออกบ่อย เนื่องจากงานฟาร์มเป็นงานหนักและต้องอยู่ประจำฟาร์มจึงเหมาะกับคนที่มีครอบครัวหรือคนที่รักสันโดษ สำหรับปัญหาแรงงานไม่มีคุณภาพเนื่องจากการขาดความเอาใจใส่ในการทำงาน และต้องฝึกคนงานใหม่อยู่เสมอ ในขณะที่แรงงานต่างด้าวจะมีปัญหาในด้านการสื่อสาร

10) ปัญหาด้านราคาลูกไก่กระทง

เกษตรกรร้อยละ 22.5 มีปัญหาด้านราคาลูกไก่กระทง เกษตรกรทั้งหมดมีปัญหาราคาลูกไก่กระทงมีราคาแพง และเกษตรกรไม่สามารถต่อรองราคาได้เนื่องจากเป็นเงื่อนไขของทางบริษัท เช่นเดียวกับปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระทง

11) ปัญหาด้านโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง

เกษตรกรเพียงร้อยละ 17.5 มีปัญหาด้านโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยง สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ ต้องมีการซ่อมแซมโรงเรือน มีการซ่อมแซมอุปกรณ์การเลี้ยงและขาดความเข้าใจหลักการทำงานของโรงเรือนระบบปิด และปัญหาโครงสร้างโรงเรือนไม่เหมาะสม โดยเกษตรกรที่มีปัญหาการซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์เป็นเกษตรกรที่มีระยะเวลาในการสร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่มานานแล้ว สำหรับเกษตรกรบางรายยังขาดความเข้าใจหลักการทำงานของโรงเรือนระบบปิด เช่น กระบวนการลดอุณหภูมิการเลี้ยงที่เหมาะสมกับความต้องการของไก่กระทงตามสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเกษตรกรบางรายออกแบบโครงสร้างโรงเรือนไม่เหมาะสมทำให้ยากต่อการจัดการ เช่น โครงสร้างหลังคาโรงเรือนสูงเกินไป มักจะทำให้ยากต่อการจัดการเกี่ยวกับการปรับอุณหภูมิและความเร็วลมภายในฟาร์มเช่นกัน

12) ปัญหาด้านปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่ต่อชุมชนใกล้ฟาร์ม

เกษตรกรเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น มีปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่ต่อชุมชนใกล้ฟาร์ม จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่มีค่อนข้างน้อย เพราะการเลี้ยงไก่โรงเรือนระบบปิด จะมีปัญหากลิ่นน้อยอาจจะพบบ้างในช่วงหลังฝนตกใหม่ ๆ หรือในช่วงที่เปิดเล้าเพื่อจับไก่จำหน่ายเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงมากนัก

4.4.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา

เกษตรกรมีข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา 2 ประเด็น ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะต่อบริษัทที่ประกันราคาและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.10)

1) ข้อเสนอแนะต่อบริษัทที่ประกันราคา

เกษตรกรให้ข้อเสนอแนะต่อบริษัทที่ประกันราคา เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เช่น ปัจจัยการผลิต และการบริหารงานของบริษัท

1.1) ข้อเสนอแนะด้านปัจจัยการผลิต

เกษตรกรร้อยละ 87.5 ต้องการปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ เช่น พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ และยา-เวชภัณฑ์ ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และร้อยละ 67.5 ต้องการซื้อปัจจัยการผลิตจากบริษัทในราคาที่ไม่แตกต่างกับท้องตลาดมากนัก โดยเกษตรกรกล่าวว่าในขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้นแต่ราคาประกันลูกไก่ไม่ได้เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยได้ว่า ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นในขณะที่ผลกำไรไม่เพิ่ม

1.2) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานของบริษัท

เกษตรกรร้อยละ 60 ต้องการให้สัตวบาลของบริษัท เข้ามาให้คำแนะนำด้านการเลี้ยง และเทคนิคการเลี้ยงเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอเมื่อฟาร์มลูกไก่มีปัญหาเกิดโรคต่าง ๆ สามารถเข้ามาช่วยเหลือได้อย่างทันทั่วทั้งที่ อีกร้อยละ 55 ต้องการให้บริษัทมีการจัดการด้านการตลาดอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการจับไก่และลงไก่ในรุ่นถัดไปอย่างรวดเร็ว ไม่ยืดเวลาในการจับหรือเร่งเวลาในการจับไก่มากเกินไป เพราะมีผลกระทบต่อผลกำไรที่เกษตรกรจะได้รับเป็นอย่างมาก และร้อยละ 37.5 ต้องการให้บริษัทเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ร่วมหารือก่อนการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เช่น พันธุ์ลูกไก่ อาหาร และยา-เวชภัณฑ์

2) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ

เกษตรกรมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐใน 2 ประเด็นดังนี้

2.1) มาตรการของหน่วยงานภาครัฐ

เกษตรกรร้อยละ 42.5 ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า มาตรการของหน่วยงานภาครัฐ เช่น มาตรฐานฟาร์มมีข้อยุ่งยากมากในการปฏิบัติและมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา การออกมาตรการเพิ่มองค์ประกอบภายในฟาร์ม เช่น ห้องอาบน้ำก่อนการสุฟาร์ม ทำให้เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพิ่มมากขึ้น

2.2) ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

เกษตรกรร้อยละ 30 ต้องการฝึกอบรมด้านองค์ความรู้และการจัดการเลี้ยงไก่กระตังให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเกษตรกรเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้จัดฝึกอบรมดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งร้อยละ 20 ต้องการให้มีการแจกเอกสารวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่กระตังสำหรับเกษตรกร

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่กระตังระบบประกันราคา

รายการ	จำนวน (n = 40)	ร้อยละ
ข้อเสนอแนะต่อบริษัทที่ประกันราคา*		
- ต้องการปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ	35	87.5
- ราคาปัจจัยการผลิตมีความเหมาะสม	27	67.5
- ต้องการคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบริษัท	24	60.0
- ควรมีการจัดการด้านการตลาดอย่างเหมาะสม	22	55.0
- ควรหารือกับเกษตรกรก่อนการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข	15	37.5
ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ*		
- ปรับมาตรการของหน่วยงานภาครัฐให้ง่ายต่อการปฏิบัติ	17	42.5
- ต้องการให้รัฐจัดอบรมด้านการเลี้ยงไก่กระตัง	12	30.0
- ต้องการเอกสารวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่กระตัง	8	20.0

หมายเหตุ : *ผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง และข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป โดยจำแนกได้ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 ข้อเสนอแนะ
- 5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา 2) ศึกษาการจัดการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา 3) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา และ 4) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาที่ใช้แบบโรงเรือนระบบปิด (Evaporative System : EVAP) และเป็นฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์มของกรมปศุสัตว์ ในอำเภอรัษฎา และอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน 40 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาของเกษตรกรในรุ่นที่ผ่านมา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1.1 ลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41.1 ปี ร้อยละ 87.5 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 75 มีการศึกษามากกว่าระดับปวส./อนุปริญญา ร้อยละ 97.5 นับถือศาสนาพุทธ และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.1 คน

เกษตรกรร้อยละ 45 ก่อนมาเลี้ยงไก่กระทุงมีอาชีพทำสวนยางพารา เกษตรกรร้อยละ 72.5 ยึดอาชีพการเลี้ยงไก่กระทุงเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 87.5 มีอาชีพรอง และร้อยละ 37.1 ของเกษตรกรที่มีอาชีพรองมีการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพรองมากที่สุด มีรายได้เฉลี่ยของอาชีพเดิมก่อนการเลี้ยงไก่กระทุงเฉลี่ย 18,487.8 บาท รายได้รวมจากอาชีพหลักของครัวเรือนเฉลี่ย 43,325 บาทต่อเดือน และรายได้รวมจากอาชีพรองของครัวเรือนเฉลี่ย 29,200 บาทต่อเดือน ในด้านของลักษณะการถือครองที่ดินสำหรับใช้เลี้ยงไก่กระทุงพบว่า เกษตรกรมี

ที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด เฉลี่ย 2.9 ไร่ เกษตรกรร้อยละ 67.5 มีหนี้สิน โดยเฉลี่ย 775,925.9 บาท ร้อยละ 63 ใช้แหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. สำหรับการกู้เงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนเริ่มแรก ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 มีการกู้ โดยเฉลี่ย 553,448.3 บาท แหล่งเงินทุนร้อยละ 72.4 กู้มาจาก ธ.ก.ส. และการเลี้ยงไก่กระทงในรุ่นที่ผ่านมาพบว่า ไม่มีการกู้ซื้อปัจจัยการผลิต เมื่อพิจารณาด้าน วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินของเกษตรกรจะเห็นได้ว่า การกู้ที่เกี่ยวข้องกับเลี้ยงไก่กระทงส่วนใหญ่ร้อยละ 96.7 กู้ยืมเงินเพื่อสร้างโรงเรือนระบบปิด ในขณะที่การกู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเลี้ยงไก่ กระทงพบว่า ร้อยละ 71.4 เพื่อใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

5.1.2 การจัดการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคา

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่กระทงเฉลี่ย 5 ปี เลี้ยงไก่มาแล้ว ทั้งหมดเฉลี่ย 27.7 รุ่น ร้อยละ 52.5 เลือกระบบราคาไก่กระทงกับสรวีฟาร์ม ด้วยเหตุผลคือ พอใจในเงื่อนไขและผลตอบแทนคิดเป็นร้อยละ 37.5 เกษตรกรมีเนื้อที่ตั้งโรงเรือนเฉลี่ย 2.1 ไร่ คิดเป็นมูลค่าที่ดินเฉลี่ย 338,750 บาท

เกษตรกรใช้พื้นที่โรงเรือนเลี้ยงไก่กระทงโดยเฉลี่ย 771.4 ตารางเมตร จำนวนไก่กระทงที่เข้าเลี้ยงต่อรุ่นเฉลี่ย 9,955.0 ตัว อัตราการเลี้ยงเฉลี่ย 13.1 ตัวต่อตารางเมตร ใช้เวลาในการเลี้ยงเฉลี่ย 38.8 วันต่อรุ่น เวลาในการพักเล้าเฉลี่ย 21.5 วัน เกษตรกรร้อยละ 90 ทราบพันธุ์ไก่ที่ได้รับจากบริษัทที่ประกันราคาซึ่งพันธุ์ที่ได้รับส่วนใหญ่ร้อยละ 86.1 คือพันธุ์รอส (รอสวัน, รอส 308) ในด้านความเพียงพอของแหล่งน้ำในการเลี้ยงไก่กระทงร้อยละ 82.5 มีน้ำ เพียงพอตลอดปี ร้อยละ 40 แหล่งน้ำหลักในการเลี้ยงไก่กระทง คือ บ่อน้ำตื้น เกษตรกรร้อยละ 45 มีการกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเลี้ยงไก่กระทง เกษตรกรร้อยละ 55 ใช้แรงงานจ้างควบคู่กับ แรงงานตนเอง โดยจ้างแรงงานเฉลี่ย 1.28 คน ในอัตราค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 9,455.8 บาทต่อรุ่น

เกษตรกรเลี้ยงไก่โดยมีอัตราการรอดของไก่กระทงเฉลี่ย 95.6 เปอร์เซ็นต์ อัตราการตายเฉลี่ย 3.7 เปอร์เซ็นต์ อัตราการฟิการเฉลี่ย 0.7 เปอร์เซ็นต์ มีการใช้อาหารเฉลี่ย 35,113.5 กิโลกรัมต่อรุ่น อัตราแลกเนื้อเฉลี่ย 1.76 เกษตรกรเลี้ยงไก่ได้ขนาดน้ำหนักเฉลี่ย 2.1 กิโลกรัมต่อตัว น้ำหนักไก่กระทงรวมทั้งหมดที่จำหน่ายได้ต่อรุ่นเฉลี่ย 20,002 กิโลกรัม ราคาไก่ กระทงที่เกษตรกรจำหน่ายได้ในรุ่นที่ผ่านมาเฉลี่ย 38.4 บาทต่อกิโลกรัม มีการบริโภคไก่กระทง ในครัวเรือนเฉลี่ย 3 ตัว แจกจ่ายเพื่อนบ้านเฉลี่ย 15.5 ตัวต่อรุ่น และมีการใช้ไก่กระทงแทน ค่าจ้างเฉลี่ย 8.5 ตัวต่อรุ่น การเลี้ยงไก่กระทงของเกษตรกร และมีปริมาณมูลไก่เฉลี่ย 923.4 กระสอบต่อรุ่น

5.1.3 ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา

เกษตรกรมีต้นทุนในการเลี้ยงไก่กระต๊อบทั้งหมด 970.60 บาทต่อตารางเมตร หรือ 37.43 บาทต่อกิโลกรัม จำแนกเป็นต้นทุนผันแปร 936.56 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 96.49 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดที่มีสัดส่วนสูงสุดคือค่าอาหารไก่กระต๊อบเท่ากับ 665.44 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 68.56 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และมีต้นทุนคงที่ทั้งหมด 34.03 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.51 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ซึ่งต้นทุนคงที่ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด เช่น ค่าเสื่อมสาธารณูปโภค (ค่าปรับปรุงที่ดินเริ่มแรก การจัดทำถนนทางเข้าฟาร์ม การติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในและภายนอกฟาร์ม) ค่าเสื่อมโรงเรือน ค่าเสื่อมอาคารและสิ่งปลูกสร้างภายในฟาร์ม (โรงเก็บอาหาร บ้านพักคนงาน เตาเผาซาก ประดูและรั้วลวดหนาม รวมถึงตาข่ายในล่องล้อมรอบฟาร์ม) ค่าเสื่อมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ ค่าเสื่อมอุปกรณ์ระบบ EVAP ค่าเสื่อมเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ค่าเสียโอกาสการใช้ที่ดิน และค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนเริ่มแรก เป็นต้น และต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด เช่น ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก และค่าภาษีโรงเรือน

เกษตรกรมีรายจากการเลี้ยงไก่กระต๊อบทั้งหมดเฉลี่ย 1,028.20 บาทต่อตารางเมตร รายได้สุทธิเท่ากับ 91.64 บาทต่อตารางเมตร หรือ 3.53 บาทต่อกิโลกรัม กำไรสุทธิเท่ากับ 57.60 บาทต่อตารางเมตร คิดเป็นกำไรสุทธิทั้งหมดของฟาร์มเฉลี่ย 2.22 บาทต่อกิโลกรัม จากการวิเคราะห์การเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมามีผลกำไรในการประกอบการ ราคาคุ้มทุน (Break-Even Price) เท่ากับ 37.43 บาทต่อกิโลกรัม ผลผลิตคุ้มทุน (Break-Even Yield) เท่ากับ 25.26 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ในขณะที่เกษตรกรสามารถผลิตไก่กระต๊อบได้ 25.93 กิโลกรัมต่อตารางเมตร แสดงว่าเกษตรกรมีผลกำไรจากการเลี้ยงไก่กระต๊อบ

5.1.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา

1) ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ

ปัญหาหลักของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่กระต๊อบคือ 1) ปัญหาด้านคุณภาพลูกไก่กระต๊อบโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ปัญหาลูกไก่อ่อนแอ 2) ปัญหาด้านการจัดการเลี้ยงไก่กระต๊อบซึ่งได้แก่ ปัญหาขาดความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระต๊อบ และแคลงหายากและมีราคาแพง 3) ปัญหาด้านคุณภาพอาหารไก่กระต๊อบ ได้แก่อาหารไม่มีคุณภาพ และมีลักษณะทางกายภาพไม่เหมาะสม 4) ปัญหาด้านระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัท คือ ระยะเวลาในการจับไม่แน่นอน 5) ปัญหาด้านการสุขาภิบาลและการป้องกันโรคคือ ขาดการควบคุมการผ่านเข้า-ออกฟาร์ม

อย่างเคร่งครัด ทั้งรถที่มาส่งอาหารหรือแม้กระทั่งบุคคลที่มาติดต่อฟาร์ม และเมื่อฟาร์มเกิดโรคระบาดมักจะเกิดซ้ำอีกในรุ่นถัดมา 6) ปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียน เช่น ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในบางรุ่นที่ประสบปัญหาขาดทุน 7) ปัญหาด้านคุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์ได้แก่ วัคซีนและเวชภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ 8) ปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระทง เช่น ราคาแพง และไม่สามารถต่อรองราคาอาหารได้ 9) ปัญหาด้านแรงงานสำหรับงานฟาร์มได้แก่ แรงงานมีการเข้า-ออกบ่อย แรงงานไม่มีคุณภาพ แรงงานต่างด้าวจะมีปัญหาด้านการสื่อสาร 10) ปัญหาด้านราคาลูกไก่กระทง ได้แก่ ราคาค่อนข้างแพง และไม่สามารถต่อรองราคาได้เช่นเดียวกับปัญหาด้านราคาอาหารไก่กระทง 11) ปัญหาด้านโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงได้แก่ มีการซ่อมแซมโรงเรือนและอุปกรณ์เนื่องจากบางรายมีระยะเวลาในการเลี้ยงไก่อานานแล้ว และ 12) ปัญหาด้านกลิ่นจากมูลไก่ต่อชุมชนใกล้ฟาร์มซึ่งจะมีปัญหาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากเป็นโรงเรือนระบบปิด

2) ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรมีข้อเสนอแนะต่อบริษัทที่ประกันราคา ได้แก่ 1) ต้องการปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ 2) ราคาปัจจัยการผลิตมีความเหมาะสม 3) ต้องการคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบริษัท 4) ควรมีการจัดการด้านการตลาดอย่างเหมาะสม และ 5) ควรหารือกับเกษตรกรก่อนการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข

สำหรับข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ 1) ปรับมาตรการของหน่วยงานภาครัฐให้ง่ายต่อการปฏิบัติ 2) ต้องการให้รัฐจัดอบรมด้านการเลี้ยงไก่กระทง และ 3) ต้องการเอกสารวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่กระทง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาลักษณะทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในครั้งนี่คือ การเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในโรงเรือนระบบปิด เหมาะสำหรับเกษตรกรที่มีความพร้อมในด้านแหล่งเงินทุน เนื่องจากการลงทุนเริ่มแรกสำหรับการก่อสร้างโรงเรือนและองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในฟาร์มค่อนข้างสูงและใช้พื้นที่ค่อนข้างมาก จึงเหมาะกับเกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเอง เกษตรกรที่กู้เงินมาลงทุนมีความเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง หากไม่มีองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระทง หรือขาดการพัฒนาด้านการเลี้ยงและการจัดการที่ดี เช่น การจัดการด้านพันธุ์ อาหาร การป้องกันและควบคุมโรค และการจัดการด้านโรงเรือนและอุปกรณ์ ย่อมส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ

การเลี้ยงไก่กระทงภายใต้เงื่อนไขของระบบประกันราคา เกษตรกรควรศึกษารายละเอียดเงื่อนไขของบริษัทให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทำสัญญาประกันราคากับบริษัท เพราะเงื่อนไขบางอย่างของบริษัทสามารถมีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่แจ้งล่วงหน้าได้ ทำให้ไม่เกิดความเป็นธรรมต่อเกษตรกร เช่น การกำหนดราคาประกันล่วงหน้าบริษัทอาจมีการปรับเปลี่ยนราคาประกัน รวมทั้งสามารถลดหรือยืดระยะเวลาในการจับไก่ได้ขึ้นอยู่กับภาวะตลาด ในกรณีที่มีการจับไก่ก่อนระยะเวลาที่กำหนด บริษัทอาจจะจ่ายเงินชดเชยให้เกษตรกรโดยการเพิ่มราคาประกันต่อกิโลกรัม อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการเพิ่มราคาต่อกิโลกรัมของไก่กระทงแต่ในภาพรวมเกษตรกรกลับมีรายได้อาจลดลงเนื่องจากราคาที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น รวมทั้งเกษตรกรยังต้องเป็นผู้แบกรับภาระด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ไก่กระทง อาหาร และยา-เวชภัณฑ์ จากบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่มักมีราคาสูงกว่าราคาในท้องตลาด และเกษตรกรไม่สามารถกำหนดคุณภาพปัจจัยการผลิตตามที่ต้องการได้ นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงความมั่นคงของบริษัทก่อนการตัดสินใจ เช่น เลือกบริษัทที่มีการบริหารจัดการที่ดี การตลาดมีประสิทธิภาพดี รวมทั้งสามารถระบายผลผลิตไก่กระทงออกจากฟาร์มเกษตรกรได้ตามกำหนด และสามารถลงไก่ในรอบถัดไปได้ตามกำหนดด้วยเช่นกัน ดังนั้นในประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาเกษตรกรควรพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบก่อนการตัดสินใจ เพราะจะส่งผลโดยตรงต่อผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับจากการลงทุนเลี้ยงไก่กระทง

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาไม่ควรนำผลตอบแทนจากไก่มีคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสม เช่น ไก่พิการ มาคิดเป็นรายได้จากการเลี้ยงเนื่องจากถือว่าเป็นไก่ที่ไม่ได้ตามลักษณะที่บริษัทต้องการ หรือเป็นไก่คัดทิ้ง

ดังนั้น การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคา เป็นการลดความเสี่ยงจากการลงทุน เนื่องจากตลาดไก่กระทงมีความผันผวนทางการตลาด รวมทั้งราคาปัจจัยการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่จะช่วยลดความเสี่ยงจากการลงทุน ลดภาระในการจัดหาปัจจัยการผลิตและลดปัญหาทางการตลาด นั่นคือโดยการประกันราคากับบริษัทเอกชน ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการประกอบการสูงสุด ควรมีระบบการจัดการที่ดีภายในฟาร์ม ดังนี้ โดยจะสรุปข้อเสนอแนะ 3 ส่วน ดังนี้

5.2.1 สำหรับเกษตรกรผู้ผลิตไถ่กระทรวงระบบประกันราคา

- 1) เกษตรกรควรมีการควบคุมปริมาณการใช้อาหารอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความสูญเสียของอาหารให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากต้นทุนค่าอาหารเป็นต้นทุนหลักสำหรับการเลี้ยงไถ่กระทรวง
- 2) เกษตรกรต้องมีความรู้ด้านการจัดการเลี้ยงไถ่กระทรวง และหาเทคนิคใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติกับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงไถ่กระทรวง
- 3) เกษตรกรต้องมีความรู้เรื่องโรคในไถ่กระทรวง และสามารถวินิจฉัยอาการเบื้องต้นได้ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่แนวทางการใช้ยาและการรักษาได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งต้องมีความรู้เรื่องการใช้ยาและเวชภัณฑ์ เช่น การคำนวณปริมาณยาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับระดับความรุนแรงของโรค การใช้ยาในปริมาณที่มากเกินไป (Over Dose) จะสิ้นเปลืองค่ายา โดยเปล่าประโยชน์ หากใช้น้อยเกินไปอาจจะส่งผลให้เชื้อโรคเกิดการดื้อยาและทำให้ไม่สามารถควบคุมเชื้อโรคได้ การใช้ยาภายในฟาร์มจึงพึงปฏิบัติด้วยความระมัดระวังหรือควรปรึกษาสัตวแพทย์ประจำฟาร์มก่อนการใช้ยาทุกครั้ง ซึ่งการใช้ยาอย่างถูกวิธีจะช่วยลดต้นทุนได้อีกทาง
- 4) เกษตรกรควรมีการจัดการที่ดี ทั้งนี้เพื่อลดอัตราการตายหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไถ่กระทรวง
- 5) เกษตรกรควรมีแรงงานที่มีความรู้และประสบการณ์และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ เนื่องจากแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ หากแรงงานขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดความเอาใจใส่ในการเลี้ยงไถ่กระทรวง มักจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงต่ำ มีโอกาสในการขาดทุนสูง
- 6) เกษตรกรในกลุ่มที่ประกันราคากับบริษัทเดียวกัน ควรมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับบริษัทผู้ประกันราคา ทั้งในเรื่องของคุณภาพปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ไถ่กระทรวง อาหาร และยา-เวชภัณฑ์ ในด้านของราคาปัจจัยการผลิต รวมทั้งราคาประกันที่บริษัทจะรับซื้อจากเกษตรกร ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรเอง

5.2.2 สำหรับบริษัทเอกชน

- 1) บริษัทเอกชนควรมีมาตรการในการดูแลเอาใจใส่ฟาร์มเกษตรกรอย่างทั่วถึง โดยการเข้าไปดูแลและช่วยแก้ปัญหาในการเลี้ยงไถ่ได้อย่างทันทั่วถึง
- 2) ควรมีการกำหนดมาตรฐานผลตอบแทนที่เกษตรกรควรจะได้รับ รวมทั้งควรมีแนวทางในการลดต้นทุนในส่วนของปัจจัยการผลิต ซึ่งนับว่าเป็นต้นทุนหลักสำหรับการผลิตของเกษตรกร

3) ควรคำนึงถึงคุณภาพปัจจัยการผลิตที่ส่งมอบแก่เกษตรกร เช่น พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ และยา-เวชภัณฑ์ มากกว่าการมุ่งเน้นการลดต้นทุนของบริษัท ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรมากเกินไป

5.2.3 สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

1) หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการเลี้ยงไก่ ตลอดจนร่วมแนะนำให้ความรู้ด้านการเลี้ยงไก่กระทงแก่เกษตรกรที่สนใจเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถพัฒนาการเลี้ยงไก่ให้ดียิ่งขึ้น

2) หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพและราคาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ตลอดจนร่วมหาแนวในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกภาคส่วน

5.3 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยในพื้นที่จังหวัดตรัง ซึ่งเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีพื้นที่ตั้งฟาร์มอยู่อย่างกระจัดกระจายและห่างไกลกันมากในแต่ละพื้นที่ ระยะทางในการเดินทางจึงเป็นอุปสรรคหลักสำหรับการศึกษาวิจัย และในบางครั้งไม่พบเกษตรกรเจ้าของฟาร์มมีเพียงแต่คนงานซึ่งไม่สามารถตอบข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ ดังนั้นในการเก็บข้อมูลจึงใช้ระยะเวลาอันพอสมควรเนื่องจากระยะทางไกลที่เป็นอุปสรรคในครั้งนี้

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงแบบอิสระแบบประกันราคา และแบบรับจ้างเลี้ยง

2) การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงระบบปิดกับโรงเรือนเลี้ยงไก่ระบบเปิดแบบยกพื้น

3) การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการตลาดของบริษัทประกันราคา

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์. 2547. **แผนผังองค์ประกอบหลังของฟาร์มไก่เนื้อ**. สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ [ออนไลน์]. URL : http://www.dld.go.th/certify/th/index.php?option=com_content&view=article&id=199:standard-farm&catid=79:standard-farm&Itemid=101 (สืบค้นวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554)
- กรมปศุสัตว์. 2553. **ข้อมูลสถิติปศุสัตว์**. [ออนไลน์]. URL : http://www.dld.go.th/ict/th/index.php?option=com_content&view=article&id=368:-2553&catid=74:2009-11-01-07-43-07 (สืบค้นวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554)
- กรมปศุสัตว์. 2554. **คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์**. สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์. หน้า 179
- เกียรติภูมิ พุกกะวัน. 2547. **การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรวย เพชรรัตน์. 2546. **เอกสารประกอบการสอน การวิเคราะห์ระบบธุรกิจเกษตร**. โครงการจัดตั้งภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิโรจ ศศิปรีย์จันทร์. 2547. **การจัดการและโรคสำคัญในไก่เนื้อ**. พิมพ์ครั้งที่ 3 จัดพิมพ์โดยบริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด. 232 หน้า
- ชัชวาล สุวัฒน์ฉลิก. 2546. **การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อในโรงเรือนระบบปิดควบคุมอุณหภูมิ**. วิทยานิพนธ์ สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นัญญา สุขจริง. 2549. **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุษกร พรรณี. 2546. **การเลี้ยงไก่เนื้อในระบบปิด**. สัตว์เศรษฐกิจ แมกกาซีน, กรุงเทพฯ.
- ประกิต สันติวิมล. 2548. **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อประเภทประกันราคาในโรงเรือนระบบปิด : กรณีศึกษาในจังหวัดสระบุรี**. สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประยงค์ เนตยารักษ์. 2550. **เศรษฐศาสตร์การเกษตร. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 292 หน้า**
- พัชรินทร์ ก้อนทอง. 2550. **การตัดสินใจของเกษตรกรต่อการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อแบบโรงเรือนระบบปิดที่มีสัญญาประกันราคา : กรณีศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ระพีพร พัวพันธุ์. 2546. **การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อโรงเรือนระบบปิดแบบการเลี้ยงประเภทประกันราคาและการเลี้ยงแบบประเภทรับจ้างเลี้ยง กรณีศึกษา : หมู่บ้านหนองหอย ตำบลวังกุ่ม อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยนานาชาติแสดมฟอร์ด.**
- ศศิคารา ชูประเสริฐ. 2546. **การเปรียบเทียบการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับบริษัทและการรับจ้างเลี้ยงไก่เนื้อกับนายทุนในจังหวัดอุดรธานี ปี 2544. รายงานการศึกษาอิสระปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- วารุณี ชรรมรัตน์. 2550. **การตลาดไก่กระทงในจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ สาขาวิชาการจัดการ ธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- สมชัย จอมศรี. 2544. **ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา โดยบริษัทธุรกิจเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น**
- สมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล. 2537. **เศรษฐศาสตร์การผลิตและการจัดการทางการเกษตร. สงขลา : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- สุพจน์ วงศ์ดี. 2544. **ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทงแบบโรงเรือนปิดของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการเลี้ยง ในจังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- สุธรรม ดิสวัสดิ์. 2544. **คู่มือการเลี้ยงไก่เนื้อเชิงธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เทพพิทักษ์การพิมพ์.**

เสนห์ เทียนแก้ว. 2544. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงไก่
เนื้อแบบรับจ้างเลี้ยงและแบบประกันราคาของเกษตรกรในพื้นที่ภาคกลาง.

วิทยานิพนธ์ สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและ
ทรัพยากรธรรมชาติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. 2553. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปี 2553. [ออนไลน์]. URL:

<http://image.ch7.com/ch7center/minisite/news/labour2554.pdf>

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตรัง. 2553. รายงานข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อที่
ได้รับรองมาตรฐานฟาร์มกับกรมปศุสัตว์ ประจำเดือนตุลาคม 2551 – พฤศจิกายน 2553.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2554.

[ออนไลน์]. URL: [http://www.oae.go.th/download/document_tendency/
trend54.pdf](http://www.oae.go.th/download/document_tendency/trend54.pdf) (สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554)

ภาคผนวกที่ 1

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา
ในจังหวัดตรัง”

เลขที่แบบสอบถาม.....

วันที่สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัย เพื่อสารนิพนธ์ (Minor Thesis) สำหรับหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยและเพื่อประกอบการตัดสินใจสำหรับเกษตรกรและผู้สนใจลงทุนเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง ผู้วิจัย ขอความอนุเคราะห์ท่าน ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและโดยอิสระ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับเนื่องจากต้องการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น และขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ชื่อ-สกุลของเจ้าของฟาร์ม.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา
- 2) การจัดการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา
- 3) ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา
- 4) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคา

ก. ลักษณะทางสังคม

1. สถานภาพทางครอบครัวของผู้ประกอบการ

☐ 1. โสด	☐ 2. แต่งงานแล้ว
☐ 3. หย่าร้าง	☐ 4. หม้าย
2. อายุ.....ปี
3. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
4. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา	☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐ 4. ปวส./อนุปริญญา
☐ 5.ปริญญาตรี	☐ 6.ปริญญาโท
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....	
5. ศาสนา

☐ 1. พุทธ	☐ 2. อิสลาม
☐ 3) คริสต์	☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน สามารถช่วยงานได้.....คน

ข. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพหลัก (ตอบเพียงข้อเดียว)

☐ 1. ทำสวนยางพารา	☐ 2. ค้าขาย
☐ 3. ทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระทุง	☐ 4. รับราชการ
☐ 5. พนักงานบริษัทหรือเอกชน	
☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....	
2. อาชีพรอง

☐ 1. ทำสวนยางพารา	☐ 2. ค้าขาย
☐ 3. ทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระทุง	
☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....	

3. ก่อนเริ่มดำเนินการเลี้ยงไก่กระทงท่านประกอบอาชีพใด
(ระบุ).....
รายได้..... บาท / เดือน
4. การถือครองที่ดินเพื่อการเลี้ยงไก่กระทง
 1. ของตนเอง จำนวน (ระบุ).....(ตารางเมตร/ไร่)
 2. เช่า จำนวน (ระบุ).....(ตารางเมตร/ไร่)
 อัตราค่าเช่า.....บาทต่อ.....(เดือน/ปี)
5. รายได้ของครอบครัว
 จากอาชีพหลัก.....บาท/เดือน รวม.....บาท/ปี
 จากอาชีพรอง.....บาท/เดือน รวม.....บาท/ปี
 อื่นๆ (ระบุ).....
 (1).....บาท/เดือน รวม.....บาท/ปี
 (2)บาท/เดือน รวม.....บาท/ปี
6. ภาระหนี้สินในปัจจุบัน
 1. มี จำนวน.....บาท 2. ไม่มี
7. กรณีที่ท่านมีหนี้สินท่านกู้มาจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.)
 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....จำนวนเงินกู้.....บาท
 2. ธนาคารพาณิชย์
 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....จำนวนเงินกู้.....บาท
 3. สหกรณ์การเกษตร
 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....จำนวนเงินกู้.....บาท
 4. แหล่งเงินทุนนอกระบบ
 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....จำนวนเงินกู้.....บาท
 5. อื่นๆ (ระบุ).....
 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....จำนวนเงินกู้.....บาท
8. ท่านได้กู้เงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนสำหรับการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาเริ่มแรกหรือไม่
 ไม่กู้
 กู้ จำนวน บาท
 จากแหล่งเงินกู้ใด (ระบุ).....อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....

9. ท่านได้กู้เงินเพื่อใช้เป็นต้นทุนสำหรับการซื้อปัจจัยการผลิต ในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ
ประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมาหรือไม่
- () ไม่กู้
- () กู้ จำนวน บาท
จากแหล่งเงินกู้ใด (ระบุ).....
อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....
10. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม
- 10.1 ใช้สำหรับการเลี้ยงไก่กระต๊อบ
- () 1. ซื้อที่ดินเพื่อการเลี้ยงไก่กระต๊อบ
- () 2. เช่าที่ดินเพื่อการเลี้ยงไก่กระต๊อบ
- () 3. เช่าโรงเรือนเพื่อการเลี้ยงไก่กระต๊อบ
- () 4. สร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบปิด (EVAP)
- () 5. ซื้ออุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงไก่กระต๊อบ เช่น ถังอาหาร ถาดอาหาร ถังน้ำ ฯลฯ
- () 6. ซื้อเครื่องมือเครื่องจักร เช่น เครื่องปั่นไฟ ติดตั้งระบบการให้อาหารอัตโนมัติ ฯลฯ
- () 7. ซื้อปัจจัยการผลิต เช่น อาหาร วัคซีน เวชภัณฑ์ แกลบ แก้ว ฯลฯ
- 10.2 อื่นๆ
- () 1. เพื่อใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน
- () 2. เพื่อการรักษาบุตร
- () 3. เพื่อการรักษาพยาบาล
- () 4. ซื้อรถยนต์/จักรยานยนต์
- () 5. อื่นๆ
- (ระบุ).....

ตอนที่ 2 การจัดการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา

ก. ข้อมูลทั่วไปของการผลิต

1. ปีที่เริ่มดำเนินการเลี้ยงไก่กระต๊อบคือ.....
2. ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่กระต๊อบทั้งหมด.....ปี (จำนวนรุ่น).....

3. ปัจจุบันท่านเลี้ยงไก่กระต๊อบแบบประกันราคากับบริษัทใด
 1. ภาคใต้ค้ำสัตว์ 2. หมั่นค้ำปศุภัณฑ์ฟาร์ม
 3. ศรีวิฟาร์ม 4. อื่นๆ (ระบุ).....
4. ระยะเวลาที่ท่านเลี้ยงไก่กระต๊อบกับบริษัทแห่งนี้ปี
5. เหตุผลที่ต้องเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบปิดกับบริษัทดังกล่าวเนื่องจาก

6. เนื้อที่ตั้งโรงเรือน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา มูลค่า.....บาท

ข. ข้อมูลด้านการจัดการ

1. ปัจจุบันใช้พื้นที่โรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่กระต๊อบ.....ตารางเมตร
2. จำนวนไก่ที่เข้าเลี้ยง.....ตัว/รุ่น
3. พื้นที่ต่อหน่วยการเลี้ยงไก่.....ตัว/ตารางเมตร
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเลี้ยงเฉลี่ยต่อ 1 รุ่นการเลี้ยง.....วัน
5. ระยะเวลาในการพักเล้า.....วัน
6. ท่านทราบพันธุ์ไก่กระต๊อบที่ได้รับจากบริษัทหรือไม่
 1. ทราบ (ระบุ).....
 2. ไม่ทราบ
7. ท่านมีน้ำเพียงพอสำหรับการเลี้ยงไก่กระต๊อบหรือไม่
 1. ดี (น้ำเพียงพอตลอดปี)
 2. ปานกลาง (มีน้ำใช้แต่ใช้อย่างประหยัดหรือฤดูแล้งไม่มีน้ำ)
 3. ไม่ดี (ไม่ค่อยมีน้ำใช้)
8. ลักษณะแหล่งน้ำในการเลี้ยงไก่กระต๊อบ
 1. น้ำบาดาล
 2. น้ำประปา
 3. อื่นๆ (ระบุ).....
9. ท่านได้มีการกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเลี้ยงไก่หรือไม่
 1. มี สระน้ำ/บ่อน้ำ 2. ไม่มี
 บ่อบาดาล
 โอง
 อื่นๆ (ระบุ).....

10. แรงงานในการเลี้ยงไก่กระทง

() 1. แรงงานของตนเองหรือคนในครอบครัว

() 2. จ้างแรงงาน

2.1 จำนวน.....คน ค่าจ้างบาท/คน/รุ่น

ตอนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระทงระบบประกันราคาในรุ่นที่ผ่านมา

ก. การจัดการด้านการผลิต

1. การจัดการด้านการผลิตในรุ่นที่ผ่านมา

1.1 จำนวนไก่ตาย.....ตัว/รุ่น

1.2 จำนวนไก่รอด.....ตัว/รุ่น

1.3 จำนวนไก่พิการ.....ตัว/รุ่น

1.4 อัตราการแลกเนื้อ.....

1.5 น้ำหนักไก่เฉลี่ย.....กิโลกรัมต่อตัว

2. ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทงต่อรุ่นการเลี้ยง (จากรุ่นที่ผ่านมา)

รายการ	จำนวน		ราคาขาย เฉลี่ย	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ตัว	กก.			
1. ผลตอบแทนจากไก่กระทง					
1) ไก่กระทงที่จำหน่ายได้					
2) ไก่กระทงที่บริโภคในครัวเรือน					
3) ไก่กระทงที่แจกจ่ายเพื่อนบ้าน					
4) ไก่กระทงที่ใช้แทนค่าจ้าง					
5) การจำหน่ายไก่พิการ					
2. ผลตอบแทนจากผลพลอยได้					
1) มูลไก่					
2) การจำหน่ายกระสอบอาหาร					
3. อื่นๆ (ระบุ).....					
1).....					
2).....					

ข. ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา

1. ค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์มเลี้ยงไก่กระต๊อบ (ต่อรุ่น)

รายการ	จำนวน	หน่วย	ขนาด	ราคา (บาท/หน่วย)	จำนวน เงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน					
1. ค่าพันธุ์ไก่กระต๊อบ					
2. ค่าอาหาร :					
ระยะที่ 1 ช่วงอายุ.....วัน					
ระยะที่ 2 ช่วงอายุ.....วัน					
ระยะที่ 3 ช่วงอายุ.....วัน					
3. ค่าวัคซีนป้องกันโรค :					
โรคนิวคาสเซิล (ND)					
โรคมัมโบโร (IBD)					
โรคหลอดลมอักเสบ (IB)					
อื่นๆ (ระบุ).....					
4. ค่ายาและวิตามิน (ระบุ)					
(ระบุ).....					
(ระบุ).....					
(ระบุ).....					
5. ค่าเวชภัณฑ์ :					
ยามาเชื้อ					
โซดาไฟ					
ปูนขาว					
ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์					
อื่นๆ (ระบุ).....					
6. ค่าแรงงาน :					
แรงงานในการเลี้ยงไก่					
แรงงานในการจับไก่					
แรงงานในการโกยมูลสัตว์					

รายการ	จำนวน	หน่วย	ขนาด	ราคา (บาท/หน่วย)	จำนวน เงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน					
7. ค่าวัสดุรองพื้นคอก :					
แกลบ					
จี้กบ, จี้เลื่อย					
อื่นๆ (ระบุ).....					
8. ค่าไฟฟ้า (ต่อเดือน)					
9. ค่าน้ำ (ต่อเดือน)					
10. ค่าแก๊ส					
11. น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น					
12. ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ปีจ่ายการผลิต					
13. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องจักร					
14. อื่นๆ(ระบุ).....					
15. อื่นๆ(ระบุ).....					
ค่าใช้จ่ายคงที่					
1. ค่าภาษีที่ดิน					
2. ค่าเช่าที่ดิน					
3.ค่าเช่าโรงเรือน					
4.ค่าประกันภัย					
5.ค่าภาษีโรงเรือน					
6.ดอกเบี้ยเงินลงทุนเริ่มแรก					

2. เงินทุนเริ่มแรกในการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา

รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	อายุการใช้ งาน (ปี)	หมายเหตุ
1.ค่าปรับปรุงที่ดินสำหรับก่อสร้าง โรงเรือน					
2.ค่าก่อสร้างโรงเรือนและค่าแรงงาน ในการก่อสร้าง					
3.ค่ารั้วลวดหนามและประตูเข้า-ออก ฟาร์ม					
4.ตาข่ายในล่อนล้อมรอบฟาร์ม					
5.เตาเผาซาก					
6.โรงเก็บอาหาร					
7.ห้องอาบน้ำและพ่นน้ำยามาเชื้อ					
8.บ้านพักคนงาน					
9.ค่าอุปกรณ์ระบบ EVAP					
10.ค่าอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงไก่กระต๊อบ					
11.เครื่องปั่นไฟ					
12.ค่าติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในฟาร์ม					
13.ค่าติดตั้งระบบไฟฟ้าภายนอกฟาร์ม					
14.ค่าติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้า					
15.ค่าทำถนนทางเข้าฟาร์ม					
16.อื่นๆ					

ตอนที่ 4 สภาพปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคา

1. ท่านมีปัญหาในด้านการเลี้ยงการจัดการไก่กระต๊อบหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
2. ท่านมีปัญหาในเรื่องของราคาอาหารไก่กระต๊อบหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
3. โปรดระบุ.....
4. ท่านมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพอาหารไก่กระต๊อบหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
5. โปรดระบุ.....
6. ท่านมีปัญหาในเรื่องของราคาลูกไก่กระต๊อบหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
7. โปรดระบุ.....
8. ท่านมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพลูกไก่กระต๊อบหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
9. โปรดระบุ.....
10. ท่านมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพวัคซีนและเวชภัณฑ์หรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
11. โปรดระบุ.....
12. ท่านมีปัญหาในเรื่องของโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงไก่กระต๊อบหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
13. โปรดระบุ.....
14. ท่านมีปัญหาในเรื่องของการสุขาภิบาลและการป้องกันโรคหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....
15. โปรดระบุ.....
16. ท่านมีปัญหาในเรื่องของแรงงานสำหรับงานฟาร์มหรือไม่
 ไม่มี มี
 โปรดระบุ.....

17. ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการจับไก่ของบริษัทหรือไม่

() ไม่มี () มี

18. โปรดระบุ.....

19. ท่านมีปัญหาในเรื่องของเงินทุนหมุนเวียนหรือไม่

() ไม่มี () มี

20. โปรดระบุ.....

21. ท่านมีปัญหาในเรื่องของกลิ่นจากมูลไก่ไปรบกวนชุมชนที่อยู่ใกล้ฟาร์มหรือไม่

() ไม่มี () มี

22. โปรดระบุ.....

23. ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

24. ข้อเสนอแนะ

24.1 ข้อเสนอแนะต่อบริษัทที่ท่านประกันราคา

.....

.....

.....

.....

.....

24.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวกที่ 2

ทะเบียนฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตรัง

ที่	เลขทะเบียน กษ	ที่อยู่					ประกันราคา	ระบบโรงเรือน	จำนวนไก่ (ตัว)	ชื่อสัตวแพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
1	กษ 02 22 06901 92090001 000	146	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวี	เปิด	20,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
2	กษ 02 22 06901 92090002 000	43	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวี	เปิด	9,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
3	กษ 02 22 06901 92090004 000	87	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวี	เปิด	20,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
4	กษ02 22 06901 92090005 000	119	3	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวี	เปิด	20,000	ณัฐวุฒิ สีโย
5	กษ 02 22 06901 92090006 000	24	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวี	เปิด	10,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
6	กษ 02 22 06901 92060009 000	134	1	นาวง	ห้วยยอด	ตรัง	สรวีฟาร์ม	เปิด	30,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
7	กษ 02 22 06901 92090010 000	139	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวีฟาร์ม	เปิด	8,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
8	กษ02 22 06901 92090014 000	6	5	เขาไพร	รัชฎา	ตรัง	ภาคใต้สัตว์	เปิด	5,000	ณัฐวุฒิ สีโย
9	กษ 02 22 06901 92060022 000	51	1	ท่าเงี้ยว	ห้วยยอด	ตรัง	ศิริโรจน์	เปิด	16,000	พิรุณศักดิ์ ศรีพันธุ์
10	กษ 02 22 06901 92090024 000	61	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวีฟาร์ม	เปิด	13,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
11	กษ 02 22 06901 92060043 000	101	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวีฟาร์ม	เปิด	10,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
12	กษ 02 22 06901 92060047 000	17	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวีฟาร์ม	เปิด	16,500	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
13	กษ 02 22 06901 92090053 000	59/2	5	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	หมั่นคำ	เปิด	5,500	ณัฐวุฒิ สีโย
14	กษ02 22 06901 92090054 000	28	11	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สรวี	เปิด	14,000	วิทวัส ทรงสุขจิตกุล
15	กษ02 22 06901 92090066 000	35	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	หมั่นคำ	เปิด	6,500	ณัฐวุฒิ สีโย
16	กษ02 22 06901 92090087 000	31/1	6	คลองปาง	รัชฎา	ตรัง	ภาคใต้นคร	เปิด	12,000	ธวัชชัย โพธิ์ดำ
17	กษ02 22 06901 92060099 000	79	8	ท่าเงี้ยว	ห้วยยอด	ตรัง	ภาคใต้นคร	เปิด	16,000	ธวัชชัย โพธิ์ดำ
18	กษ 02 22 06901 92090100 000	10	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	หมั่นคำ	เปิด	8,600	ณัฐวุฒิ สีโย
19	กษ02 22 06901 92060113 000	105	1	ท่าเงี้ยว	ห้วยยอด	ตรัง	ภาคใต้นคร	เปิด	10,000	ธวัชชัย โพธิ์ดำ
20	กษ02 22 06901 92060114 000	99	1	ท่าเงี้ยว	ห้วยยอด	ตรัง	ภาคใต้นคร	เปิด	16,000	ธวัชชัย โพธิ์ดำ

ภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

ที่	เลขทะเบียน กษ	ที่อยู่					ประกันราคา	ระบบโรงเรียน	จำนวนไร่ (ตัว)	ชื่อสัตว์แพทย์ ผู้ควบคุมฟาร์ม
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				
21	กษ 02 22 06901 92090115 000	167	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวีฟาร์ม	ปิด	7,500	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
22	กษ 02 22 06901 92060124 000	122	6	ปากคม	ห้วยยอด	ตรัง	หมั่นค้ำ	ปิด	10,000	ฉัฐวุฒิ สีโย
23	กษ 02 22 06901 92060133 000	89	1	ท่าजू	ห้วยยอด	ตรัง	ภาคใต้ค้ำสัตว์	ปิด	12,000	ชวิษชัย โพธิ์ดำ
24	กษ 02 22 06901 92060134 000	184	5	ท่าजू	ห้วยยอด	ตรัง	ภาคใต้ค้ำสัตว์	ปิด	8,500	ชวิษชัย โพธิ์ดำ
25	กษ 02 22 06901 92090138 000	172	5	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	หมั่นค้ำ	ปิด	10,000	ฉัฐวุฒิ สีโย
26	กษ 02 22 06901 92090139 000	187	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวีฟาร์ม	ปิด	10,000	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
27	กษ 02 22 06901 92090140 000	87	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวี	ปิด	6,000	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
28	กษ 02 22 06901 92090142 000	87	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	เพิ่มพูน	ปิด	6,500	จรูญ จิรยูวัฒน์กุล
29	กษ 02 22 06901 92090152 000	127	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	เพิ่มพูน	ปิด	6,300	จรูญ จิรยูวัฒน์กุล
30	กษ 02 22 06901 92090157 000	-	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวี	ปิด	6,000	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
31	กษ 02 22 06901 92060159 000	95	6	ควนเมา	ห้วยยอด	ตรัง	หมั่นค้ำ	ปิด	6,000	ฉัฐวุฒิ สีโย
32	กษ 02 22 06901 92090161 000	190	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวีฟาร์ม	ปิด	9,000	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
33	กษ 02 22 06901 92060163 000	227	3	ควนเมา	ห้วยยอด	ตรัง	ภาคใต้ค้ำสัตว์	ปิด	12,000	ชวิษชัย โพธิ์ดำ
34	กษ 02 22 06901 92060166 000	36	3	ควนเมา	ห้วยยอด	ตรัง	ศิริโรจน์	ปิด	8,000	พิรุณศักดิ์ ศรีพันธุ์
35	กษ 02 22 06901 92090170 000	199	4	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวีฟาร์ม	ปิด	15,000	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
36	กษ 02 22 06901 92060171 000	93/3	5	ควนเมา	ห้วยยอด	ตรัง	เพิ่มพูน	ปิด	7,000	จรูญ จิรยูวัฒน์กุล
37	กษ 02 22 06901 92090172 000	152	2	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	สวีฟาร์ม	ปิด	12,000	วิทวัส ทรงสุจริตกุล
38	กษ 02 22 06901 92090174 000	108	13	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	ศิริโรจน์	ปิด	18,000	พิรุณศักดิ์ ศรีพันธุ์
39	กษ 02 22 06901 92090176 000	139	3	หนองบัว	รัชฎา	ตรัง	หมั่นค้ำ	ปิด	11,000	ฉัฐวุฒิ สีโย
40	กษ 02 22 06901 92090052 000	86	8	ควนเมา	รัชฎา	ตรัง	เพิ่มพูน	ปิด	7,000	จรูญ จิรยูวัฒน์กุล

ภาคผนวกที่ 3

ค่าใช้จ่ายดำเนินการสำหรับการเลี้ยงไก่กระต๊อบระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง

ฟาร์มที่	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	จำนวนไก่เข้า (ตัว/รุ่น)	ไก่ที่จับ (ตัว/รุ่น)	นน.ไก่เฉลี่ย (กก./ตัว)	นน.ไก่รวม (กก./รุ่น)	ค่าพันธุ์ไก่ (บาท/รุ่น)	ค่าอาหาร (บาท/รุ่น)
1	800	10,000	9,272	2.18	20,213	150,500	505,625
2	640	8,500	8,290	2.25	18,653	136,425	431,350
3	900	12,000	11,580	2.10	24,318	192,600	528,800
4	850	12,000	11,600	2.20	25,520	192,600	636,400
5	680	9,000	8,656	2.18	18,870	144,450	477,300
6	385	5,700	5,595	1.89	10,575	79,800	277,270
7	1,030	13,500	12,950	2.27	29,397	216,675	748,240
8	960	12,500	11,813	2.30	27,170	200,625	677,825
9	630	10,000	9,835	1.96	19,277	140,000	539,000
10	1,200	13,000	12,662	2.17	27,477	208,650	691,925
11	385	6,000	5,870	2.09	12,268	93,000	288,599
12	990	13,000	12,580	2.20	27,676	208,650	689,725
13	850	10,000	9,160	2.18	19,969	140,000	658,750
14	750	8,000	6,792	2.15	14,603	128,400	425,375
15	471	8,000	7,650	1.78	13,617	112,000	356,595
16	800	11,000	10,260	2.05	21,033	176,550	572,175
17	400	6,000	5,840	2.20	12,848	96,300	333,000
18	400	6,000	5,870	1.95	11,447	90,000	304,800
19	450	6,000	5,830	1.99	11,602	90,000	316,100
20	720	8,000	7,184	2.36	16,954	128,400	446,150
21	800	9,000	7,600	2.40	18,240	144,450	469,500
22	1,122	15,000	13,300	1.87	24,871	240,750	650,085
23	1,000	12,000	11,896	2.00	23,792	192,600	615,000
24	1,472	19,000	18,357	2.12	38,917	304,950	897,175
25	810	11,000	10,500	1.90	19,950	154,000	538,500
26	580	8,000	7,730	2.21	17,083	128,400	418,500
27	520	6,000	5,820	2.00	11,640	96,300	282,000
28	800	10,000	9,740	2.00	19,480	160,500	448,350
29	1,100	15,000	14,600	2.25	32,850	240,750	800,625
30	1,000	12,000	11,410	1.97	22,478	186,000	512,790
31	560	6,000	5,800	2.20	12,760	90,000	353,250
32	1,000	12,000	11,600	2.20	25,520	216,000	699,240
33	650	7,500	7,386	2.01	14,846	116,250	345,890
34	810	12,000	11,616	1.91	22,187	168,000	596,075
35	1,000	12,000	11,700	2.20	25,740	216,000	634,330
36	774	9,500	9,150	2.20	20,130	171,000	638,770
37	490	6,000	5,859	1.79	10,488	84,000	283,045
38	1,000	12,000	11,600	2.20	25,520	216,000	681,480
39	576	8,000	7,750	1.94	15,035	124,000	375,700
40	500	7,000	6,850	2.20	15,070	105,000	386,750
รวม	30,855	397,200	379,553	84	800,080	6,280,575	20,532,059
เฉลี่ย	771.38	9,930.00	9,488.83	2.10	20,002.00	157,014.38	513,301.48

ภาคผนวกที่ 3 (ต่อ)

ฟาร์มที่	ค่ายา (บาท/รุ่น)	ค่าจ้างแรงงาน (บาท/รุ่น)	ค่าแกลบ (บาท/รุ่น)	ค่าไฟฟ้า (บาท/รุ่น)	ค่าแก๊ส (บาท/รุ่น)	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (บาท/รุ่น)	ซ่อมแซมอุปกรณ์ (บาท/รุ่น)
1	11,445	10,085	8,400	8,000	1,500	560	3,000
2	8,500	7,600	6,250	10,000	1,500	600	13,000
3	12,000	9,782	7,920	15,000	2,700	504	3,000
4	13,000	20,000	10,000	12,000	2,100	1,008	2,000
5	15,675	1,800	7,500	10,000	2,030	0	3,000
6	7,028	6,700	3,000	5,000	1,350	150	500
7	10,125	15,000	12,240	22,000	1,450	600	100
8	23,390	27,170	10,000	27,000	2,400	504	1,500
9	12,000	12,638	12,240	10,000	3,000	600	1,000
10	6,625	13,091	9,200	22,500	2,100	0	1,500
11	5,675	6,300	6,000	8,000	1,200	300	500
12	10,000	16,238	13,200	15,000	2,700	3,000	3,000
13	15,000	11,624	8,800	14,500	1,300	2,500	1,000
14	8,000	0	7,360	8,000	2,400	500	500
15	8,200	2,400	9,520	8,000	2,400	300	1,000
16	14,000	8,413	8,232	18,000	2,100	1,000	800
17	8,000	0	6,840	8,000	1,200	0	1,000
18	5,000	0	4,800	5,000	600	150	200
19	5,500	1,800	5,500	4,300	1,200	500	500
20	7,400	8,929	6,600	11,000	1,500	0	7,000
21	13,500	12,000	8,400	16,000	1,240	1,500	1,000
22	9,940	13,692	10,560	12,000	2,300	1,500	3,000
23	10,000	12,000	10,000	17,000	3,000	1,000	0
24	18,370	22,458	12,000	23,000	3,600	500	3,000
25	12,000	15,860	7,700	11,000	1,800	5,000	3,000
26	6,500	1,480	8,250	9,000	1,800	1,000	1,500
27	9,000	7,020	10,000	10,000	1,800	1,000	2,000
28	10,000	12,000	8,750	12,000	1,800	1,000	1,000
29	15,500	22,000	12,500	15,000	1,500	1,000	1,000
30	13,500	15,600	15,000	13,000	1,500	500	3,000
31	5,000	2,000	6,000	8,000	1,200	1,000	2,000
32	12,000	10,400	10,000	20,000	3,000	1,500	2,000
33	7,455	9,900	9,000	12,000	3,000	1,280	2,500
34	17,300	22,000	8,000	12,000	930	270	1,000
35	7,200	3,198	8,400	18,000	3,000	500	500
36	4,600	3,600	7,200	14,000	1,920	500	3,000
37	6,438	9,000	4,400	6,000	620	150	500
38	12,000	12,500	12,000	12,000	1,800	1,000	2,000
39	9,000	9,500	7,700	6,500	1,200	500	1,000
40	7,500	1,500	5,500	7,500	600	500	500
รวม	413,366	397,279	344,962	495,300	74,340	33,976	77,600
เฉลี่ย	10,334.15	9,931.98	8,624.05	12,382.50	1,858.50	849.40	1,940.00

ภาคผนวกที่ 3 (ต่อ)

ฟาร์มที่	แรงงานของครอบครัว (บาท/รุ่น)	ค่าเสียโอกาสค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ดอกเบี้ย 3%) (บาท/รุ่น)	รวมต้นทุนไม่เป็นเงินสด (บาท/รุ่น)	รวมต้นทุนทั้งหมด
1	8,910	157.73	9,067.73	708,183
2	6,966	194.75	7,160.75	622,386
3	6,926	194.53	7,120.03	779,426
4	2,430	256.95	2,686.95	891,795
5	7,290	121.65	7,411.65	669,167
6	8,505	83.50	8,588.50	389,387
7	2,612	308.34	2,920.59	1,029,351
8	9,720	411.44	10,131.44	980,545
9	4,253	215.34	4,467.84	734,946
10	6,480	241.95	6,721.95	962,313
11	5,670	111.50	5,781.50	415,356
12	3,078	265.69	3,343.69	964,857
13	6,480	238.35	6,718.35	860,193
14	6,480	102.33	6,582.33	587,117
15	5,670	128.84	5,798.84	506,214
16	8,303	210.25	8,512.75	809,783
17	6,480	85.20	6,565.20	460,905
18	6,318	53.75	6,371.75	416,922
19	5,994	103.50	6,097.50	431,498
20	4,050	175.15	4,225.15	621,205
21	4,860	240.84	5,100.84	672,691
22	4,050	215.26	4,265.26	948,092
23	1,539	234.55	1,773.55	862,374
24	2,126	365.43	2,491.68	1,287,545
25	2,248	241.97	2,489.72	751,350
26	7,290	125.62	7,415.62	583,846
27	3,240	159.10	3,399.10	422,519
28	5,387	199.36	5,585.86	660,986
29	10,530	289.09	10,819.09	1,120,694
30	6,926	265.09	7,190.59	768,081
31	5,670	114.34	5,784.34	474,234
32	6,926	234.50	7,160.00	981,300
33	9,234	226.08	9,460.08	516,735
34	7,088	241.09	7,328.59	832,904
35	5,832	167.99	5,999.99	897,128
36	6,966	181.32	7,147.32	851,737
37	9,214	114.83	9,328.58	403,482
38	9,740	206.50	9,946.75	960,727
39	6,743	158.40	6,901.65	542,002
40	6,804	80.50	6,884.50	522,235
รวม	245,025	7,723	252,747.59	28,902,205
เฉลี่ย	6,125.63	193.06	6,318.69	722,555.12

ภาคผนวกที่ 4

มูลค่าและประมาณการค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์สำหรับการเลี้ยงไก่กระตังระบบประกันราคาในจังหวัดรัง

ฟาร์ม	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	ค่าปรับปรุงที่ดินสำหรับก่อสร้างโรงเรือน				ค่าทำถนนทางเข้าฟาร์ม			
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	10,000	800	6.0	20,000	12	0	277.8	10,000	5	0	333.3
2	8,500	640	6.0	15,000	12	0	208.3	0	5	0	0.0
3	12,000	900	6.0	25,000	12	0	347.2	5,000	5	0	166.7
4	12,000	850	5.5	30,000	12	0	454.5	10,000	5	0	363.6
5	9,000	680	6.0	50,000	12	0	694.4	0	5	0	0.0
6	5,700	385	6.0	30,000	12	0	416.7	3,000	5	0	100.0
7	13,500	1,030	5.0	50,000	12	0	833.3	0	5	0	0.0
8	12,500	960	5.0	30,000	12	0	500.0	5,000	5	0	200.0
9	10,000	630	5.5	55,000	12	0	833.3	10,000	5	0	363.6
10	13,000	1,200	6.0	30,000	12	0	416.7	25,000	5	0	833.3
11	6,000	385	6.0	6,000	12	0	83.3	0	5	0	0.0
12	13,000	990	6.0	50,000	12	0	694.4	30,000	5	0	1,000.0
13	10,000	850	5.0	50,000	12	0	833.3	5,000	5	0	200.0
14	8,000	750	5.5	50,000	12	0	757.6	82,000	5	0	2,981.8
15	8,000	471	5.5	15,000	12	0	227.3	10,000	5	0	363.6
16	11,000	800	5.5	70,000	12	0	1060.6	8,300	5	0	301.8
17	6,000	400	6.0	10,000	12	0	138.9	10,000	5	0	333.3
18	6,000	400	6.0	30,000	12	0	416.7	3,000	5	0	100.0
19	6,000	450	4.0	20,000	12	0	416.7	20,000	5	0	1,000.0
20	8,000	720	6.0	30,000	12	0	416.7	10,000	5	0	333.3
21	9,000	800	5.0	50,000	12	0	833.3	40,000	5	0	1,600.0
22	15,000	1,122	6.0	50,000	12	0	694.4	30,000	5	0	1,000.0
23	12,000	1,000	5.5	40,000	12	0	606.1	100,000	5	0	3,636.4
24	19,000	1,472	5.3	150,000	12	0	2358.5	5,000	5	0	188.7
25	11,000	810	5.5	20,000	12	0	303.0	40,000	5	0	1,454.5
26	8,000	580	5.5	70,000	12	0	1060.6	15,000	5	0	545.5
27	6,000	520	6.0	10,000	12	0	138.9	0	5	0	0.0
28	10,000	800	5.5	30,000	12	0	454.5	10,000	5	0	363.6
29	15,000	1,100	5.5	60,000	12	0	909.1	20,000	5	0	727.3
30	12,000	1,000	5.5	5,000	12	0	75.8	0	5	0	0.0
31	6,000	560	5.3	30,000	12	0	471.7	30,000	5	0	1,132.1
32	12,000	1,000	6.0	20,000	12	0	277.8	0	5	0	0.0
33	7,500	650	5.0	35,000	12	0	583.3	5,000	5	0	200.0
34	12,000	810	5.5	35,000	12	0	530.3	3,000	5	0	109.1
35	12,000	1,000	6.0	72,000	12	0	1000.0	3,000	5	0	100.0
36	9,500	774	5.0	20,000	12	0	333.3	15,000	5	0	600.0
37	6,000	490	5.4	20,000	12	0	308.6	50,000	5	0	1,851.9
38	12,000	1,000	6.0	50,000	12	0	694.4	5,000	5	0	166.7
39	8,000	576	5.0	40,000	12	0	666.7	50,000	5	0	2,000.0
40	7,000	500	6.0	20,000	12	0	277.8	10,000	5	0	333.3
รวม	397,200	30,855		1,493,000			22,606	677,300			24,984
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	37,325	12	0	565.2	16,932.50	5	0	624.6

ภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

ฟาร์ม	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	โรงเรือน				รั้วลวดหนามและประตูเข้า-ออกฟาร์ม			
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	10,000	800	6.0	400,000	12	0	5,555.6	20,000	12	0	277.8
2	8,500	640	6.0	250,000	12	0	3,472.2	15,000	12	0	208.3
3	12,000	900	6.0	600,000	12	0	8,333.3	12,000	12	0	166.7
4	12,000	850	5.5	300,000	12	0	4,545.5	5,000	12	0	75.8
5	9,000	680	6.0	660,000	12	0	9,166.7	20,000	12	0	277.8
6	5,700	385	6.0	150,000	12	0	2,083.3	10,000	12	0	138.9
7	13,500	1,030	5.0	1,103,000	12	0	18,383.3	4,000	12	0	66.7
8	12,500	960	5.0	1,000,000	12	0	16,666.7	30,000	12	0	500.0
9	10,000	630	5.5	700,000	12	0	10,606.1	15,000	12	0	227.3
10	13,000	1,200	6.0	800,000	12	0	11,111.1	240,000	12	0	3,333.3
11	6,000	385	6.0	300,000	12	0	4,166.7	3,500	12	0	48.6
12	13,000	990	6.0	640,000	12	0	8,888.9	20,000	12	0	277.8
13	10,000	850	5.0	150,000	12	0	2,500.0	40,000	12	0	666.7
14	8,000	750	5.5	530,000	12	0	8,030.3	25,000	12	0	378.8
15	8,000	471	5.5	500,000	12	0	7,575.8	13,000	12	0	197.0
16	11,000	800	5.5	630,000	12	0	9,545.5	30,000	12	0	454.5
17	6,000	400	6.0	220,000	12	0	3,055.6	15,000	12	0	208.3
18	6,000	400	6.0	100,000	12	0	1,388.9	5,000	12	0	69.4
19	6,000	450	4.0	400,000	12	0	8,333.3	10,000	12	0	208.3
20	8,000	720	6.0	400,000	12	0	5,555.6	10,000	12	0	138.9
21	9,000	800	5.0	500,000	12	0	8,333.3	21,000	12	0	350.0
22	15,000	1,122	6.0	750,000	12	0	10,416.7	30,000	12	0	416.7
23	12,000	1,000	5.5	500,000	12	0	7,575.8	8,000	12	0	121.2
24	19,000	1,472	5.3	700,000	12	0	11,006.3	10,000	12	0	157.2
25	11,000	810	5.5	700,000	12	0	10,606.1	10,000	12	0	151.5
26	8,000	580	5.5	420,000	12	0	6,363.6	25,000	12	0	378.8
27	6,000	520	6.0	150,000	12	0	2,083.3	5,000	12	0	69.4
28	10,000	800	5.5	400,000	12	0	6,060.6	20,000	12	0	303.0
29	15,000	1,100	5.5	800,000	12	0	12,121.2	30,000	12	0	454.5
30	12,000	1,000	5.5	170,000	12	0	2,575.8	3,000	12	0	45.5
31	6,000	560	5.3	200,000	12	0	3,144.7	5,000	12	0	78.6
32	12,000	1,000	6.0	500,000	12	0	6,944.4	20,000	12	0	277.8
33	7,500	650	5.0	240,000	12	0	4,000.0	68,000	12	0	1,133.3
34	12,000	810	5.5	700,000	12	0	10,606.1	30,000	12	0	454.5
35	12,000	1,000	6.0	800,000	12	0	11,111.1	20,000	12	0	277.8
36	9,500	774	5.0	415,000	12	0	6,916.7	15,000	12	0	250.0
37	6,000	490	5.4	350,000	12	0	5,401.2	20,000	12	0	308.6
38	12,000	1,000	6.0	700,000	12	0	9,722.2	20,000	12	0	277.8
39	8,000	576	5.0	597,000	12	0	9,950.0	20,000	12	0	333.3
40	7,000	500	6.0	400,000	12	0	5,555.6	10,000	12	0	138.9
รวม	397,200	30,855		19,825,000			299,459	932,500			13,899
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	495,625	12	0	7,486.5	23,313	12	0	347.5

ภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

ฟาร์ม	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	ค่านายหน้าล้อมรอบฟาร์ม				ค่าเช่าซาก			
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	10,000	800	6.0	30,000	5	0	1,000.0	1,000	12	0	13.9
2	8,500	640	6.0	2,000	5	0	66.7	2,000	12	0	27.8
3	12,000	900	6.0	10,000	5	0	333.3	2,000	12	0	27.8
4	12,000	850	5.5	3,000	5	0	109.1	1,000	12	0	15.2
5	9,000	680	6.0	6,000	5	0	200.0	1,700	12	0	23.6
6	5,700	385	6.0	1,500	5	0	50.0	2,000	12	0	27.8
7	13,500	1,030	5.0	3,000	5	0	120.0	1,000	12	0	16.7
8	12,500	960	5.0	3,000	5	0	120.0	500	12	0	8.3
9	10,000	630	5.5	2,000	5	0	72.7	600	12	0	9.1
10	13,000	1,200	6.0	0	5	0	0.0	1,000	12	0	13.9
11	6,000	385	6.0	1,500	5	0	50.0	1,000	12	0	13.9
12	13,000	990	6.0	3,000	5	0	100.0	1,500	12	0	20.8
13	10,000	850	5.0	1,800	5	0	72.0	2,000	12	0	33.3
14	8,000	750	5.5	8,000	5	0	290.9	3,000	12	0	45.5
15	8,000	471	5.5	3,500	5	0	127.3	1,000	12	0	15.2
16	11,000	800	5.5	12,000	5	0	436.4	1,000	12	0	15.2
17	6,000	400	6.0	2,000	5	0	66.7	1,700	12	0	23.6
18	6,000	400	6.0	2,000	5	0	66.7	1,500	12	0	20.8
19	6,000	450	4.0	1,000	5	0	50.0	1,000	12	0	20.8
20	8,000	720	6.0	2,000	5	0	66.7	1,500	12	0	20.8
21	9,000	800	5.0	7,000	5	0	280.0	1,000	12	0	16.7
22	15,000	1,122	6.0	15,000	5	0	500.0	1,500	12	0	20.8
23	12,000	1,000	5.5	1,000	5	0	36.4	1,000	12	0	15.2
24	19,000	1,472	5.3	5,000	5	0	188.7	3,000	12	0	47.2
25	11,000	810	5.5	1,000	5	0	36.4	500	12	0	7.6
26	8,000	580	5.5	10,000	5	0	363.6	5,000	12	0	75.8
27	6,000	520	6.0	2,000	5	0	66.7	1,000	12	0	13.9
28	10,000	800	5.5	2,000	5	0	72.7	1,000	12	0	15.2
29	15,000	1,100	5.5	3,000	5	0	109.1	2,000	12	0	30.3
30	12,000	1,000	5.5	1,500	5	0	54.5	1,000	12	0	15.2
31	6,000	560	5.3	2,000	5	0	75.5	1,000	12	0	15.7
32	12,000	1,000	6.0	2,000	5	0	66.7	1,000	12	0	13.9
33	7,500	650	5.0	2,700	5	0	108.0	3,600	12	0	60.0
34	12,000	810	5.5	3,000	5	0	109.1	5,000	12	0	75.8
35	12,000	1,000	6.0	4,000	5	0	133.3	1,500	12	0	20.8
36	9,500	774	5.0	4,000	5	0	160.0	3,000	12	0	50.0
37	6,000	490	5.4	1,500	5	0	55.6	2,500	12	0	38.6
38	12,000	1,000	6.0	2,000	5	0	66.7	1,000	12	0	13.9
39	8,000	576	5.0	2,000	5	0	80.0	1,000	12	0	16.7
40	7,000	500	6.0	2,000	5	0	66.7	1,000	12	0	13.9
รวม	397,200	30,855		170,000			6,028	65,600			991
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	4,250	5	0	150.7	1,640	12	0	24.8

ภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

ฟาร์ม	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	โรงเก็บอาหาร				บ้านพักคนงาน			
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	10,000	800	6.0	30,000	12	0	416.7	30,000	12	0	416.7
2	8,500	640	6.0	20,000	12	0	277.8	0	12	0	0.0
3	12,000	900	6.0	15,000	12	0	208.3	2,500	12	0	34.7
4	12,000	850	5.5	40,000	12	0	606.1	40,000	12	0	606.1
5	9,000	680	6.0	40,000	12	0	555.6	0	12	0	0.0
6	5,700	385	6.0	12,000	12	0	166.7	10,000	12	0	138.9
7	13,500	1,030	5.0	40,000	12	0	666.7	30,000	12	0	500.0
8	12,500	960	5.0	45,000	12	0	750.0	8,000	12	0	133.3
9	10,000	630	5.5	15,000	12	0	227.3	25,000	12	0	378.8
10	13,000	1,200	6.0	30,000	12	0	416.7	80,000	12	0	1,111.1
11	6,000	385	6.0	15,000	12	0	208.3	0	12	0	0.0
12	13,000	990	6.0	40,000	12	0	555.6	47,000	12	0	652.8
13	10,000	850	5.0	15,000	12	0	250.0	30,000	12	0	500.0
14	8,000	750	5.5	23,000	12	0	348.5	20,000	12	0	303.0
15	8,000	471	5.5	20,000	12	0	303.0	20,000	12	0	303.0
16	11,000	800	5.5	12,000	12	0	181.8	8,000	12	0	121.2
17	6,000	400	6.0	35,000	12	0	486.1	0	12	0	0.0
18	6,000	400	6.0	15,000	12	0	208.3	10,000	12	0	138.9
19	6,000	450	4.0	30,000	12	0	625.0	0	12	0	0.0
20	8,000	720	6.0	30,000	12	0	416.7	40,000	12	0	555.6
21	9,000	800	5.0	15,000	12	0	250.0	10,000	12	0	166.7
22	15,000	1,122	6.0	80,000	12	0	1,111.1	40,000	12	0	555.6
23	12,000	1,000	5.5	30,000	12	0	454.5	30,000	12	0	454.5
24	19,000	1,472	5.3	50,000	12	0	786.2	20,000	12	0	314.5
25	11,000	810	5.5	50,000	12	0	757.6	0	12	0	0.0
26	8,000	580	5.5	30,000	12	0	454.5	50,000	12	0	757.6
27	6,000	520	6.0	20,000	12	0	277.8	20,000	12	0	277.8
28	10,000	800	5.5	40,000	12	0	606.1	40,000	12	0	606.1
29	15,000	1,100	5.5	60,000	12	0	909.1	30,000	12	0	454.5
30	12,000	1,000	5.5	40,000	12	0	606.1	0	12	0	0.0
31	6,000	560	5.3	20,000	12	0	314.5	50,000	12	0	786.2
32	12,000	1,000	6.0	15,000	12	0	208.3	0	12	0	0.0
33	7,500	650	5.0	30,000	12	0	500.0	0	12	0	0.0
34	12,000	810	5.5	50,000	12	0	757.6	50,000	12	0	757.6
35	12,000	1,000	6.0	40,000	12	0	555.6	0	12	0	0.0
36	9,500	774	5.0	55,000	12	0	916.7	10,000	12	0	166.7
37	6,000	490	5.4	30,000	12	0	463.0	20,000	12	0	308.6
38	12,000	1,000	6.0	20,000	12	0	277.8	50,000	12	0	694.4
39	8,000	576	5.0	40,000	12	0	666.7	50,000	12	0	833.3
40	7,000	500	6.0	35,000	12	0	486.1	0	12	0	0.0
รวม	397,200	30,855		1,272,000			19,234	870,500			13,028
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	31,800	12	0	480.9	21,763	12	0	325.7

ภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

ฟาร์ม	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	ค่าอุปกรณ์ระบบ EVAP				ค่าอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงไก่กระทง			
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	10,000	800	6.0	150,000	12	0	2,083.3	100,000	12	0	1,388.9
2	8,500	640	6.0	80,000	12	0	1,111.1	30,000	12	0	416.7
3	12,000	900	6.0	250,000	12	0	3,472.2	350,000	12	0	4,861.1
4	12,000	850	5.5	200,000	12	0	3,030.3	150,000	12	0	2,272.7
5	9,000	680	6.0	200,000	12	0	2,777.8	150,000	12	0	2,083.3
6	5,700	385	6.0	50,000	12	0	694.4	25,000	12	0	347.2
7	13,500	1,030	5.0	400,000	12	0	6,666.7	200,000	12	0	3,333.3
8	12,500	960	5.0	268,300	12	0	4,471.7	181,700	12	0	3,028.3
9	10,000	630	5.5	230,000	12	0	3,484.8	180,000	12	0	2,727.3
10	13,000	1,200	6.0	250,000	12	0	3,472.2	70,000	12	0	972.2
11	6,000	385	6.0	100,000	12	0	1,388.9	50,000	12	0	694.4
12	13,000	990	6.0	300,000	12	0	4,166.7	200,000	12	0	2,777.8
13	10,000	850	5.0	200,000	12	0	3,333.3	150,000	12	0	2,500.0
14	8,000	750	5.5	240,000	12	0	3,636.4	110,000	12	0	1,666.7
15	8,000	471	5.5	200,000	12	0	3,030.3	100,000	12	0	1,515.2
16	11,000	800	5.5	250,000	12	0	3,787.9	120,000	12	0	1,818.2
17	6,000	400	6.0	120,000	12	0	1,666.7	70,000	12	0	972.2
18	6,000	400	6.0	250,000	12	0	3,472.2	90,000	12	0	1,250.0
19	6,000	450	4.0	120,000	12	0	2,500.0	80,000	12	0	1,666.7
20	8,000	720	6.0	150,000	12	0	2,083.3	100,000	12	0	1,388.9
21	9,000	800	5.0	120,000	12	0	2,000.0	60,000	12	0	1,000.0
22	15,000	1,122	6.0	500,000	12	0	6,944.4	187,000	12	0	2,597.2
23	12,000	1,000	5.5	210,000	12	0	3,181.8	200,000	12	0	3,030.3
24	19,000	1,472	5.3	550,000	12	0	8,647.8	400,000	12	0	6,289.3
25	11,000	810	5.5	300,000	12	0	4,545.5	250,000	12	0	3,787.9
26	8,000	580	5.5	150,000	12	0	2,272.7	150,000	12	0	2,272.7
27	6,000	520	6.0	74,000	12	0	1,027.8	70,000	12	0	972.2
28	10,000	800	5.5	200,000	12	0	3,030.3	200,000	12	0	3,030.3
29	15,000	1,100	5.5	270,000	12	0	4,090.9	250,000	12	0	3,787.9
30	12,000	1,000	5.5	250,000	12	0	3,787.9	50,000	12	0	757.6
31	6,000	560	5.3	150,000	12	0	2,358.5	50,000	12	0	786.2
32	12,000	1,000	6.0	200,000	12	0	2,777.8	200,000	12	0	2,777.8
33	7,500	650	5.0	200,000	12	0	3,333.3	220,000	12	0	3,666.7
34	12,000	810	5.5	250,000	12	0	3,787.9	100,000	12	0	1,515.2
35	12,000	1,000	6.0	300,000	12	0	4,166.7	200,000	12	0	2,777.8
36	9,500	774	5.0	195,000	12	0	3,250.0	120,000	12	0	2,000.0
37	6,000	490	5.4	100,000	12	0	1,543.2	80,000	12	0	1,234.6
38	12,000	1,000	6.0	250,000	12	0	3,472.2	250,000	12	0	3,472.2
39	8,000	576	5.0	200,000	12	0	3,333.3	150,000	12	0	2,500.0
40	7,000	500	6.0	100,000	12	0	1,388.9	100,000	12	0	1,388.9
รวม	397,200	30,855		8,577,300			129,271	5,793,700			87,326
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	214,433	12	0	3,231.8	144,843	12	0	2,183.1

ภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

ฟาร์ม	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	เครื่องปั้นไฟ				ระบบไฟฟ้าภายในฟาร์ม			
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)
1	10,000	800	6.0	50,000	12	0	694.4	10,000	12	0	138.9
2	8,500	640	6.0	20,000	12	0	277.8	5,000	12	0	69.4
3	12,000	900	6.0	35,000	12	0	486.1	12,000	12	0	166.7
4	12,000	850	5.5	50,000	12	0	757.6	20,000	12	0	303.0
5	9,000	680	6.0	50,000	12	0	694.4	10,000	12	0	138.9
6	5,700	385	6.0	25,000	12	0	347.2	7,000	12	0	97.2
7	13,500	1,030	5.0	47,000	12	0	783.3	15,000	12	0	250.0
8	12,500	960	5.0	90,000	12	0	1,500.0	25,000	12	0	416.7
9	10,000	630	5.5	20,000	12	0	303.0	8,000	12	0	121.2
10	13,000	1,200	6.0	45,000	12	0	625.0	10,000	12	0	138.9
11	6,000	385	6.0	64,000	12	0	888.9	12,000	12	0	166.7
12	13,000	990	6.0	70,000	12	0	972.2	30,000	12	0	416.7
13	10,000	850	5.0	50,000	12	0	833.3	30,000	12	0	500.0
14	8,000	750	5.5	59,000	12	0	893.9	8,000	12	0	121.2
15	8,000	471	5.5	50,000	12	0	757.6	8,000	12	0	121.2
16	11,000	800	5.5	38,000	12	0	575.8	15,000	12	0	227.3
17	6,000	400	6.0	20,000	12	0	277.8	10,000	12	0	138.9
18	6,000	400	6.0	35,000	12	0	486.1	10,000	12	0	138.9
19	6,000	450	4.0	40,000	12	0	833.3	10,000	12	0	208.3
20	8,000	720	6.0	40,000	12	0	555.6	20,000	12	0	277.8
21	9,000	800	5.0	40,000	12	0	666.7	20,000	12	0	333.3
22	15,000	1,122	6.0	40,000	12	0	555.6	30,000	12	0	416.7
23	12,000	1,000	5.5	50,000	12	0	757.6	20,000	12	0	303.0
24	19,000	1,472	5.3	100,000	12	0	1,572.3	15,000	12	0	235.8
25	11,000	810	5.5	70,000	12	0	1,060.6	30,000	12	0	454.5
26	8,000	580	5.5	58,000	12	0	878.8	5,000	12	0	75.8
27	6,000	520	6.0	30,000	12	0	416.7	8,000	12	0	111.1
28	10,000	800	5.5	80,000	12	0	1,212.1	20,000	12	0	303.0
29	15,000	1,100	5.5	100,000	12	0	1,515.2	35,000	12	0	530.3
30	12,000	1,000	5.5	47,000	12	0	712.1	5,000	12	0	75.8
31	6,000	560	5.3	35,000	12	0	550.3	20,000	12	0	314.5
32	12,000	1,000	6.0	50,000	12	0	694.4	30,000	12	0	416.7
33	7,500	650	5.0	40,000	12	0	666.7	20,000	12	0	333.3
34	12,000	810	5.5	40,000	12	0	606.1	40,000	12	0	606.1
35	12,000	1,000	6.0	50,000	12	0	694.4	15,000	12	0	208.3
36	9,500	774	5.0	50,000	12	0	833.3	35,000	12	0	583.3
37	6,000	490	5.4	35,000	12	0	540.1	20,000	12	0	308.6
38	12,000	1,000	6.0	100,000	12	0	1,388.9	30,000	12	0	416.7
39	8,000	576	5.0	100,000	12	0	1,666.7	30,000	12	0	500.0
40	7,000	500	6.0	50,000	12	0	694.4	8,000	12	0	111.1
รวม	397,200	30,855		2,063,000			31,226	711,000			10,796
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	51,575	12	0	780.7	17,775	12	0	269.9

ภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

ฟาร์มที่	จำนวนไก่ (ตัว)	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	รอบการผลิต (รุ่น/ปี)	ระบบไฟฟ้าภายนอกฟาร์ม				รวมทั้งสิ้น (บาท)
				มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ซาก	ค่าเสื่อม (บาท/รุ่น)	
1	10,000	800	6.0	5,000	12	0	69.4	856,000
2	8,500	640	6.0	10,000	12	0	138.9	449,000
3	12,000	900	6.0	9,000	12	0	125.0	1,327,500
4	12,000	850	5.5	10,000	12	0	151.5	859,000
5	9,000	680	6.0	10,000	12	0	138.9	1,197,700
6	5,700	385	6.0	10,000	12	0	138.9	335,500
7	13,500	1,030	5.0	10,000	12	0	166.7	1,903,000
8	12,500	960	5.0	5,000	12	0	83.3	1,691,500
9	10,000	630	5.5	1,000	12	0	15.2	1,261,600
10	13,000	1,200	6.0	4,000	12	0	55.6	1,585,000
11	6,000	385	6.0	3,000	12	0	41.7	556,000
12	13,000	990	6.0	20,000	12	0	277.8	1,451,500
13	10,000	850	5.0	10,000	12	0	166.7	733,800
14	8,000	750	5.5	2,700	12	0	40.9	1,160,700
15	8,000	471	5.5	1,500	12	0	22.7	942,000
16	11,000	800	5.5	8,000	12	0	121.2	1,202,300
17	6,000	400	6.0	5,000	12	0	69.4	518,700
18	6,000	400	6.0	2,000	12	0	27.8	553,500
19	6,000	450	4.0	10,000	12	0	208.3	742,000
20	8,000	720	6.0	10,000	12	0	138.9	843,500
21	9,000	800	5.0	2,100	12	0	35.0	886,100
22	15,000	1,122	6.0	10,000	12	0	138.9	1,763,500
23	12,000	1,000	5.5	10,000	12	0	151.5	1,200,000
24	19,000	1,472	5.3	5,000	12	0	78.6	2,013,000
25	11,000	810	5.5	30,000	12	0	454.5	1,501,500
26	8,000	580	5.5	10,000	12	0	151.5	998,000
27	6,000	520	6.0	10,000	12	0	138.9	400,000
28	10,000	800	5.5	10,000	12	0	151.5	1,053,000
29	15,000	1,100	5.5	20,000	12	0	303.0	1,680,000
30	12,000	1,000	5.5	3,000	12	0	45.5	575,500
31	6,000	560	5.3	15,000	12	0	235.8	608,000
32	12,000	1,000	6.0	20,000	12	0	277.8	1,058,000
33	7,500	650	5.0	12,000	12	0	200.0	876,300
34	12,000	810	5.5	10,000	12	0	151.5	1,316,000
35	12,000	1,000	6.0	15,000	12	0	208.3	1,520,500
36	9,500	774	5.0	3,300	12	0	55.0	940,300
37	6,000	490	5.4	10,000	12	0	154.3	739,000
38	12,000	1,000	6.0	10,000	12	0	138.9	1,488,000
39	8,000	576	5.0	20,000	12	0	333.3	1,300,000
40	7,000	500	6.0	5,000	12	0	69.4	741,000
รวม	397,200	30,855		376,600			5,672	42,827,500
เฉลี่ย	9,930	771.4	5.6	9,415	12	0	141.8	1,070,687.5

ภาคผนวกที่ 5

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่กระทุงระบบประกันราคาในจังหวัดตรัง (ต่อฟาร์มต่อรุ่น)

ฟาร์มที่	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	จำนวนไก่เข้า (ตัว/รุ่น)	ไก่ที่จับ (ตัว/รุ่น)	น้ำหนัก ไก่เฉลี่ย (กก.)	น้ำหนัก โดยรวม (กก./รุ่น)	ราคา ขาย (บาท/กก.)	Variable Cost			Fixed Cost			Total Cost (TC)	Total Revenue (TR)	Net Return (NR)	Net Profit (NP)
							Cash Cost	Non Cash Cost	TVC	Cash Cost	Non Cash Cost	TFC				
1	800.00	10,000.00	9,272.00	2.18	20,212.96	38.0	699,115.18	9,067.73	708,182.91	138.08	18,500.00	18,638.08	726,820.99	796,092.48	87,909.57	69,271.49
2	640.00	8,500.00	8,290.00	2.25	18,652.50	38.0	615,225.00	7,160.75	622,385.75	113.33	15,186.67	15,300.00	637,685.75	724,195.00	101,809.25	86,509.25
3	900.00	12,000.00	11,580.00	2.10	24,318.00	38.0	772,305.76	7,120.03	779,425.79	148.33	22,062.50	22,210.83	801,636.62	951,844.00	172,418.21	150,207.38
4	850.00	12,000.00	11,600.00	2.20	25,520.00	38.0	889,108.00	2,686.95	891,794.95	81.82	27,794.55	27,876.36	919,671.32	1,003,510.00	111,715.05	83,838.68
5	680.00	9,000.00	8,656.00	2.18	18,870.08	38.0	661,755.00	7,411.65	669,166.65	117.36	16,751.39	16,868.75	686,035.40	741,213.04	72,046.39	55,177.64
6	385.00	5,700.00	5,595.00	1.89	10,574.55	41.0	380,798.00	8,588.50	389,386.50	200.00	9,758.06	9,958.06	399,344.56	441,906.55	52,520.05	42,561.99
7	1,030.00	13,500.00	12,950.00	2.27	29,396.50	38.0	1,026,430.00	2,920.59	1,029,350.59	200.00	43,204.67	43,404.67	1,072,755.26	1,160,629.00	131,278.41	87,873.74
8	960.00	12,500.00	11,813.00	2.30	27,169.90	38.0	970,413.90	10,131.44	980,545.34	360.00	38,527.33	38,887.33	1,019,432.68	1,065,125.00	84,579.66	45,692.32
9	630.00	10,000.00	9,835.00	1.96	19,276.60	40.0	730,478.30	4,467.84	734,946.14	290.91	24,278.79	24,569.70	759,515.83	790,624.00	55,677.86	31,108.17
10	1,200.00	13,000.00	12,662.00	2.17	27,476.54	38.0	955,590.62	6,721.95	962,312.57	250.00	30,442.50	30,692.50	993,005.07	1,079,850.52	117,537.95	86,845.45
11	385.00	6,000.00	5,870.00	2.09	12,268.30	37.0	409,574.00	5,781.50	415,355.50	90.00	7,751.39	7,841.39	423,196.89	467,505.10	52,149.60	44,308.21
12	990.00	13,000.00	12,580.00	2.20	27,676.00	38.0	961,513.00	3,343.69	964,856.69	258.33	20,801.39	21,059.72	985,916.41	1,081,688.00	116,831.31	95,771.59
13	850.00	10,000.00	9,160.00	2.18	19,968.80	40.0	853,474.40	6,718.35	860,192.75	160.00	22,388.67	22,548.67	882,741.41	817,666.00	-42,526.75	-65,075.41
14	750.00	8,000.00	6,792.00	2.15	14,602.80	38.0	580,535.00	6,582.33	587,117.33	5,688.11	19,495.45	25,183.56	612,300.89	585,206.40	-1,910.93	-27,094.49
15	471.00	8,000.00	7,650.00	1.78	13,617.00	40.0	500,415.00	5,798.84	506,213.84	4,443.64	14,559.09	19,002.73	525,216.56	566,620.00	60,406.16	41,403.44
16	800.00	11,000.00	10,260.00	2.05	21,033.00	38.0	801,270.20	8,512.75	809,782.95	1,236.36	23,556.36	24,792.73	834,575.67	819,662.20	9,879.25	-14,913.47
17	400.00	6,000.00	5,840.00	2.20	12,848.00	38.0	454,340.00	6,565.20	460,905.20	66.67	7,437.50	7,504.17	468,409.37	504,128.00	43,222.80	35,718.63
18	400.00	6,000.00	5,870.00	1.95	11,446.50	37.0	410,550.00	6,371.75	416,921.75	4,316.67	15,284.72	19,601.39	436,523.14	435,420.50	18,498.75	-1,102.64
19	450.00	6,000.00	5,830.00	1.99	11,601.70	37.0	425,400.00	6,097.50	431,497.50	11,360.00	31,370.83	42,730.83	474,228.33	442,622.90	11,125.40	-31,605.43
20	720.00	8,000.00	7,184.00	2.36	16,954.24	38.0	616,979.41	4,225.15	621,204.56	11,790.94	11,948.61	23,739.55	644,944.10	660,811.12	39,606.56	15,867.02
21	800.00	9,000.00	7,600.00	2.40	18,240.00	38.0	667,590.00	5,100.84	672,690.84	4,970.00	15,865.00	20,835.00	693,525.84	710,170.80	37,479.96	16,644.96
22	1,122.00	15,000.00	13,300.00	1.87	24,871.00	38.0	943,826.95	4,265.26	948,092.21	6,026.99	25,368.06	31,395.04	979,487.25	970,098.00	22,005.79	-9,389.25
23	1,000.00	12,000.00	11,896.00	2.00	23,792.00	38.0	860,600.00	1,773.55	862,373.55	272.73	26,869.70	27,142.42	889,515.97	924,096.00	61,722.45	34,580.03
24	1,472.00	19,000.00	18,357.00	2.12	38,916.84	38.0	1,285,053.42	2,491.68	1,287,545.10	132.08	46,284.28	46,416.35	1,333,961.45	1,520,839.92	233,294.82	186,878.47

ภาคผนวกที่ 5 (ต่อ)

ฟาร์มที่	พื้นที่โรงเรือน (ตร.ม.)	จำนวนไก่เข้า (ตัว/รุ่น)	ไก่ที่จับ (ตัว/รุ่น)	น้ำหนัก ไก่เฉลี่ย (กก.)	น้ำหนัก ไก่รวม (กก./รุ่น)	ราคา ขาย (บาท.กก.)	Variable Cost			Fixed Cost			Total Cost (TC)	Total Revenue (TR)	Net Return (NR)	Net Profit (NP)
							Cash Cost	Non Cash Cost	TVC	Cash Cost	Non Cash Cost	TFC				
25	810.00	11,000.00	10,500.00	1.90	19,950.00	40.0	748,860.00	2,489.72	751,349.72	8,454.55	30,165.15	38,619.70	789,969.41	838,080.00	86,730.28	48,110.59
26	580.00	8,000.00	7,730.00	2.21	17,083.30	38.0	576,430.00	7,415.62	583,845.62	282.47	23,089.33	23,371.80	607,217.42	669,265.40	85,419.78	62,047.98
27	520.00	6,000.00	5,820.00	2.00	11,640.00	38.0	419,120.00	3,399.10	422,519.10	230.00	5,594.44	5,824.44	428,343.55	456,570.00	34,050.90	28,226.45
28	800.00	10,000.00	9,740.00	2.00	19,480.00	38.0	655,400.00	5,585.86	660,985.86	218.18	22,100.00	22,318.18	683,304.05	766,200.00	105,214.14	82,895.95
29	1,100.00	15,000.00	14,600.00	2.25	32,850.00	38.0	1,109,875.00	10,819.09	1,120,694.09	272.73	35,106.06	35,378.79	1,156,072.88	1,290,300.00	169,605.91	134,227.12
30	1,000.00	12,000.00	11,410.00	1.97	22,477.70	37.0	760,890.00	7,190.59	768,080.59	800.00	18,569.70	19,369.70	787,450.29	862,936.90	94,856.31	75,486.61
31	560.00	6,000.00	5,800.00	2.20	12,760.00	37.0	468,450.00	5,784.34	474,234.34	283.02	13,094.34	13,377.36	487,611.70	489,850.00	15,615.66	2,238.30
32	1,000.00	12,000.00	11,600.00	2.20	25,520.00	40.0	974,140.00	7,160.00	981,300.00	451.56	19,733.33	20,184.89	1,001,484.89	1,055,050.00	73,750.00	53,565.11
33	650.00	7,500.00	7,386.00	2.01	14,845.86	37.0	507,275.00	9,460.08	516,735.08	252.00	24,784.67	25,036.67	541,771.75	567,511.82	50,776.74	25,740.07
34	810.00	12,000.00	11,616.00	1.91	22,186.56	41.0	825,575.00	7,328.59	832,903.59	600.00	31,552.12	32,152.12	865,055.71	938,748.96	105,845.37	73,693.25
35	1,000.00	12,000.00	11,700.00	2.20	25,740.00	40.0	891,128.00	5,999.99	897,127.99	8,500.00	21,254.17	29,754.17	926,882.16	1,055,980.00	158,852.01	129,097.84
36	774.00	9,500.00	9,150.00	2.20	20,130.00	40.0	844,590.00	7,147.32	851,737.32	7,632.00	22,115.00	29,747.00	881,484.32	829,386.00	-22,351.32	-52,098.32
37	490.00	6,000.00	5,859.00	1.79	10,487.61	41.0	394,153.00	9,328.58	403,481.58	13,611.11	18,072.53	31,683.64	435,165.23	444,317.01	40,835.43	9,151.78
38	1,000.00	12,000.00	11,600.00	2.20	25,520.00	40.0	950,780.00	9,946.75	960,726.75	25,166.67	25,802.78	50,969.44	1,011,696.19	1,055,300.00	94,573.25	43,603.81
39	576.00	8,000.00	7,750.00	1.94	15,035.00	37.0	535,100.00	6,901.65	542,001.65	18,200.00	37,280.00	55,480.00	597,481.65	567,920.00	25,918.35	-29,561.65
40	500.00	7,000.00	6,850.00	2.20	15,070.00	37.0	515,350.00	6,884.50	522,234.50	4,608.33	24,025.00	28,633.33	550,867.83	576,620.00	54,385.50	25,752.17
รวม	30,855.00	397,200.00	379,553.00	84.02	800,079.84	1,537.0	28,649,457.14	252,747.59	28,902,204.73	142,274.94	907,826.12	1,050,101.06	29,952,305.79	31,725,560.62	2,823,355.89	1,773,254.83
เฉลี่ย	771.38	9,930.00	9,488.83	2.10	20,002.00	38.4	716,236.43	6,318.69	722,555.12	3,556.87	22,695.65	26,252.53	748,807.64	793,139.02	70,583.90	44,331.37

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวอุไรวรรณ จู้สวัสดิ์		
วัน เดือน ปีเกิด	21 สิงหาคม 2526		
วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จ	
การศึกษาวุฒิ			
การศึกษาวุฒิ			
วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2549	
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน			
พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน	นักวิชาการสัตวบาล สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ 9 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		